SARI SİYAH

Bursa

Ahmet Nacar
Ahmet Şerif İzgören

İzgören yayınları

ahmet şerif
izgören

SARI SİYAH BURSA

AHMET NACAR
AHMET ŞERİF İZGÖREN

Sarı Siyah Bursa©

Editör / Sanem Su Anıl
Mizanpaj / E. Bahar Mete
Resimleyen/ Sait Munzur
Yayın Ekibi / Ahmet Şahin, Demet Kurtbaş, Demet Uyar, Gül Balcı,
Gülderen Çopur, Seyra F. Erdaloğlu, Timuçin Karakuş
Basımevi / Sözkesen Matbaacılık Ticaret Ltd. Şti.

Yayıncı Sertifika No / 12437 • Matbaa Sertifika No / 13268

1. Basım Kasım 2012 • 2. Basım Ocak 2013
ISBN: 978-605-5286-17-00

temsilciliklerimiz

Akdeniz Bölgesi / CDR Eğitim ve Danışmanlık • Gökçe Ateş • Tel: (242) 247 72 72 •
gokceates@izgorenakademi.com
Bursa / MGK Eğitim Hizmetleri • Zafer Erbaşlar • Tel: (224) 243 99 15 •
zafererbaslar@izgorenakademi.com
Kayseri / OAG Eğitim Danışmanlık • Gökçen Acuner • Tel: (352) 234 17 18 •
gokcenacuner@izgorenakademi.com
Kocaeli / Özel Batı Karadeniz Eğitim Danışmanlık • Yasemin Kaya • Tel: (262) 319 02 00 •
yaseminkaya@ izgorenakademi.com

Her türlü kitap talebinizi temsilciliklerimizden, www.elmayayinevi.com adresimizden, telefon veya faks aracılığıyla yayınevimizden yapabilirsiniz. Kitaplarımızla ilgili görüşlerinizi

www.elmayayinevi.com adresindeki web sitemizde belirtebilirsiniz.

ANNEM İÇİN

Konuşmayı yeni yeni öğrendiğim, hatırlayamayacak kadar küçük olduğum zamanlar... Gök gürlediğinde boş bulunup anneme daha sıkı sarılacak kadar küçüğüm. “Masal anlatıyordun bana” derdi annem, “Kurtlar kuzuları yerdi, ben de çok korkmuş gibi yapardım. Sonra bana sorardın, ‘Korktun mu?’“ diye.

“Korktum ya!” dermiş annem. Sonra bir kurum, bir keyif gelirmiş yüzüme... Anlatırken hâlâ gözlerinin içi güler annemin.

En güzel masallardan birinde asıl kahraman oldum. Elle tutulur, gözle görülür bir cennette büyüdüm; elma, armut demeden her an göz önünde tutulduğum, elmayı ısırsam da hep bahçesinde yaşadığım. Ama ne yaşamak! Doludizgin dörtnala, düz duvara tırmanarak... O kadar haşarıydım ki, annem her eve misafirliğe gidemezdi. Bayramda ziyaret için İzmir’den Ankara’ya dedemlere gittiğimizde, dedemin beni görünce, “Bu kış günü ne gerek vardı, yordunuz kendinizi evladım” diyeceği kadar yaramazdım. Baba evine sığamazdı benim yüzümden annem.

Gerçekten de tam anlamıyla düşe kalka, kıra döke, ağlaya güle büyüdüm ve gün geldi okula başladım. Annem de benimle okula yazılmış gibiydi; daha gözlerimi açamadan kahvaltı ettirir, ne yapar eder siyah önlük, beyaz yakayı giydirir, önce beni, arkamdan okul çantamı kapının önüne koyardı. Gece yatmaz, gündüz kalkmaz tayfasındandım. İlkokul, sonra ortaokul, ardından lise derken üniversite bitti. Yetmedi, üstüne ihtisas sınavına hazırlanırken çevremde yine annem; gecenin bir vakti belki canım çay ister diye.

İhtisas bitti, çalış çabala, derken yıllar aktı gitti. Bir kızım oldu, adı Oya. Bu sene liseye başlıyor. Onunla da okula gitmişliği vardır annemin. Sabahları uyandırır, çantasını da alır, kızımı servise kadar götürürdü. Oya ne zaman önemli bir sınava girecek olsa, annem gözlerini kocaman açar, “Dün gece rüyasını gördüm, çok güzel olacak sınav!” derdi.

Hem kolay hem zordur ülkemde yaşamak. Zordur, çünkü her gün birilerinin fikri gelir durduk yere, zikreder ortalığa. Yumurtlanmış fikirler ele ayağa dolanır, ortalık toz duman olur, kayar gider nice hayatlar. Kolaydır, eğer içinde yaşayıp büyüdüğünüz iyi bir aileniz varsa. En karanlık zamanlarda bir çift göz aydınlatır. Bir gülümseme uzanır önünüzde sanki Samanyolu’nda yürürsünüz. Böyledir bizim memleket. Kolayı zor, zoru kolay eder insanımız.

Üzgün müyüm yoksa mutlu mu, yüzümü görmesi yeter annemin; telefonda eveleyip gevelediğimde anlar hâlimden; nasıl masal kahramanıysam tuttu elimden.

Çok sevinip mutlu olduğum, bir o kadar da sıkıldığım, bunaldığım zamanlar oldu. Her zaman yaşamaya değer kaldıysa hayat ve bir masal gibi olduysa yaşamak, sen olduğun içindi anne.

Ahmet Nacar

İTHAF

Kitaplarımı okuyanlar bilirler; annemden az bahsederim. Şimdi dönüp bakıyorum niye diye. Hep arkamda, uzakta bir yerde durup beni seyretmiş ve cesaret vermiş çünkü. Eğer önümde yürüseydi, önümü göremezdim.

Bugün gram cesaretim varsa ve biraz adamsam eğer, hep annemin sayesinde oldu. Şöyle arkamdan, gurur ve sevgiyle bakıp, küçücükken bile beni adam yerine koyup ruhumu hiç örselemediği için.

Ben bu kitabı annem Gülten'e ithaf ediyorum. İzgören Ailesi'ni sessizce bir arada tutan şefkatine ve bilgeliğine hürmeten.

Gül tenli Anneme...

Ahmet Şerif İzgören
12.10.2012

Not: Ahmet'in üç sayfada anlatamadığını benim altı cümlede anlatabilmem dikkatinizi çeksin lütfen.

ÖNSÖZ

Bir kitap yazar, bir daha da sesleri solukları çıkmaz bunların diye düşündünüz; bilmiyor değiliz. Çocukluğun en güzel yaşandığı son demlermiş ülkede. Geriye dönüp bakıyorum da ne çok şey biriktirmişiz.

Sosyal medya çıktı son zamanlarda. "Paylaşım siteleri" denince, en küçük çocuk biliyor artık. Bizim sokağımız sosyal, bazılarımızın oturduğu apartmanlar siteydi. Tıklamaktan fazlasına ihtiyaç duyardık derdimizi anlatabilmek için. Kafa dengi arkadaşlarımız, şimdiki favori grupların yerine geçerdi. Kılıçlar tahtadandı, tüfekler plastik ama üç boyutluydu. Kimseye zarar vermeyen yaylarımız, oklarımız vardı. Kahramanlar henüz çizgi romanlarda, güzel sesler radyolardayken uzun ağaç dallarından yaptığımız atlarımıza biner, dörtnala keyfini sürerdik hayatın.

Attan düştüğümüz olmadı mı hiç? Olmaz mı! Yiğit olur da zaman zaman yorulmaz mı! Düşüp, üstümüz başımız toz toprak, dizimiz yara bere içinde, bazen ağlayarak, bazen de "acımadı ki" pişkinliğinde kalkardık. Hani derler ya, "Düşe kalka büyür çocuk". Çok daha dolu yaşamışız çocukluğumuzu.

Şimdilerde ne kızım Oya ne de Şerif'imin kızları Nisan ve Simin, bilgisayar ve televizyonlara sığdırılmış çoğu çocuktan farklı yaşamıyorlar hayatı. Çoğu ana baba ayrıca birer seyis oldu çocuk yetiştirirken. Hayat da eskisi kadar sahici değil ki. Bu kadar seyislik niçin, kime, ne zaman gerekecek! Kafalar karışıyor günden güne. Sanal hayatlar ekildi yıllardır, sanal çocukların hasat zamanlarını yaşıyoruz.

Akıl vermesini sever insanoğlu. Bir sürü fikrim de hazırda beklerken üstelik, içimden geçen şu: Herkes bugüne kadar hangi tohumu, hangi fidanı

biriktirdiyse eksin bir yerlere. Daha çok güzellik, keyif, tebessüm dallarda sallansın, gölgesi olsun insanların. Çocuklar ayağını basacak bir karış toprak, çimen bulsunlar, çiçekleri koklasınlar, dalında erik, kiraz görsünler; varsın dalından düşsünler bir ayva ağacının. Hiç değilse daha sahici, daha elle tutulur olur hayatları.

Artık Bursa'dayız Şerif'imle. Bir sürü yeni arkadaş, yeni site, yeni paylaşım gruplarımız var; yeni oyunlar içinde yeni kahramanlarız. Bugünlerden farkımız; elle tutulur, gözle görülür, tadı, tuzu, rengi, kokusu olan şeylerdi yaşadıklarımız. Kendinizi bulacağınız satırlarda, kendi satır aralarınızı yazacaksınız okurken. Gülümseyeceksiniz; sahici, sesli ve içten…

Ahmet Nacar

TAŞINMA

İzmir'e taşındığımızda üç yaşıma bile girmemiştim. Hayal meyal hatırladığım ilk görüntüler Balçova'daki evimizdendi; kardeşim doğmuş, bizi sevmiş ve kalmıştı hani. Zaman İzmir'de akıp geçti, bizleri de önüne katıp kovalayarak. Çocuklukta yaşanan pek çok güzel anı birer resim oldu.

Ağustos ayındayız, sıcaktan, meraktan kavrulmuşuz. Kıbrıs Savaşı, ikinci harekât günleri. Yalnızca göz ucuyla değil, benliğimizin boyunun yettiğince radyodan, televizyondan duyduklarımızı, gördüklerimizi anlamaya çalışıyoruz. Fısır fısır bir savaş, kulaktan kulağa yayılıyor olan biten ve ağustos sıcağında İzmir.

Oyunlarımız ağır çekim; içimizden oynamanın gelmediği rolleri bizlere dağıtmışlar da rolümüze isyan eder gibiyiz. Bir şeyler ama her zamanki gibi olmayan bir şeyler oyunlarımıza siniyor, oyunlarımız neşe kokmuyor. Ana babalarımız birkaç ayda onlarca yıl büyümüş gibiler; yüzlerinde gülücük yerine yeller esiyor ve bizler üşüyoruz.

Yazla birlikte savaş da bitiyor, pek çok yaşamı da bitirerek. Savaşı kazanmışız ama lojmandan yakın arkadaşım Canan'ı kaybediyorum; babası

Binbaşı Fehmi Ercan Amca'yı Kıbrıs'a emanet edip Ankara'ya taşınıyorlar. Keşke hiçbir şey kazanmak zorunda olmasaydık diye düşünüyorum.

Taşınma işinin çocuklar arasında da konuşulur hâle gelmesi bu günlere rastlar. "Bursa" lafı ağızlarda, kulaklarda geziyor. Öğretmenlerin hepsi gidecek; İzmir'deki Hava Lisesi kapatılıyor. Hatırladığım ne kadar öğretmen varsa olduğu gibi tayinleri çıkmıştı; büyük bölümünün Bursa'ya, diğerlerinin de İstanbul'a. Biz Bursa kervanında olanlardandık.

Lojmana kuzenlerim gelirdi, hep beraber sinemaya giderdik. Hiçbiri filmi bitiremez, uyuyakalırdı. Onlardan biriydi Emel. "Karagöz'le Hacivat Bursa'da" demişti, "Mezarlarında kocaman bir kılıç saplıymış, hâlâ orada duruyormuş!" diye de devam etmişti. Gözlerimi ne kadar açıp ona baktığımı ve ne söylediğimi tam olarak hatırlamıyorum.

Şerif'le taşınma işinin fazla lafını etmezdik. Yaşadığımız bu yere o kadar alışmış ve sevmiştik ki, gözlerimiz bile bir şey anlatmazdı gitmek konusunda.

Bir gün Erdoğan Amca, "Ahmet'le kantine gidip boş karton kutu getirin" dedi Şerif'e. Erlerden birini tembihlemiş, kutu ayıracakmış. Bu sefer ne ok gibi fırladık ne şahin olduk şahlandık, ağır aksak, istemez hâlde kantine doğru yola koyulduk. Ağzımızı bıçak açmıyordu. Sanki yolda birileri bizi görüp, "Hah, işte olacağı buydu! Bunca koşturup tepindiniz, hadi ne hâliniz varsa görün Bursa'da!" diyecekmiş gibi mahzunduk.

Kantine vardık, Erdoğan Amca'nın tembihlediği eri bulduk. Er bize şöyle bir baktı, önce ensesini, sonra güneşten yanmış yüzünü sıvazladı, kepini düzeltti, "Keşke komutanım deseydi, biz eve bırakırdık kutuları" gibisinden mırıldandı. Belli ki bu iki yiğide bir şeyler taşıtmak ona da ağır gelmişti. Bu civanmert gibilerini Kıbrıs dağlarında cirit atıyor diye aklından geçirdiyse de bize bir şey söylemedi (İlk kitaba hâkim olanlar anlayacaklar).

Er, ayırdığı kartonları gösterdi; bazıları benim boyumu bile geçiyor, civanım ne yapsın! Taşıyabileceğimiz şekilde bir tanesini verdi, "Kalanları biz hallederiz" gibisinden bir şeyler söyledi. Boş kutu elimizde, güneş tepemizde eve doğru yürüyoruz. "Bunlara kitapları falan koyarız" dedim, sonra kutuya koymak için kitaptan başka bir şeyin aklıma gelmemiş olmasına şaşırıp sustum. Şerif'im kitap sözünü benden duyunca duygulanıp ağlamadıysa başıma güneş geçtiğini düşünmesindendir.

Babalarımız bazı hafta sonları Bursa'ya gidip ev bakıyorlardı. Aile sohbetlerinde kimin nerelerde ev tuttuğu falan konuşuluyordu. Biz çocuklar olan bitenden o kadar kopuktuk ki, aklımıza "Neden farklı yerlerde ev bulmak zorundasınız?" diye sormak bile gelmiyordu. Sanki bir el hepimizi, yaşadığımız bu yerlerle beraber alıp Bursa'da gene hepimizin birlikte yaşamaktan büyük mutluluk duyacağı bir yere bırakacaktı.

Bir gün, "Ali'm, ben Çekirge taraflarında bir yer buldum" dedi Erdoğan Amca. Babam, "Valla Erdoğan'ım, ben daha arıyorum" diye cevap verdi. Hani, "Bulana kadar buradayız!" der gibi rahat söylemişti babam. Başlarımız bu söz üzerine Erdoğan Amcama çevrildiğinde, "Ali'm, bir an önce bulmak lazım. Bursa'nın kışı sert olur" demişti.

Birkaç hafta içinde babam da Çekirge'de ev tuttuğu haberiyle Bursa'dan geldiğinde artık okullar açılmak üzereydi. Bizim ev neredeyse yarı yarıya toplanmış durumdaydı; etrafta kutular, istiflenmiş paketler.

İlkokul 3. sınıfa yine İzmir'de başladım. Sınıfta dikkatimi çeken ilk şey, bazı arkadaşlarımın olmamasıydı. Sınıf arkadaşlarımdan Mehmet Ali'yi aradı gözlerim. Öğretmenime sordum, "Onlar Eskişehir'e tayin olmuşlar. Babası teknik sınıf subayıydı. Eskişehir'deki hava üssüne gideceklermiş" dedi. Başka arkadaşlarım da gitmiş. İlk defa gördüğüm çocuklar sağımızdaydı, solumuzdaki sıralarla birlikte tam harman yerine dönmüştük. Zaman çocuklukta akmaz gibidir ya, şimdi daha da donmuş gibiydi sanki.

Donmayan bir şeyi keşfetmem için annemin beni kantine yollaması gerekiyormuş. Elime 2 lira tutuşturup, "Git ekmek al" dedi. Kantindeki erle ekmek için arbede yaşamadıysam, yaşımdandır. Beni ekmeğin fiyatının artık 2 lira olduğuna inandırması zaman aldı, çünkü evden onca yolu bir daha dönmek zorunda kalacak olan bendim. Kantindeki birkaç kişi daha, "Oğlum, artık 1 değil, 2 lira ekmek" dedi de, ikna olup ekmekle beraber eve döndüm. Annem zaten bildiği için 2 lira tutuşturmuş elime. Sınıfta eksilme, ekmek fiyatında artış, "Allah sonumuzu hayretsin" demek var ama yaşım henüz dokuz.

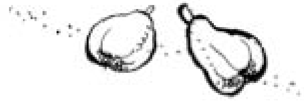
3. sınıfın ilk güzelliği ise, cumartesi yarım gün olan derslerin kaldırılmasıydı. Nihayet günler sonrasında güzel bir haber almıştım. Gerçi ettiğim onca duaya karşılık okullar kapanmalıydı ama bu da bir başlangıçtı.

Okullar açılalı bir ayı geçmişti. Babam hafta sonu Bursa'ya taşınacağımızı söylediğinde "bir şeyi kırk kere söylersen olur tabii" gibisinden bir sessizlik oldu.

Arkadaşlarımdan hemen hepsi evlerini taşımışlardı bile. Sanki kalan gözcü bendim ve şimdi ben de elimizdeki toprakları devredip gidecektim. Kalan üç dört gün boyunca, okuldan her geldiğimde uzun uzun lojmandaki oynadığımız yerleri dolaştım. Zakkumlara dokundum, ağaçlara tırmandım, palmiye dallarından yaptığımız kılıçları evdeki odama getirdim. Sanki ne kadar çok gezersem o kadar çok şeyi beraberimde götürecekmişçesine gezip durdum sevdiğim yerlerde.

Bir sabah kamyon geldi kapımıza. Birikmiş o kadar çok şey var ama biz evimizden yalnızca kutulara doldurduğumuz eşyalarımızı kamyona yüklüyoruz. Sapanım, tahta kılıçlarım kaybolmasın diye annemi belki kırk kere tembihledim.

O gün bu günmüş, anladım! Bir yerden âdeta kazınırcasına ayrılmak neymiş, ilk o gün öğrendim. Önce kamyon ayrıldı lojmandan. Kalan birkaç komşuyla son kez vedalaştık ayaküstü ve minibüslerden birine bindik. Güneş, pencereden rahatça görebildiğim kadar inmişti çevreye. Babamın kucağında ben, annemin kucağında kız kardeşim, yan yana oturuyoruz. Minibüs nizamiyeden çıkmak üzereyken babam hüzünlü bakışlarıyla, "Ee, hadi bakalım, elveda lojman" dediğinde, "Nasıl yani, bir daha dönmeyecek miyiz?" dediğimi hâlâ hatırlarım. Babam buruk bir gülümsemeyle bana baktı, sonra pencereden uzaklaştı bakışları.

YENİ HAYAT

Otobüsümüz otogara girdiğinde gözlerim uykusuz, yorgun, yarı açıktı. Bursa'da bir sabah vaktini ilk kez gördüm pencereden, ne kadar soğuk olduğunu hissetmem için otobüsten inmem gerekiyormuş. Alacakaranlık ve serin bir ekim sabahı. Günün erken saatine rağmen çevrede bir sürü insan var. Kardeşim yol boyunca uyudu. Ben zaten Ankara yolculuklarından bilindiği gibi gözümü kırpmam; yolculukta etkilenip otobüse kustuğum olurdu da uyuduğumu pek hatırlamam.

Bir bavul, bir küçük çanta, bir kardeş, annem ve babamla taksiye doğru ilerliyoruz. “Orduevine” dedi babam. On beş dakika kadar sonra Bursa Orduevi'ndeyiz. Lobide bizden başka sadece bir er var, o da görevli olduğu için. Koltuklara oturuyoruz. Bir akvaryum var salonda, içinde yeşile çalan aydınlatması olan. Balıklara bakıyorum, plastikten balık adam zeminde yüzükoyun yatmış, belli aralarla yukarı doğru hareket ediyor ve her hareketinde birkaç hava kabarcığı suya karışıyor.

Orduevinde birkaç saat oyalanıyoruz. Hiçbir şey yemek istemiyorum, keyfim yok; tamamen yabancı ve hiçbir şekilde istemediğim bir yerdeyim. Eşyalarımızı taşıyan kamyon saat dokuz gibi yeni evimize varırmış, biz de o nedenle burada oyalanacakmışız.

Zaman yaklaşınca gene benzer bir taksi, bu kez babamın birkaç hafta önce kiraladığı yeni eve getiriyor bizi. Şimdiki Çekirge Meydanı'nda, caddenin hemen kenarında iki katlı ahşap bir eve geliyoruz. Duvarlar kirli sarı ve dar merdivenlerden çıkılan üst kat. Yeni evimizin dış kapısı beyaz ve bir kısmı buzlu cam. İçeri girilince salon yerine kullanılması gereken genişçe hol, buraya kapıları açılan üç oda, bir mutfak, bir banyo ve tuvalet var. Tavanda, daha çok kendini aydınlatmaya çalışan, kablosundan asılı sarı bir lamba... Girişin zemini taş, odalarınki ise tahta döşeme ve üzeri muşamba.

Annem ve Aytül, benim gibi ilk kez gördükleri bu eve şaşkın şaşkın bakıyorlar. Ben hem onlara hem babama hem de eve bakıyorum. Birkaç aylığına buradaymışız! Babam daha önce de -buraya gelmeden önce- söylemişti ama bir gün bile kalınası gibi gelmiyor bize.

Mutfağa giriyorum, hani belki penceresinden elimi uzatıp limon koparabileceğim bir ağaç dalı var mı diye. Tozlu bir pencereden bir teras görüyorum. Kapıyı açıp terasa çıkıyorum, önümüzden geçen caddede onlarca araba... Kız kardeşim de yanıma geliyor, birlikte yola bakıyoruz. Tek bir ağacı olmayan geniş caddeye bakarken tek bir söz bile etmek gelmiyor içimizden.

Kutuların bazılarını açmadan birkaç gün içinde eve yerleşiyoruz. Artık nasıl bir ceza aldıysak İzmir'de, belli ki bir süre hep beraber burada yatacağız!

Şeriflerin evi çok uzak değilmiş. Babam her gün üç beş kez bunu söylüyor. Bizim evden on beş dakikada yürüyerek gidebilirmişiz. Çekirge'nin diğer yamacında Doburca Köyü yolu üzerinde bir yermiş. En kısa zamanda ziyaretlerine gideceğiz ama her evde ayrı bir sürgün, ayrı bir hengâme durumu var.

Birkaç günümüz yerleşme faslıyla geçti. Daracık eve neyi ne kadar yerleştirebileceğine baktı annem. Siyah, büyük yemek masamızı girişteki salona benzeyen yer dışında bir yere koymanın imkânı yok. Masayı oraya kurduğumuzda dış kapıdan giren biri köşedeki odaya girmek için ya masaya ya da duvarlara sürtünecek. Alışmak için sürtünmek durumunda olduğumuz evde sıkıntı diz boyu.

Babam yeni muhite ve eve duyduğumuz derin muhabbeti biraz olsun hafifletebilmek için bir akşamüstü bizi yürüyüşe çıkardı. Kıyıdan kıyıdan, yola pek de yaklaşmadan bir süre yürüdük. Meğer Karagöz ve Hacivat'ın temsili mezarları bizim eve beş dakikaymış. Ben o zamanlar mezarın temsili olduğundan habersizim. Yolun hemen kenarındaki geniş, betonla kaplı ve başucunda demir bir kaide üzerinde iki kafadarın resimlerinin bulunduğu -birbirlerine dönük, elleri çenelerinde- mezarlarının yanına varıyoruz.

Aklıma Emel'in lafı geliyor ("Karagöz'le Hacivat Bursa'da"), gözlerim mezara saplı kılıcı arıyor, hatta babamı sıkıştırıyorum, elimden bir kaza çıkmasın diye, önceden alıp sakladılar mı diye. "Oğlum, ben de bilmiyorum valla" gibisinden beni yatıştırıyor. Ulu Camii yapılırken bu ikisi de orada çalışırmış. Çalışırlarken o kadar çok şamata olurmuş ki bir süre sonra işler aksamaya başlamış. Bakmışlar olacak gibi değil, "dur"dan "sus"tan anlamıyorlar, idam etmişler! Babam sonunu böyle bağladı, ben yutkundum; Şerif'imle bir araya geldiğimizde aksatamayacağımız bir iş olmaz çünkü. Bir yandan etrafa, bir yandan da kukla şeklinde çizilmiş Karagöz ve Hacivat'a bakıyorum; şartsa iş çıkışı konuşup patırtı yapsaydınız ne vardı sanki, gibisinden aklım karışıyor. Kardeşim, "Şerif'le ayağınızı denk alın Bursa'da" dercesine bana bakıyor.

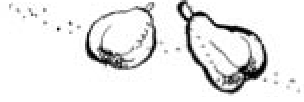
Evin civarında toprak ve ağaç görebildiğim tek yer, hemen yanımızdaki yokuştan hamama doğru inerken solda. Varıyorum, üç beş çocuk var, ellerinde misketler. İzmir'de "meşe", Ankara'da "misket" dediğimiz şeye burada "cilli" diyorlar. Kim kazanıyorsa diğeri ona elindekilerden bir tane veriyor. "Ben öbür cilliyi kazandım" diye arada bir sesleri yükselse de maraza büyümüyor, belli ki hukukları eskiye dayanıyor. Erkek çocukların görüşüp tanışması için en ideal şey, bildiğiniz gibi futbol topudur. Bir topla altışardan on iki çocuğu minimum yarım gün oyalayıp, ertesi gün için de sözleştirebilirsiniz. Aynı topun ikişerden dört kızı oyalama şansı sıfır olup, bir oyuncak bebeğin en az ikisini küstürme şansı ise yüzde doksandır. Sokakta bunca yıl asfalt toprak yalamışlığımız olduğundan içim rahat. Önemli olan, cinsi erkek olan akrana rastlamaktır. Plastik de olsa bir top, işe her zaman yarar.

Ertesi gün koltuğumun altında plastik topumla aynı arsadayım. Cilli de sevilen bir oyun belki ama topun yeri her zaman başka. "Gol atan kaleye"

şeklinde başladık. Zemin toprak. Rüzgâr tozutsa da yağış olmadığından zemin futbola elverişli. Dallardaki kuşlarla üç beş kedi seyirci. Yeni gelen futbolcuyu tartıyor gözler. Ben de yeteneklerimi hemen dökmüyorum ortaya. Emaneten buralardayız, birkaç ay sonra asıl muhite gideceğiz, kiralık oynuyorum gibisinden başladığım oyunda on dakika sonra beş yıllık kontrat yapmış duruma geçiyorum. Kan ter içinde ama mutlu mutlu eve varıyorum.

Anneme bakıyorum, lojmandaki keyiften eser yok yüzünde. Anlıyorum; bu evde yıkanmak için tahta parçaların banyodaki sobanın bir taraflarına tıkılması ve bir süre beklenmesi işi aklımdan çıkmış. Çeşmeye elini her attığında sıcak suyun olmadığı, banyonun karanlık ve ısınmak için bir şeylerin yanmak zorunda olduğu yeni evimizdeyiz.

İçinizden kalbi temiz olanlar, “Ne güzel, yiğitler Bursa’da okumak zorunda değiller, en azından bu konuda kafaları rahat” diye düşünebilirler. Taşınma işi olduğundan okul işine girmedim ama aha anlatıyorum...

BURSA

Çok tadımız kaçtı çok...

Bursa’ya gidiş çok tatsız bir şey oldu. Tam işleri oturtmuşsun, okul seni anlamış, sen okulu anlamışsın, lojmandaki köpekleri bile ismen tanıyorsun, herkese hırlayan köpekler sana hırlamıyor, okula her geç kaldığımda bahçesinden çiçek koparıp öğretmene götürdüğüm teyze bile beni tanımış, “Aferin sana kerata, böyle geç kalan öğrenciye öğretmeni kurban olsun” falan deyip çiçeği kendi veriyor, şimdi git yeni şehre taşın! Hele Zekiye’yi dımdızlak bırakıp gitmek... Kız benim hiç farkımda değil ama olsun işte... Ahmet, “Sınıfın en çalışkanına âşık olur bu salak” diyor ya, eksiği var kızın. Bir de böyle ailesinin memur ya da daha ihtiyaç içinde bir aile de olması önemli; Zekiye’nin babası astsubay, annesi ev hanımı. Acayip akıllı ve de “İşte Hendek İşte Deve” şarkısını çok güzel söylüyor sınıfta falan... Öyle işte.

Allah'tan Ahmet de geliyor. Yemin ederim o gelmese yıkım çok daha büyük olacak. Babamın diğer arkadaşları da geliyor. Cümbür cemaat Bursa'ya gidiyoruz. Hani toplu ceza almanın o büyülü takım ruhu durumu da var. Sadece evin önündeki yağmur kanallarının içinde, elimizde kılıçlarımız uzun uzun konuştuğumuzu hatırlıyorum Ahmet'le. Süha ve Reha da olurdu bazen. Onlar Amerika'dan yeni dönmüşlerdi. Buick marka arabaları vardı inanmazsınız.

Nasıl taşındık gittik, cidden hiç hatırlamıyorum. Sadece, ilk taşındığımız ev -isterseniz ev demeyelim de koridor diyelim aramızda- eski garajın karşısında, kesinlikle insan evladının oturmayacağı bir yerdi. Garajın hemen üst tarafı ana yola bakıyor, nasıl trafik, nasıl gürültü! Ev, pardon koridor şöyle yapılmış; uzun bir dehliz düşünün, sağda ve solda apartman olduğu için yanlarında pencere ve balkon yok, sadece önde bir balkon, bir tane de arkada bir balkon; o da bir apartmanın arka duvarına bakıyor. Tek eğlencemiz, öndeki zor sığdığımız küçük balkona çıkıp geçen arabaların renkleri, tipleri üzerine üç kardeş (Bengül, Sanem, ben) oyun oynamaktı.

Unutmadığım diğer şey ise, aile olarak kimsenin şikâyetçi olmamasıydı. Ne annem babama bir laf etti, "Bu nasıl ev Erdoğan! Layık mıyım ben buralara?" diye, ne biz sonsuz çayırlardan oda hapsine düşmüş yılkı atlarının duygusuyla davrandık. Kıkkıdı kukkudu önümüze ne konduysa yedik... Babamın, gelen misafirlere yüzünde kocaman bir gülümsemeyle "İnanır mısınız, korna sesi sadece gece saat üç dört arası kesiliyor" diye anlatışı... Sebepsiz yere mutlu olmak... Küçük ailelerin büyük sırrı.

Bir ay falan oturduk böyle. Babam bir gün eve geldi, "Taşınıyoruz çocuklar" dedi. Heeeyyyoo!

Taşınmak bizim için rutin; sadece babamın memurluğunda 19 kez ev değiştirmişiz. Nerdeyse her ayrıldığımız evde de komşularımız arkamızdan ağladı, sadece bu evde öyle olmadı. 5. katta, araba tepesi dışında bir şey görmedik; komşu momşu yoktu çünkü.

Bir cumartesi... Kel, kamburumsu, yaşlı, gariban bir hamal bulmuş babam evi taşımak için. Ama adama ailecek acıyıp neredeyse evin tamamını biz taşıdık. Amca oturdu, öksüre öksüre sigara içti. "Kandırmış sizi" diyorsunuz ya, yok biz alışkınız; tüm hayatımız böyle geçti, başarısızlıklarla dolu.

Evi taşıdık, geldik bir yere ki... Vauv! (Urfa yöresinde bir şeyi beğenince “Vauv” derler. Ahmet’im Urfalı ya, o da kendini kaptırsın okurken diye yerel terimleri kullanıyorum.) Cennet, cennet! Ağaçlar, çocuklar, boş boş araziler... Kutluevler, Güllü Sokak, Bahadır Apt No: 3 Çekir- ge / Bursa.

Sarıldım babamın bacağına sevgiyle, o da başımı okşadı.

Budur!

I. MURAT İLKOKULU

Bursa da ülkemiz sınırları içinde olup, her ne kadar kışları soğuk ve yağışlı olsa da, Karagöz'le Hacivat'ı idam etse de, okul konusunda İzmir'le aynı kurallara tabiymiş. Babam bu konuda ayak yapmaya daha Bursa'ya gelirken otobüste başlamıştı. Yol uzun, inene kadar unutur diye düşünmüştüm ama işin rengi iki günde belli oldu; hafta sonu evdeki ilk şok: "Yerleşme ve evi sevmeme işleri iyi kötü hallolunca yarın yeni okuluna gidiyoruz" dedi babam. He! İyi halt ediyoruz, manasında susup sevincimi belli etmedim. Duyan da eskisini sevmedim diye yeni okul ayarlanıyor sanır. Yeni okulummuş! Gerçi yeni geldiğimiz bu muhitte ve evde bulunmaktansa okula giderim daha iyi durumuna da gelmek üzereydim ya neyse. Okulun adı I. Murat. Yani, "Şerif'le sizi en birincisine yazdırdık, daha ne!" gibi bir okul adı.

Okulun adı I. Murat İlkokulu dedim, ilgilenenler için; tarihi yıllar öncesine dayanıyor, hatta Bursa'nın en eski ilkokullarından. Yani biz bulduğumuzda

eskiydi, ayrıca Şerif ve ben yıpratmadık, dala yaprağa dokunmadık, okulun bahçesinde yeşil bir şey yoktu zaten.

Şerif de aynı okuldaymış, babam hafifletici sebep olarak söylüyor. O, Doburca; ben Çekirge Meydanı tarafından gelip gideceğiz. Neyse, siyah önlük, beyaz yaka, bari kaderimiz güzel olsun, Allah kurtarsın duygusuyla çıkıyorum evden.

Babam bu okulda öğlenci olarak yazdırmış beni. İzmir gibi değil, burada sabah ve öğlen iki vardiya yapılıyor. “Sabah ben okulu çok sevdim, öğlen de geleceğim” diyen bir Allah’ın kuluna rastlamadım öğrenim hayatım boyunca. Gece yatmaz, gündüz kalkmaz ekibinden olduğumdan öğlenci olmam daha iyi olur diye düşünmüş babam belli ki.

Okula vardık. Kıbrıs Savaşı sırasında Çiğli Hava Lojmanları’nda neredeyse cephenin ön saflarında oturuyorduk. Savaşa katılanlar dinlenip kendilerine gelsinler amacıyla bir yıl okula ara verirler diye bir umut içinde olmadım desem yalan olur.

Başım dik, alnım ak, yarı savaş gazisi kıvamında merdivenlerden okula doğru çıktım. Bilen bilir; yeşil Bursa’nın bozkır okullarındandır, sağ olsunlar, bir dal maydanoz kadar yeşil alan bırakmayıp tozu toprağı çocukların kullanımına açmışlar. Ana kapıdan girip öğretmenler odasına vardık. İçinizdeki vicdan sahipleri gibi benim de içim rahat. “Gaziler ve yiğitler bu yıl ara verecekler, seneye savaş çıkmazsa bekleriz” cümlesine hazır ve sabırla bekliyorum. Muazzez Öğretmen geldi. Babamla hoş geldin beş gittin sohbeti yaptılar. Malum, babam da öğretmen. “Eti kemiği, bereketi yiğitliği sizin olsun, namı bizim” gibisinden bir şeyler söyledi babam. Yeni öğretmenimin elini öptüm. Eski okuldan, disiplin kurulundan ve öğretmenler odasından talimliyim; el buldun mu hemen öpeceksin.

Öğretmen çocuğuyum ya, “Nasılsa bir şeyler öğrenip gelmiştir, beni fazla yormaz” diye düşündüğünden olsa gerek, sırtımı şöyle bir sıvazladı öğretmenim. Bu arada da gözleriyle beni tartıyor; bundan ne kadar akıl fikir çıkar da kalanını bağışlarız gibisinden.

Yeni sınıfıma gittim. 3B sınıfındayım. İlk kez B şubesindeyim. En arkada Meral diye ince yapılı, sarışın bir kızın yanına oturttular beni. En arka sıradayım ve tahtayı hayal meyal seçiyorum. Öğretmen tahtaya bir şeyler yazıyor ve ben hiçbir şey göremiyorum. Bu görememe işi bana bir yıl sonra gözlük olarak dönecek; tahtayı göremiyor olmam babamı fena hâlde

yaralayınca mecbur kalıp gözlük takmıştım. Neyse, konu dağılmasın. Öğretmenin tahtaya yazdıkları için Meral'in defterine muhtacım. Yalnızca defterine değil suyuna da muhtaç olduğumu ilk on dakikada anladım. Yanındaki plastik mataraya bakıp, "Bu ne için?" dedim. "Su var içinde" dedi. "Ee?" dedim. "Tuvalette bazen su akmaz" dedi. İzmir'deki okulda koridorlarda öğrenciler içebilsin diye içinde soğutucu bulunan ve düğmeye basınca su akan şeyler vardı. Şeyler diyorum, düğmesine basınca bir karış kadar yukarı su fışkırtan öğrencinin eğilip içebildiği sebil gibi bir şey. Amerikalılar yaptığından, bizimkiler de bozmadığından işimize yarardı. Belli ki Bursa'daki okulda Amerikalılar aynı şeyi yapmamışlardı!

Şerif'i görmek için ilk teneffüsü bekledim. Şerif 4B sınıfındaydı. Zil çalar çalmaz hemen bahçeye fırladım, gözlerimle aradım ve onu iki katı cesametindeki bir oğlanın sırtında diğer çocuklarla deve güreşi oynarken buldum. Bu oyunda kural şudur: Ufak tefek olanlar, oyuna adını veren irilikteki çocukların sırtına çıkarlar ve birbirlerine omuzdan çarpar dururlar. Sırta alınmış olan düşünce o ekip kaybetmiş olur. Şerif'in bağrış çağırışından devesinin adının Ferit olduğunu anladım.

Şerif'im Ferit'e, "Ona çarp, bundan kaç" dedikçe oğlanın bir koşturması var ki gören, okula oyunlarda deve olsun diye yazdırıldığını zanneder. Hani oluruna gelir bir de diploma alırsa tadından yenmez, diye düşünmüş ailesi belli ki. Gerçi Şerif'im de heybetini ve yiğitliğinden gelen ağırlığını Ferit'e yüklemeyip özünde taşıdığı için, Ferit ağırlığı pek hissetmiyordu. Beni fark etti, devesinden atladığı gibi yanıma seğirtti civanım.

Okul bahçesi silme toz toprak; oyunlar, deve güreşi… Su içmek için matara şart, burası yeşil Bursa, varın nasıl bir yere düştüğümüzü siz anlayın. Günler sonrasında dostumla sarmaş dolaş olduk. 4. sınıfta olan civanım 2. sınıfın tüm heybetini ve 5. sınıfın olgunluğunu üzerinde taşıyordu. Birbirimizi ne kadar özlediğimizi fark ettik, gözlerimiz ortalık yerde dolmadıysa şaşkınlığımızdandır.

Benimle sınıfıma kadar geldi, sınıfımın yerini bir güzel tespit etti. Oturduğum yeri ayrıca çok tuttu. "Abi, en arkadasın; hayırlısıyla karışan görüşen olmaz" anlamında bir suskunlukla oturduğum sıraya ve yanımdaki cılız kıza baktı. Mataraya ilişti gözü, "Bir tane almak lazım" dedi. Çöle daha önce düşenlerin düşünceli hâli gözlerinden okunuyordu.

Günler var ki konuşma fırsatımız olmamıştı. Oturduğu mahalleden, neler yaptıklarından, bir de derslerinden bahsetti. Tek konuşmadığımız konu, geride bıraktığımız lojman hayatımız ve anılarımız oldu. Artık ikimiz de biliyorduk; artık güzel birer hatıraydı tüm yaşananlar.

Evde annemlerle okuldaki ilk günümü ve su için matara işini konuştuk. Babam, “Yarın akşam gelirken alırım bir tane” dedi. İki gün sonra babam matara işini halletti. Ama ne matara! Bir buçuk litre suyu doldur, atla deveyi koştur çayırda, üç gün idare eder. Ben mataranın cesametine bakınca, “Arkadaşların da içerler” dedi. Plastik mavi bir şey, boynuma astım, evdeki tahta kılıcı da belime takınca tam okulluk oldum ki, demeyin gitsin.

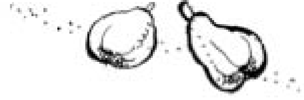
Kardeşim seneye ilkokula başlayacak, çantama defterlerime falan baktı. Artık söylediklerini herkesin rahatça anlayabileceği duruma geldi, yaş altı olmuştu. Okula başladığında konuşmayı değil okumayı yazmayı öğrense yeterli olacağından benim de içim rahat (bu yaşına kadar kendi yarattığı lisanla anlaştı bizimle).

Her neyse, okulla aram zaten yoktu, burada hepten soğudum. Demek beni idare eden, okul dışında geçen zamanlardaki yaşadıklarımızmış. Lojmanlardaki arkadaşlarımı, palmiye dallarından yaptığımız kılıçları, babamın da oynadığı maçları düşünüp hayallere dalar oldum.

Hayaller deyince aklıma ne geldi; bir gün yeni okulumuzun koridorlarında bir söylenti yayıldı: Cuma günü ders yokmuş, okul salonunda Karagöz ve Hacivat gösterisi varmış! Civanımın sınıfına vardım, işin aslı ne ola diye öğrenmeye. Onun sınıfında da söylenti almış yürümüş. Beni görür görmez gülerek yanıma geldi, “Duydun mu?” dedi. “Abi, mezarlarını gözlerimle gördüm, var bunda bir iş” demeye hazırlanıyordum ki, “Geçen sene aynı gösteriyi yapan tiyatrocular gelmiş, biz o zaman İzmir’deydik” dedi Şerif’im. “Ha, o zaman iyi” anlamında sustum. “Cuma birlikte seyrederiz” diye devam etti Şerif. Ben de ona, “Çok komiklermiş, işi gücü aksattıkları için asmışlar onları” dedim. Biz zaten ayrı sınıflardayız, üstelik derslerde de eskisi kadar konuşmuyoruz manasında bir suskunlukla sınıfın kapısına baktı, ben de baktım; öğretmen sınıfa girmek üzereydi. “Abi, ben daha üçe alışamadım, sizin sınıf ağır gelir” dercesine kıyıdan kıyıdan çıkıp gittim sınıfıma.

Gerçekten de cuma günü tiyatro ekibi geldi, salonu dolduran çocukların çıkardığı gürültü altında yalap şap bir şeyler oynamaya çalıştılar. En çok, üzerlerindeki rengârenk kostümleri sevdim. Kül renginde geçen onca gün sonrasında bir saat için bile olsa renklenmişti dünya benim için.

I. Murat İlkokulu'nda ocak ayı ortasına kadar okudum. Sonra okula ara mı verdim? Ne gezer... Zaten geçici olarak oturduğumuz bu semtten Emirsultan tarafına taşınacağımızı öğrendim babamdan. Yeni okulum artık orada olacaktı. Bir sınıf, üç ayrı okul. Ne sevindiğimi ne üzüldüğümü hatırlarım Çekirge'den taşınma zamanlarımızla ilgili. Bozkır gibi bir yerden dörtnala gidercesine yitip geçmişti iki ay. Şeriflerin oturduğu yer mi? Az sabırla o da gelecek, kimse merak etmesin. Şerif'imin muhitine varmadan Emirsultan'a gitmek olur mu hiç!

OKUL

Ahmet'imle buluştuk ya acayip sevindim.

Arada bize geliyorlar... Babam hep sürprizlerle dolu, organizatör gibi, evimiz hep şenlikli. Ama Ali Amcalarla arada yaptığımız çiğköfte partileri unutulacak gibi değil. O zaman çiğköfte bilindik bir şey değil, Güler Teyzemin -sofraları geniş, kalpleri zengin- sayesinde Urfa'nın şahane lezzetleriyle tanışmış durumdayız.

Ahmet'le de her şeye gülüyoruz eğleniyoruz. Aytül de Sanem'le iyi arkadaş. Ablam zaten hep çalışkanlık timsali, örnek bir abla. Annemse huzur veren, sevgi dolu, çocuklarına hayatta fiske vurmamış bir anne.

Ahmet'in de benim okulda oluşu şahane bir durum. Tabii bu şans eseri olmuyor. İki baba birbirini çok seviyor.

Bu arada, dikkatimi çeken şey eskiden eve mavi gelen babalarımızın şimdi yeşil gelmeleri. Babalarımız Hava Lisesi kapanınca Kara Kuvvetleri'ne geçtiler. Işıklar Askerî Lisesi'nde çalışmaya başlayınca yeşil oldular.

Okulumuzun bir müdürü var; uzun boylu, kabarık ve kıvırcık saçlı. Aramızda bir şarkı söylüyoruz: Müdürüün kafasıı, karınca yuvaasııı...

Sınıfta çalışkan bir kız da yok âşık olayım. Doğrusu, sınıfta çalışkan herhangi biri yok; bir tek Murat. Bildiğin Murat... I. Murat değil, babası Devlet Su İşleri'nde çalışıyor. Murat'ın yazısı inci gibi.

İnsan ilkokul öğretmenin adını hatırlamaz mı arkadaş? İzmir'deki öğretmenimin adı Necmiye Vural'dı. Çok severdim. 4. ve 5. sınıfları okutan Bursa'daki öğretmenimin ismini ise hatırlamıyorum. Niye mi?

Bir gün matematikten sınav olduk. Öğretmen sınav kâğıtlarımızı dağıttı, 5 almışım, süper! Alışık da değilim ama çok sevinçliyim doğrusu. Öğretmenimiz, "Soruları tahtada çözüyorum, doğru cevapları görün" dedi, çözdü soruları. Baktım benim bir sorum yanlış ama öğretmen fark etmemiş, tam not vermiş. Küçük kalbimle düşündüm, gidip söyleyeyim mi diye, ama söylersem notum 4'e inecek. Kafam çok karıştı. Anneannemin ve babaannemin öğütleri, anlattıkları masallar geldi aklıma... Bir yanda da "Sesini çıkarma, eve matematikten 5 almanın gururuyla git, tarihinde yok öyle not" düşüncesi efil efil esti gönlümde ama sonra, "Yakışmaz koçum sana" dedim içimden ve gittim öğretmenin yanına, "Ö-örtmenim, ben bunu yanlış yapmışım ama bana tam not vermişsiniz" dedim. Baktı kâğıda, "Hıı, doğru" dedi ve çizdi güzelim 5'in üstünü, "Al, 4! Git otur yerine" dedi. Gittim oturdum. Bir moralim bozuldu...

Akşam, yattım ama uyku tutmuyor. "Lan salak, ne gereği vardı" diyor sol tarafımdaki kötülük perisi. Aslında şunu fark ettim; yıllar sonra, o öğretmenden tüm beklediğim, "Aferin, hep böyle dürüst ol oğlum" cümlesiymiş. Bana onu söyleseydi, isterse 3 versin. Hele bir de sınıfa, "Arkadaşlar, Şerif böyle bir şey yaptı, hepinize örnek olsun" deseydi, takmış olacaktı bana pelerini, ben artık oradan oraya uçar, iyilik dağıtırım.

"Bir daha da hiç dürüstlük yapmadım" der, bu bölümü bitiririm ama olmaz.

İşte, o öğretmenimin adını hiç hatırlamıyorum. Banyosunda limon ağacı olduğunu söylemişti, onu unutmam, başka da bir şey hatırlamam.

Bir de, yüzü kıllı olduğu için sınıfta benden başka kimsenin pek arkadaşlık yapmadığı Ali'ye karnesinde düşük notlar gelmişti, fırk fırk ağlamıştı, ben teselli ettim, başka teselli eden olmamıştı, onu da hiç unutmam.

Sonradan öğrendim; aslında dürüst olduğunda, insanca davrandığında kimseden teşekkür beklemeyecekmişsin. Çünkü hayat adil değil ama hayatın kendi içinde ilginç bir adaleti var; insanlar unutmuyorlar ve karşılığını bir gün, birkaç iyi dost olarak alıyorsun.

Matematik dersiyse unutuyor. Hiç hatırlamadı matematik dersi, ona karşı yaptığım insanlığı. Bir daha öyle not alamadım matematik, fen dersinden. Oysa zamanında büyük efendiliğim olmuştu ona karşı ama unuttu. Hep nankör davrandı bana.

Ahmet unutmadı ama...

ŞERİF'İMİN MUHİTİ

Bir cuma akşamüstü evde, masa başındayız, haftanın bütün yorgunluğu üzerimizde. "Yarın Erdoğanlara gidiyoruz" dedi babam. Uzun zamandır istediğim ama yerleşme telaşından gerçekleşmeyen dileğimi nihayet babam söylüyordu; Şeriflerin yeni evine gidiyoruz! Cumartesi olacak ve biz yeni muhitinde civanımın evine gideceğiz.

O zamanlar telefon, mahalle muhtarlarının ve eşraftan bazı ileri gelenlerin evinde var sadece. İlla da falanca yakınımı arayacağım arkadaş dersen, gidiyorsun postaneye, veriyorsun numarayı, bekliyorsun iki saat, cazır cuzur konuşuyorsun. O nedenle Şerif'imi okul dışında arayıp konuşma şansı yok, önceden arayıp "Şunu yaparız, bunu ederiz" diyemiyorum.

Anlatmıştım, bizim Çekirge'deki ev meydana bakıyordu ve önünde dere gibi araba akan bir cadde vardı. Şişmiş, patlamak üzereyim (ilk kitaptan bilenler bilir; biz dünyayı seyretmez içine dalardık). Bir de bunların üzerine Kerbela gibi bir okul; bahçesi rüzgârda tozutan, tahtasını görmediğim ve su içmek için mataraya muhtaç olduğum. Şeriflere gidiyor olmak tüm bunların arasında çiçeğe su gibi geldi bana. Kardeşim öyle olur olmaz konuşan,

gülen bir yapıya sahip değildir, o bile bu haber karşısında memnuniyetini yüzünden esirgemedi, dudağı hafifçe yana doğru kayıp “hıhı” şeklinde gülümsedi.

Zaman, böyle güzellikler öncesinde akmaz. Bekle baba bekle... Bir yandan aklımdan geçiriyorum; önce biraz top oynarız, sonra şunu asar bunu keseriz, diye. Sonra kendime geliyorum; her taraf cadde-araba! Bir tane ağaç yok ki tırmanasın. Şeriflerin evine gittiğimizde yapacak şeyler için hayal bile kuramayacak hâle getirmiş buradaki muhit beni. Hayallerim sararıp solmuş haftalar boyunca.

Bir sonbahar günü... Sabah oldu, hazırlandık, yola koyulduk. Babam, bir yere giderken önceden tarif alsa bile bulma özürlüdür. O yüzden ailecek hem tedbirli hem tedirginiz; ilk kez gidilen bir yer olduğundan, tarif de babama yapıldığından, boynumuz kıldan ince yolun kıyısından gidiyoruz. Önce caddenin karşısına geçtik, -bilenler bilir; Çekirge Meydanı’ndan askerî hastaneye doğru çıkan iki yokuş vardır, birisi bizim okulun önünden geçer, diğeri I. Murat Camisi’nin tarafındadır- cami tarafındaki yokuşa vurduk kendimizi. İçimde tatlı bir telaş; günlerdir isteyip de gerçekleştiremediğim bir şey nihayet oluyor.

Askerî hastanenin önüne vardık. Buraya kadarki yolu ailecek biliyoruz; Bursa’ya geldiğimizden beri iki kez aksırık öksürük için gelmişliğimiz var. Aşağı doğru inen yola devam ediyoruz. Sola, Doburca denen yere doğru saptık. “Buradan” dedi babam. “Hayırlısı” manasına gelecek seslerle hemen arkasında annem. Aytül bana yakın, takipteyiz. Neyse, yokuş aşağı indik. Yolun bitiminde babam sağa sola baktı, “Zahir buradan sapacağız” dedi. Annem anında tedirgin oldu, “Soralım birine” dedi. “Yav, ne soracağım, bir avuç yer” dedi babam. Bir avuç içinde üç beş sokağa girdik çıktık. Bu arada sağa sola bakıyorum at üstünde koşturan bir yiğit görür müyüm diye. Evi bulamayıp akşamı edersek gece yatıya kalır mıyız gibisinden anneme baktım, annem iç geçirerek kızarıp bozarıyordu.

Velhasıl babamın kaybolma dürtüsü galip geldi, sora sora Şeriflerin oturduğu sokağa vardık. Zaten civanım da meraklanır, sağa sola bakar dururmuş. Bizi görmesiyle nara basıp koşması bir oldu. Sarıldık koklaştık. Bizi hemen evlerine götürdü. Kapıdan girdik, şamata muhabbet. “Yav Ali’m, nerde kaldınız?” dedi Erdoğan Amcam. Babam, yiğitlik temiz kalsın diye bir şey sürmüyor, anca “Erdoğan’ım, giyin, hazırlan, çocuklar, falan

derken...” diye lafı bağlıyor. Duyan da, çocuklar efendi olsalar, vaktinde hazırlansalar, adamcağız hiçbir sokağa boşu boşuna girip de gecikmeyecek zanneder.

Özleşmiş insanların lafları da birikmiş oluyor hâliyle. Herkes dengini buldu, konuşuyor. Bengül Abla her zaman olduğu gibi ortaya karışık sohbette. Onun yaşça dengi bizim evde yok çünkü, Kemal ve Rasih Amcaların onunla yaşıt kızları var Yıldız Abla.

Şerif’le dışarı fırlıyoruz. İlk dikkatimi çeken şey, ağaçlar; her taraf ağaç, bahçe. Demek şehrin bu tarafı yeşil. Demek bu konuda biz kazıklanmışız. Ömrüm boyunca ne zaman Bursa’daki ilk zamanların konusu açılsa, Erdoğan Amcamı takdir etmişimdir. Çayırın, çimenin olduğu İzmir’den kalkıp kırk aile Bursa’ya vardık. Oraya benzer tek yere Şerifler taşındılar ve ne taşınma! Bursa’dan gidene kadar da bir daha ev değiştirmediler. Sanki Erdoğan Amca, “Taşınırım, bir daha da ben istemeden çıkılmaz bu evden, zorlarsan da Şerif’i üstüne salarım” demiş gibi taşındılar oraya.

Günlerdir adını duyup rengini görmediğim yeşili burada gördüm nihayet. Sonbaharın güzel, ılık bir günü; etraf bağ bahçe. Yeni doğup çayıra salınmış sıpalar gibi nereye seyirteceğimizi bilmez hâlde başladık koşturmaya. Mahalledeki çocuklardan bir kısmıyla Şerif’imin arası iyi olduğundan hemen tanıştırdı beni; bazıları oynamaya değer kıvraklıktalar. Bir kısmı okuldan. Onlarla bilimsel ve akademik arkadaşlığı da var yiğidimin. Onlar da okuldan en az Şerif kadar nefret ettiklerinden hâliyle bir sıcaklık doğmuş aralarında. Laf lafı açtı, “Ayvaya dalalım mı? İster misin?” diye sordu Şerif.

“Şimdi bu da ne ola?” diyenler için; efendim ayvaya ya da söylenmiş herhangi bir meyveye dalmak demek, falanca muhitte yeterli miktarda soyulmaya müsait bir ayva bahçesi var demektir. Şerif bunu öyle bir edayla söylemişti ki, hani “Afrika’da safarideyim, gergedan vuralım mı?” ayarında bir teklif. Gelen ağır misafirlere sunulur ve her çocuğa kolay nasip olur bir şey değildir. Bir kere gelen kişi yeterli cevvallikte ve kıvraklıkta olacak, kaçarken yakalanıp rezil olunmayacak. Yiğitliği bu tarz bir talan için önceden bilinen ve yakalandığında çıtı çıkmayacak bir er kişi olması da cabası.

Bana orta yerde böyle bir teklif gelince mahalledeki çocuklar, breh breh, demek ayva talanında da namlı biriymiş bu gelen, gibisinden keyiflendiler. Hani görünüşte hımbıl değil, belli ki özünde de civanmert. Şerif de, “Bu

teklif Ahmet varken başka kime bu kadar yakışır ki" manasında mahalledekilere baktı.

Vaziyet belli olmuştu. Bahçe; bilinen, talana müsait ve giden herkese yeteri kadar ayvanın olduğu ve belli ki şimdiye kadar da kimseyi mahcup etmemiş bir bahçe. Bazı bahçeler vardır, iti köpeği, çoluk çocuğu, bekçisi fazladır. Dalsan da kaçmak kolay değildir. Demek burası böyle değil. Bilen bilir; bir bahçeye dalmak için dört kişi olmak idealdir, üç kişi olmak azdır, beşinci fazladır. Sonuçta, yapılan bağ bozumu değil, talandır. Yakalanmamak esas olup, gözcünün de uyanık olması şarttır. Olabildiğince eli çabuk olmak ve kapabildiğin en kaliteli meyveyi almak makbul olandır. Bir de yağma sonrası ganimet dağıtılırken ortalamanın altında kalmamak esastır. Çürük, çarığı bol malla dönenle talana gitmek pek de hoş karşılanmaz. İzmir'den bilirim; Şerif'im biraz ağırkanlı olmakla birlikte malın iyisini dalın ucundan tanır. Gözü keskin, eli çabuktur. Özünde ağır olsa da cismen hafif çektiğinden dalın ucuna kadar gidebilir. Meyvenin hasını toplaması biraz da bundandır. Tarzan'ın çitasını yanına alsan, daha iyi ganimet bulmak kuşkuludur. Gerçi İzmir'de ayvaya dalmışlığımız olmamıştı. Lojmanda çağla ve bir iki tane de erik ağacı vardı. Geri kalanı palmiye ve çam olup, silah yapmaya yarardı. Bir de at arabasında meyve satan Ali vardı, anlatmıştım. Onu da bir kere yokladık, yemediğimiz dayak kalmamıştı annemden. Şerif lojmandaki çağlaları, sıkı yaprağın dalın arasından görür ve çekirge geçmişçesine toplardı. Demek benim göz bozukluğu o zamanlara dayanırmış, haberim yokmuş. Bursa'ya gelip de Meral'in defterine muhtaç olana kadar da anlamamışım.

Şerif'imin muhitini çok tutmuştum. Bağı bahçesi, kafa dengi arkadaşı çoktu. Bir de bu talan işi olunca haftalar sonra ilk defa bu kadar keyiflenmiştim. Avcılıkta olduğu gibi bu işte de esas olan maksat, heyecan yaşamaktır. Önemli olan, meyvenin başkasına ait olması ve yakalanma korkusuyla heyecan yaşayıp, iki lokma da olsa yiyebilmek. Manavda en olgunu en düzgünü varmış, hikâye.

Şerif, ben ve eli ayağı çabuk iki kişi daha Mutluevler'den Doburca tarafına doğru yürüyüşe geçtik. Hem yürüyoruz hem de Şerif gördüklerini anlatıyor. İki eliyle bir ayva tarifi yapıyor, Diyarbakır'da karpuz yağmalayacağız zannedilir. "Deme be Şerif'im" dedikçe kendinden geçiyor. "Yav, bunu

koparması bir dert, taşıması ayrı dert" diye düşünmediysem Şerif'le çağla, badem koparmışlığımdandır.

Sonuçta bağ bahçelik yerler, sağa sola baka baka yürüyoruz. Nar ya da ayva sallanan ağaçlar olsa da, belli ki talan yerimiz buralar değil. Patikadan geçip taş ve dikenli tellerle çevrili bir bahçe kenarında durduk. Ağaçlar tellere on metre uzaktalar. Çevredeki herkesin bahçesi olduğundan kimse fazladan bir önlem almamış. Ne bir fazladan çit ne duvar görünüyor. Çocuklardan biri gözcü kaldı, tellerin ve böğürtlenlerin arasından seğirtip ağaçlara vardık. Bu ne berekettir, dala tırmanmaya gerek bile yok, dallar nerdeyse yere değecek. Birkaç tane anca topladık, kazakların içine dolduruyoruz. Kazakların alt kısmı pantolonların içinde olacak ki meyveler düşmesin. Bu arada duvarların, çitlerin olmayışının hikmeti belli oldu; neredeyse biz boylarda bir köpek bahçenin öte yanında havlamaya başladı. Şerifler tecrübeli, "Abi, tamamdır" deyip koşmaya başladılar. Anladım, zaman geldi; ben de tuttuğum son ayvayı yapraklarıyla koparıp kazağıma tıkıştırdım ve koşmaya başladım. Bir yandan köpek havlıyor, bir yandan koşuyorum. Tellerden hışımla geçerken yırtılma sesi; pantolonu kaptırdım. Kazağım ayva dolu, telden kurtuldum, aynı hızla civanım ve bizimle gelen çocukları da geçip eve doğru koşmaya devam ettim. Nefes nefese evin oraya vardık.

Sağ paçama kadar inen yırtık Şerif'in de dikkatini çekti. Ayvaları çıkardık paylaşıyoruz. Gerçekten de Şerif'in dedikleri kadar var. "Abi, köpekten bahsetmediniz" dedim. "Zaten bağlı, o hep havlar" dedi çocuklardan biri. Belli ki meseleyi daha önceden biliyorlar. Pantolonu bağlı köpek için kaptırdığımdan içim cız etse de artık renk vermedim. Sonuçta aylardır talana gitmemişlik var, belli ki vücut hamlamış. Çocuklar da, "olur bu kadarcık" manasında hak verdiler.

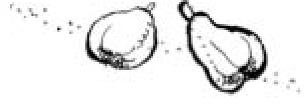
Eve vardık, Erdoğan Amcam kazağın duruşundan gizlediğim ganimeti anladı. Biraz terslenerek Şerif'e baktı. Civanım da sanki fikir benimmiş gibi bana ve kazağımdaki ganimete baktı. Oldum olası Erdoğan Amca bu talan işinden haz etmezdi. Oku, yayı, sapanı severdi de bu çalıp çırpma işleri aklına yatmazdı. Babam biraz daha ılıman olup, çocuklar için bahçelerdeki göz hakkına biraz daha sıcaktı.

Annem, göz hakkı işini Allah'a havale etmiş olup pantolondaki yırtıktan dolayı söylenme hakkını kullanıyordu. Sanem'e ve Aytül'e birer ayva verdik. Mayhoş olur ayva tabii, yüzleri buruştu hâliyle. Bengül Abla Şerif'e

bakıp, “Gene çürük çarık getirmiştir, adam olmaz bu çocuk” manasında söylendi. Civanım ağzı ayvayla dolu olmasa, “böylesini manavda bile bulamazsın” anlamında bir şeyler söyler, emeğimizin hakkını verirdi kesinlikle. Yine de çıkardığı homurtudan ben anladım.

Haftalar sonrası, sofralar kuruldu, yemekler yenip çaylar içildi, biraz olsun hasret giderildi. Selam sabah, her türlü muhabbetin belini kırıp eve doğru yola çıktık. “Ali’m gene gelin” dedi Erdoğan Amca. Annem Gülten Teyze’ye, “Bekliyorum ha, arayı uzatmayın” dedi. Biz çocuklar zaten okulda görüştüğümüz için içimiz rahattı.

Şerif’imin muhitini anlatıp da Emirsultan’a taşınma faslımız anlatılmazsa zaten hikâyenin gerisi gelmez. E, o zaman durmak yok.

EMİRSULTAN VE YENİ EV

Çekirge’deki evde üç ay kadar oturduk. Daha doğrusu, babamın yeni kiraladığı evin bitmesini bekledik. Muhit, Emirsultan... Yeni evimiz orada.

Bir akşamüzeri babam bizi aldı, “Gidiyoruz” dedi. Âdet mi öyleydi, yoksa insanların canı mı tezdi, “Haydi” dendi mi çoluk çocuk kapıya dizilmemiz beş dakikayı bulmazdı. Şeriflerle gidileceği zaman hariç! Şerif’in konuşmaktan dolayı çoraplarını giymesi, temizinden yarım saat alırdı.

Neyse efendim, o akşamki ziyaretimiz Emirsultan’daki yeni taşınacağımız evin sahibi. Onlar da kiraya verecekleri evin bitmesini bekliyorlar. O apartmanda üç daireleri varmış, arsa sahibi oldukları için karşılığında verilmiş. Şimdiki Heykel denen muhitte, ara sokakların birinde bir apartman. Çaldık kapıyı, iyi akşamlar temennileri; güleç, ak saçlı, ak yüzlü bir amca ve onun kadar sevimli bir teyze. Amca benim, teyze annemin adaşı; Ahmet Amca ve Güler Teyze.

Ahmet Amca da babam gibi bir zamanlar subaymış, şimdi emekli. (Babam yeni binbaşı.) Buyur ettiler, geçtik salona; sade, sıcak, sevimli bir salon.

Halı üzerinde bir kız çocuğu sessiz sakin oturuyor. Adı Gamze, torunlarıymış. Anne babası bir süre buraya bırakmışlar. Kız kardeşim Aytül'e yakın düzeyde bir konuşması var (ikisi de anlaşılabilir düzeydeler). Son bir yıldır Aytül acayip söktü konuşmayı, herkesin anlayabileceği kadar konuşup benden daha hızlı koşabiliyor. Zaten bir yaşına varmadan yürümüş, yürüdükten üç beş ay sonra da çişini söylemeye başlamıştı. Bu durum beni yaraladığından hâliyle gece tuvalete kalkmaya başlamıştım. Gerçi üç buçuk yaş vardı aramızda... Konumuz bu değil.

Çok tatlı insanlardı. O kadar sıcak bir ortam vardı ki, dışarıdan bakan ev sahibi biz, onlar kiracı sanırdı. Gördüğümüz en alçakgönüllü insanlardan olduklarını bir yıla kalmadan hepimiz anlayacaktık. Nereden mi? Birinci yılın sonunda, babamın ricası ve hatta zorlamasıyla zar zor kirayı arttırabilmiştik de oradan.

Konu dağılmadan kamyon kapımıza yanaşsın, zaten pek çoğu açılmamış kutular yüklensin, yeni eve doğru hareket edelim, bir an önce taşınalım.

Efendim Emirsultan, İstanbul'u bilenler için söyleyeyim, Bursa'nın Eyüp semtine denk gelir. Benzer ruhani bir havanın hâkim olduğu, mezarlıkları, cami ve türbesiyle bunu yaşatan bir semt. Çekirge Meydanı'nın araba seli sonrasında daha sessiz sakin bir yere gelmiştik. Hayatımda ilk kez bir apartmanda oturacaktık. Üçüncü kattayız. Karşı dairemizde Ahmet Amcalar, yani ev sahiplerimiz oturuyor.

İki tane balkonumuz, bir salon, iki de odamız var. Ön balkondan Uludağ'a çıkan teleferiği, arka balkondan Bursa Ovası'nı görebiliyoruz. Kutu gibi ama gerçekten de sevimli bir ev.

Eşyalar, yarım yamalak anca yerleştirildi. İlk geceyi hâlâ hatırlarım; annemlerin yatağında kardeşim, annem ve ben, odadaki gömme dolabın içinde de babam uyumuştu.

Bazı laflar hayat boyunca kulağımda yer eder nedense; bunlardan biri de ne zaman bir taşınma konusu olsa annemin, "Her taşınmada eşyalar biraz daha harap oluyor" sözüdür. Yalnız işin komik yanı, eşyaların harap olması için taşınmamız şart değil, ben varım zaten. Ayrıca da memur evinin eşyaları korunmaya muhtaçtır; yıllar geçer, bir eşyanın değişme zamanı gelmez. O zaman gelecek olsa bile, söylentisi, hesabı kitabı haftalar öncesinden başlar.

Birkaç gün içinde yeni evin çevresi, sokaklar ve yaşıtlar gözlenir, âdettendir. Ben de öyle yaptım ve anında Çekirge'ye göre daha fazla sevdim burayı. Çok daha sıcakkanlı çocuklar var ve iyi kötü bahçelik, ağaçlık bir yer. Şeriflerin evine yakınlığı ise, hiç sormayın! O zamanki Bursa sınırları ve bizim çocuk adımlarımızla onlar bir uçta, biz diğer uçtayız. Yani eski zamanlarda olsa, "Breh breh, kim bilir ne kahramanlıklar gösterdiler de bunlara uç beyliği verilmiş!" denecek uzaklıklarda.

Burada da okula gitmek mecburi. Aynı sınıfı okurken üçüncü kez değiştirdiğim okul, Emirbuhari İlkokulu. Şehit Pilot Bülent Okan, Şehit Padişah I. Murat ve arkasından devrin en büyük evliyasının adının konulduğu okuldayım. Padişah şehzadeleri olsa, aynı yıla ancak bu üç eğitim yeri nasip olurdu.

Sahne bir, üçüncü perde: Çok uzun zamandır bildiğim rolümdeyim; siyah önlük, beyaz yaka, saçlar ıslak, mümkün olduğunca bir tarafa yatırılmış, olabilecek en sessiz ve sevimli hâlimle babamın elinden tutmuş, müdürün odasındayım. Müdür, babamın adaşı. Evde, okulda adaşlardan gidiyoruz. Ali Bey, bizi odasında çok sıcak karşıladı. Önceki okullarım ve oralarda gösterdiğim yararlılıklardan mı haberi oldu, yoksa babama mı kanı kaynadı, bir şey demem zor. Ben her zamanki ataklığımla müdürün elini tuttuğum gibi öpüp başıma koydum. Neme lazım, yarın öbür gün bu odaya düşecek olursak bana atılan iftirayı hemen fark edebilsin, okkanın altına gitmeyeyim.

Müdür bey babama uzun uzun yeni öğretmenimi anlattı; Yücel Hanım. Okul numaram 719, sınıfım 3A. Hayırlı uğurlu olsun nidalarıyla sınıfıma gönderildim.

Burada küme sistemi var, dikkatimi ilk bu çekti. Sıralardan beş küme yapılmış, her kümede altı ya da yedi çocuk var. Sınıfa yeni gelen çocuk yalnız öğrenciler için değil, öğretmenler için de bilinmezdir. Yücel Öğretmen'i de görür görmez ilk işim eline dalmak oldu; elini tutup, öpüp, alnıma getirdim. Yeni öğretmenim de bu ataklık karşısında altta kalmayıp sırtımı sıvazlayıp sıkletime şöyle bir baktı. "Aferin" ve iyilerinden üç beş sözü, öptüğüm eli alnıma koyarken duydum. Kocaman kalın camları olan siyah çerçeveli gözlüğüyle beni süzdü ve gözünün tuttuğu kümelerdeki sıralardan birine oturmam için yolladı.

Ders matematik, sayıların gruplara ayrılması işiyle uğraşıyorlar. Üç yüz bilmem kaçlı bir sayı yazıyor tahtada, çocuklardan biri kalkıp kaşını gözünü yara yara sayıyı benzetiyor, gören bir daha tanıyamaz. Üç beş deneme, derken bir kız kalkıyor, iş başa düştü edasıyla tahtaya gelip usulüne göre sayıyı bölüyor. Öğretmen memnun, üç basamaklı bir sayı daha yazıyor. Niyeti belli; bu sefer beni tartacak. Bu konu, matematikte sevdiklerimden. Parmak kaldırıyorum. "Çişim var tuvalete gitsem" demek var, ama kırk yıl geçse bunu affedecek hoca çıkmaz. Zaten parmak, beklenen parmak. Yücel Hanım, "Gel Ahmet" diyor. Yazıyla, kaç yüzlük, kaç onluk, kaç birlik varsa gerekeni yapıyorum. Harçlık işini ezelden sevip sayan biri için matematiğin en güzel konularından biridir hesap. Öğretmenim mutlu mesut bana bakıyor, "Sınıfta ileri gelenlerden biri olacak bu oğlan" gibilerinden bir gülümseme yüzüne yerleşiyor.

İlk teneffüs. Bu yıl üçüncü kez aynı durumu yaşıyorum; çıkıyorum okul bahçesine, yabancıyım ve yalnızım. Bursa'nın namı yeşil diye yürümüş; namı yeter denilip okul bahçelerine tek ağaç dikilmemiş. Bu okulumun da bahçesi ağırlıklı olarak beton. Bahçenin kenarına seyrek üç beş ağaç serpilmiş, onların dışında ne başka bir ağaç ne yerlerde bir parça çimen. Amerikalılar bu okula da uğramamışlar belli; İzmir'deki okulun bahçesine fıskiyeler koymuşlardı.

Canım sıkkın. Sonra sanki bir mucize oluyor; bir kız sokuluyor yanıma, bakar bakmaz tanıyorum: Tülin. "R" harfini söyleyebilmenin ne kadar güzel bir duygu olduğunu bana yaşatan yıllar öncesinden arkadaşım. Tayinleri çıkıp bu semte yerleşince hâliyle bu okula başlamış Tülin de. Şerif gibi olmuyor sözümüz sohbetimiz ama yine de kırk araba yükü laf birikmiş, konuşuyoruz. İlk dikkatimi çeken, benden dört parmak kadar uzun olması. Küçükken de iriydi zaten, ama şimdi mesele yapılacak konu değil. Özlemişiz birbirimizi. Nerede oturduklarını anlatıyor. Sınıfı, dersleri bir de ondan dinliyorum. Sonra birkaç kız çağırınca yanımdan ayrılıyor, "Ben gene yalnızım" demeye kalmıyor, saçları üç numara değilse de dört numaraya vurulmuşa benzer bir çocuk yanaşıyor yanıma. Bugün bile olduğu gibi hatırladığım ve benzer nezaketi çok az gördüğüm bir sahnedir. "Ben Ahmet Ergin" diyor, "yani senin adaşınım." Büyük adamlar gibi elini uzatıyor. Şaşkınım, ben de elimi uzatıyorum, tokalaşıyoruz. "Aynı sınıftayız, ben diğer kümedeyim" diyor Ahmet. Para versen pek çok

çocuğun yapmayacağı bir şeyi yapıyor. Elimi sıkıp hoş geldin diyen bu çocuğa şaşkın bakıyorum. “Yarın okul çevre gezisi var” diyor adaşım. “Nereye gidilecek?” diye soruyorum, “Işıklar tarafına” diyor. Oradan Bursa’ya bakıp çevremizi tanıyacakmışız. Işıklar, babamın tayin olduğu okulun da adı; Işıklar Askerî Lisesi, Bursa’nın hemen her yerini görebileceğiniz bir tepede.

Akşam eve gelince ilk işim, yeni okulu ve ertesi günkü çevre gezisini anlatmak oluyor. Evdekiler mutlu mesut beni dinliyorlar. “Yav, okulda sevecek bir şeyler buldu, hayırlısı olur inşallah” bakışları üzerimde geziyor.

Ertesi gün, ders Sosyal Bilgiler, biz dağa bayıra vurmuş geziyoruz. Bu okulu gittikçe seviyor muyum ne... İkişerden dizilmiş iki sınıf, A ve B şubeleri yürüyoruz. Yanımda adaşım yürüyor, önümüzde iki kız. Birini dersten hemen hatırladım, öğretmen tahtaya kaldırıp ne sorsa soruları orasından burasından ayırıp paçavra eden kız: Buket. Kaşı, gözü, saçı siyah; aydınlık, güzel mi güzel bir yüzü var. Anında hoşlanıyorum. Şerif olsa çoktan âşık olmuştu. Hangi sınıfa düşse, o sınıfın en çalışkan kızına güzel çirkin demeden âşık olurdu. Çoğu da çirkin olurdu o kızların.

Buket, daha görür görmez beni alıp götürmüştü. Yürürken ara sıra arkasına dönüp bana gülüyordu, bir yandan da sınıftaki çocukları ve geçtiğimiz yerleri anlatıyordu.

Emirsultan’ı ve yeni okulu zaten sevmiştim, bir de Buket’i görmüşüm ki, artık okula gelmek şart olmuştu. Kabul edeceklerini bilsem, “Ben okumayacağım, Buket’e bakıp çıkacağım” diye sınıfa gelmek var da, ülke o zamanlar bu kadar sıcaklığı kaldıracak durumda değil.

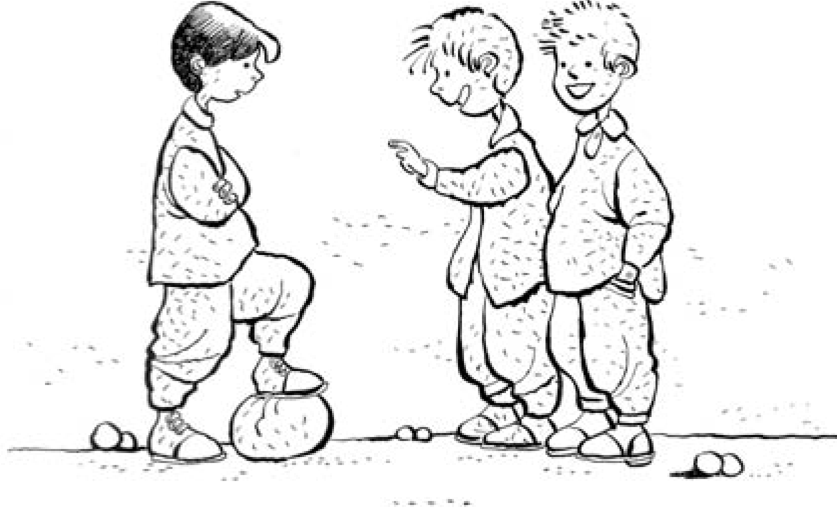
O gezinin her anı sanki bir masaldı. Şerif’i görür görmez usulünce durumu anlatmak farz olmuştu. O ne kaş, ne göz; konuşması gülüşü de cabası. Bana ters gelen tek yanı çalışkanlığıydı, sonuçta herkes kendi bacağından asılır ki o kadar kusur kadı kızında da olurdu. Zaten civanım derslerini iyi yapan, tertipli ne kadar kız varsa nedense tekmiline sıradan âşıktı muhtemelen. Buket’e olan aşkımı hoş karşıladı. Günahı boynuma, ihtimal, Erdoğan Amcamın gözü kolay tutsun diye Şerif’im bu tip kızları seviyordu ama ben şimdi ne desem yalan olur.

Emirsultan, Erdoğan Amcamlara belki çok uzaktı, belki ha deyince gidilemeyecek kadar küçüktü adımlarımız, ama vazgeçmek olur mu! Üç beş

hafta geçince aynı nakarat başladı: “Baba, Şeriflere gitmiyor muyuz?” Gitmez olur muyuz hiç.

Haydi, civanımın evine.

PİLLİ

Ufaktan mahalleye adapte oldum. Bunda babamın, İzmir'den ayrılırken spor salonundan ıskartaya çıkarılmış olduğunu tahmin ettiğim yırtık pırtık voleybol topunu getirmesinin de büyük etkisi var; çıkıyorum mahalleye, elimde top.

"Maç yapalım mı?" dedi çocuklar. Hiç tanışmaya falan gerek yok, direkt oynamaya başlarsın. Tanışma falan daha sonra.

"Kaleye geçmem" dedim. Kitabı okuyan kızlar raconu bilmiyor olabilirler; en önemli kural, topu olan kaleye geçmez. Bunu bilmiyorsan yazıklar olsun, ezerler adamı, ömrün kalede geçer.

Bak mahalleden Bülent var, onu sadece şöyle hatırlıyorum; topu olmasına rağmen kaleye geçerdi. Çok acayip bir durum, mahallede hiçbir zaman yer edinemedi kendine. Çocuğu normalde hayatta hatırlamam ama bu yüzden hatırlıyorum. Hatta "Çok iyi kalecisin oğlum sen" gazlarına inanıp babasına kaleci eldiveni aldırmıştı. 1974-1978 yılları arasında tüm Bursa civarında kaleci eldiveni olan tek çocuk buydu. İşin başka acayip tarafı, mahalle maçları çok önemlidir, o maçta mahallenin en iyi kalecisi kendini feda eder

ve kaleye geçer, bu adam eldiveni var diye mahalle takımının kalesini koruyordu, sonra baktık eldivenin kaleciliğe bir katkısı yok, yedeğe geçti. Sonuç: Topu olan kaleye geçmez! Bunu unutmayın; kulağınıza küpe, burnunuza piercing olsun.

Başladık oynamaya... Kimler var mahallede; Yılmaz Abi -profesör gibi tipi vardı-, Ahmet Abi, Şahin Abi... (İrlanda kızılı saçları vardı. Onların adlarını hiç unutmam çünkü o dönem bir cinayet işlendi, gazetelerin ilk sayfasında çıktı. Cinayet acayip bir şey o zamanlar, şimdiki gibi vur-yat-çık kampanyaları yok. Katili yakaladılar, adı Ahmet Şahin!) Atilla var kankam, abisi Ali has adam. Derme çatma bir evde otururlardı. Babaları Turan Amca bakkal açtı sonra. Gönlü gani, Allah gani gani rahmet eylesin. Yekta var; sarışın, gözlüklü, babası denizci subayı. Hakan, babası otel sahibi Çekirge'de (Öz Hayat Otel), Hasan, Mete, Nevzat, Enis falan...

Şimdi, iyi top oynuyorsan mahallede yer edinirsin... Ben canımı dişime taktım, her topa koşuyorum. Normalde pas mas vermem, pas atıyorum falan, geriye bile koştuğum oluyor. "Beyler, burun vurmak yok! Yalnız burun vurmak varsa, biz de vururuz!" Bu da şu demek (kızlara açıklıyorum): Ayağının burnuyla vurduğunda topun hızlı gittiğine inanılır -batıl inanç-; biri sert bir şut çektiğinde ne kadar kabiliyetsiz adam varsa -hani aslında ben de vurabilirim de hızlı vurmuyorum babında- bu tür laflar eder maçta.

Neyse, ben o gün mahalle takımına yeni bir kan olarak görüldüm. Bir iki çelme yedim, yedirenlere de gerekli dayılanmaları yaptım. Baktılar muhallebi çocuğu değilim, küfür falan da ettim iyice, aralarına aldılar. Bir ara gol attım, abilerden biri "Vaaay millî" dedi, sonra bağırdı: "Len... Millî oyuncu gibi oynuyor bu!" Onura bak!

Maçtan sonra oturduk bir taşın üstüne. Yılmaz Abi, "İyi oynuyorsun, Mutluevler'e karşı eksik adam olduğunda oynatırız seni belki millî" dedi. Bu haber süper! Mahalle maçında Kutluevler takımında oynama ihtimalim var. Abilerin arasında biz (bu arada "biz" olduk) minikleriz normalde, "Seni asıl takımda oynatırız" diyor! Bu arada kimse adımı sormuyor, sorsalar anlatacak çok şeyim var. Herkes bana "Millî, bak ne diyeceğim" falan diyor. Benim isim konuldu: Millî. ("Milli" değil, ikinci i'nin üzerinde şapka mı var, lastik mi var bilmiyorum ama o uzun söyleniyor.)

İkinci gün çıktık oynamaya dışarı, “Millî gel, Millî git”... “Oğlum senin adın ne?” diyen yok. Bu arada mahallede “Optik”, “Sarı” gibi lakapları olan sürüyle adam var. Ben de sesimi çıkarmadım, bir süre katlanacağız. Aslında havalı da isim; iyi top oynuyorum sonuçta, onu anlatıyor, karizmayı çok bozmuyor, ağırlığım var.

Bir gün...

Evet, bir gün, gene böyle al külah ver takke oyun oynarken biri döndü bana “Lan Pilli” dedi. Herkes kak kuk güldü, kimse gülmese de iyi espri, cuk oturdu. Biri daha “Pilli” (i’de uzatma, şapka falan yok, bildiğin kapak var) dedi, yine herkes güldü. Ben hiç tepki vermedim. On yaşındayım, en az beş yıllık mahalle, sokak deneyimim var; kızdığını belli ettiğin an daha çok yüklenirler. “Hadi cilli oynayalım” diye konuyu dağıttım. “Olur leen Pilliii, oynayalım” dedi biri ve marka tescilim o gün yapılmış oldu; bizim havalı “Millî” oldu “Pilli”. Hem de şarjlı falan değil, bildiğin düz pil.

Ben ne vartalar atlattım, bunu da atlatırım diyeceğim ama siz de direkt “Markan da Varta mı?” diyeceksiniz diye girmiyorum konuya.

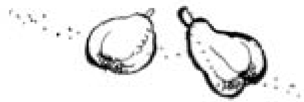
Çok aşağılayıcı... Adı Ahmet Şerif İzgören konulmuş, Çiğli Lojmanları’nda herkesin titrediği (gülmekten) yiğide, mahallede “Pilli” diyorlar. Hem de “Len”lisinden. Len Pilli...

Gece uykularım kaçıyor. Acayip tadım kaçtı. Adımı bilen yok! Bir adamın yaptığı komiklik, tüm mahalle kariyerimi etkiledi. Bu isimle kimse beni sallamaz. Eski Garaj’ın oradaki koridora taşınmaya razı olacak duruma geldim. İlk anda da tepkiyi koyamadım, kıllandırmayayım adamları diye.

Neyse, bir gün söyledim, “Bana Pilli demeyin, benim adım Şerif! Şerif deyin bana” dedim. “Olur Pilli... İstiyorsan öyle deriz” dedi birisi. Hır gür düzelmedi olay.

Sonunda, bu konuyu bir kahraman nasıl çözerse öyle çözdüm. Gittim, babama söyledim, o da gitti, “Bu çocuğa ‘Pilli’ denmeyecek, ona göre!” dedi...

Ne bakıyorsunuz?

YENİ OKULUM VE ERİK AĞACI

Emirsultan'daki yeni evimize günden güne ısınır olmuştum. Birincisi, Çekirge semtine göre oyun konusunda daha şanslıydım. İkincisi, ev yapı olarak daha makuldü; salona ya da herhangi bir odaya ulaşabilmek için bir yere sürtünmem gerekmiyordu ve de balkonundan ne zaman istersem aşağıdan geçen çocukların tepesine bir şeyler atabiliyordum. Balkon demirlerine geçirilmiş branda sayesinde istersem kimseye görünmüyordum. İstersem diyorum, bazen gözümün kestiği ufak tefek bir çocuksa geçen, saklanmama da gerek kalmıyordu, çocuk yukarı baktığında "Olur böyle şeyler" rahatlığıyla bakabiliyordum.

Günler, okul ve ev arasında geçer olmuştu. Bu okulu sevme sebeplerimden biri, sınıfta oturduğum yerden tahtayı görebiliyordum. Ayrıca okul ve ev arası yürüyerek beş dakikaydı. Üstelik adımlarım geri geri giderken beş dakikayı geçmiyordu, varın siz hesaplayın. Bir de tabii Buket! Birinci sınıftayken de Göksel'im vardı. İlk kitaptan hatırlayacaksınız; akça pakça, oyuna koşturmaya gelen, o an yediği her neyse elinden almadığın sürece maraza çıkarmayan, sağı solu tutulur güzellikte bir kızdı. Civanımın

“Aşkım” deyip de göz süzüp, iç geçirdiği kara kuru çalışkan kızlardan değildi.

Buket, hem eli kolu düzgün, hem de yüzünü görür görmez sevebileceğiniz güzellikte bir kızdı. Dışarıdan bakan birinin kesin çalışkan titiz biridir demeyeceği kadar da kendine dikkat ederdi. Kısa sürede beni mest etti.

Aklım fikrim onda. Şerif’le okulları istemeden de olsa ayırmış bulunduğumuzdan gösterme şansım yok; “Şöyle iyi, böyle güzel, üstelik koşmaca türünden her oyunda da ayağına çabuk biri, biraz çalışkan ama inşallah zamanla düzelir” diye Şerif’e anlatabilmek için içim gidiyor. Gerçekten de Buket oyun sırasında bir koşardı, yakalayana aşk olsun.

İlkokulda zaman zaman evden çıkmadan önce saçımı taramışlığım varsa Buket yüzündendir. O kadar hayranım ki.

Gene bir öğleden sonra okuldayız. Bayrak töreni için ikişerden sıralanıyoruz. Çantayı kapıp Buket’in çantasının arkasına koyacakken Fuat diye bir oğlan benden önce çantasını bıraktı. “Burası benimdi” dedim. Önce yüzüme, sonra da arkamızdaki geniş boşluğa baktı. Konuyu bilse belki uzatmaz ama haberi yok oğlanın. “Deli misin, nesin!” dercesine yüzüme bakmayacak kadar da küçük, yalnızca şaşkın bakıyor. Ben de “Tövbe tövbe, estağfurullah!” diyemeyecek kadar Fuat’la yaşıtım. Neyse, çantasını alıp biraz daha kenara koyup kendi çantamı Buket’in çantasının arkasına bıraktım. Oğlan ensesini kaşıdı, yakasını düzeltti, önce bana, sonra da çantama baktı, yakasını bir daha düzeltti, “Bilmiyordum” dedi. Aslında Buket’in hayrına yer krizi çıkardığımı bilse belki de çantayı kıpırdatmayacak inadına. Öğlenciyiz ya, güneş tepemizde, kimsede bir gram fazladan akıl yürütecek kafa kalmıyor. Bayrak töreninde her zamanki yerimde, Buket’in tam arkasındayım. “Memleketi kurtardık, meclis açılıyor, ben de gereken yerdeyim” edasındayım.

Gene böyle duygusal bir hâlimde eve geldiğimde annem elimden çantamı alırken, “Yarın Gülten Teyzenlere gidiyoruz” dedi. Onun da sohbet arkadaşı o, dervişin fikriyle zikri hâli. Yav siz deyin beş, ben yazayım on, Aytül bir şey demeden baksın, belki on beş dakika sevindirik oldum.

Babam okuldan gelince bir de ona doğrulatmak lazım. Adam daha soyunup dökünmeden sorguya çekildi. Babam, “He!” dedi, “Erdoğan’ımla konuştuk, ‘Baharda Çekirge tarafları çok güzel olur, gelin’ dedi.”

Emirsultan'a geldiğimizde yarıyıl tatili yaklaşmıştı. Günler geçmiş, ben 3. sınıfın ilk karnesini almışım, yarıyıl tatili bitmiş, hatta mayıs ayı kapımızda kol geziyor, haftalar sonra Şeriflere gitme işi haberini alıyorum. İkinci taşınma işi belimizi nasıl büküp, nasıl meşgul ettiyse bizi, ancak kendimize geliyorduk. Gerçi bir iki saatliğine Emirsultan'daki evimizi görüp yeri bellemek için şöyle bir uğramışlardı ama daha civanımla oyuna ısınamadan gitmişlerdi.

Babam çoluk çocuğa olur olmaz tembihlemede bulunmazdı. Oldum olası yaşımıza uygun hergelelikleri yapmaktan bir gün bile çekinmedim. Futbolu çok iyi oynayan ve çocukları da etrafına toplamaktan büyük mutluluk duyan, çok hoşgörülü biridir. Erdoğan Amcam da aynı hoşgörüyü taşımakla beraber, oyun konusunda, özellikle de sapan ve yay konusunda hassastı. Okların ucuna gazoz kapağını eğip metal uç yapardı. Okun ucu ağır çektiğinden fırlattığınız yere giderdi ve denk getirebilirseniz istediğinizi kör etme şansınız vardı. Gerçi kör etme konusu bir an aklına gelse, yay ve oka tövbe edecek adamdır Erdoğan Amcam. Tüm bu oyun konuları ve harala gürele işlerine yatkın olan Erdoğan Amcamın babamdan tek ayrıldığı nokta, bahçeleri talan etme işleriydi. El âlemin ağaçlarının yağmalanması işlerine hiç sıcak bakmazdı. Babamsa, zaten meyvelerin bir kısmı ağacın altına dökülüyor, kurtlar kuşlar yiyeceğine çoluk çocuk yesin, büyüyüp adam olurlarsa zaten meyve sebze çalmazlar diye düşünenler cephesindendi. Yalnız, bu konuda hassas olan Erdoğan Amcam, o zamanlar Bursa'nın en meyvelik yerinde ev tutmuştu. İnadına yapar gibi. O ağaçları görüp de dalmayacak çocuk varsa da zamanında evliya olmuştur. Şerif'im de onca tembihe, nasihate rağmen bu talana eli en yatkın yiğitlerdendi.

Günlerden cumartesi, kahvaltı sofrasındayız. Sofrada babam, "Aman oğlum, gene el âlemin bahçesine girip de elma, armut koparmayın. Biri bir şey söyler, mahcup oluruz" dedi. Sözün esas manası: "Erdoğan Amcanı üzmeyin!" Gerçekten de Erdoğan Amcamın bağırıp çağırmadan bakışlarıyla bir üzülmesi vardı, "Yav, Allah benim cezamı verse de yer yarılsa içine girsem, hatta orada da yüzüme tükürseler, ben silemesem" diye hissederdiniz. Varın anlayın Erdoğan Amcamın bakışlarındaki hissi derinliği.

Aklımın yarısı Buket'te, yarısı civanımda. Gözlerim kaymış gitmiş, "Mendel'in bezelyeleri olsa gözüm görmez, hiç dinlemem, meyveye

sebzeye dalarım” diyemeyecek kadar da yaşım küçük.

Çekirge Askerî Hastanesi’ne yakın bir yerde otobüsten indik. Nacar ailesi olarak tek kol nizamında kaldırıma yakın ilerliyoruz. Yokuştan Doburca tarafına doğru indik, daha bismillah, kaybolamadan sokağın başında Erdoğan Amcayla Şerif’im -civanım- bizi bekliyorlar. Erdoğan Amcamın muzip gülüşüyle, “Ali’m, allasen söyle, geçen sefer hangi sokağa girip bir saat dolaştınız?” dedi. Babam olgun adamdır, kaybolma dosyamız kabarık olduğundan ses etmedi, “Yav Erdoğan’ım, sokaklar birbirine benziyor” falan deyip geçiştirdi. Kıh kıhlar, keh kehler birbirine karıştı.

Niyetim, tez elden Buket konusunu dilimden çıkarmak. Artık dilim şişmiş, susmak olur mu! Şerif’im beni dinlerken, çalışkanlık konusunda mest oldu. “Yav, bacısı yok mu ki?” manasında bir bakış gelip gözlerine oturdu. Bilirim; okulun ne kadar cılız, kuru kızı varsa sırf çalışkanlığından civanımın gönlünde ayrı bir yere sahiptirler. Buket, hem çalışkan hem de çok güzeldi, öyle böyle değil. Bir de benim sevdamla anlatıldığını düşünün, varın gerisini siz hesaplayın. Neyse, on beş dakika hasretin, lafın belini kırdık sokak ortasında.

Bir ağacın altına tüneyip nefeslenirken mahalleden bir çocuk civanımı görüp yanaştı. “Geçen gün anlattığın eriğe dalacak mısınız?” diye sordu. “Daha olmamışlar” dedi Şerif’im. Çocuk savuşup gitti yanımızdan.

“Hayırdır?” dedim. “Abi, bir erik var, inanamazsın” dedi Şerif. Şaşkınlığımdan ağzımın suyu bile akamadan, “Ne zaman olur erikler?” dedim. “Oldular bile, geçen baktım ben” dedi. Anladım ki yiğidim mahalleliyi başına toplamak istemiyor.

Usulca ağacın altından kalkıp yürümeye başladık. İki eli pantolonunun ceplerinde, çıkacak Samsun arayan bakışlarla civanım etrafına bakıyor. Belli ki usulden etrafı kolaçan ediyor peşimize takılan olur mu diye. Sessizce askerî hastanenin yanındaki yokuştan mezarlıkların olduğu yere doğru inmeye başladık. Etraf, yeni yapılan apartman ve ufak tefek meyve bahçeleriyle dolu. Elmaydı, armuttu bakmadı bile, aklında erik ağacı. Kabası bitmiş bir inşaatı çevreleyen tahta perdeleri kolaçan etti. Birinin aralığından içeri geçti, mecburen ben de. Bahçeye girer girmez koskocaman erik ağacı, boylu boyunca tüm haşmetiyle dikiliyordu karşımızda.

Kurban olduğum, aynı cesamettekileri neredeyse Ankara armudu, dut ağacı diye yaratıyor ki, breh breh... Ağaç kavun verse dalı taşımaz. Alttan üçüncü

daldan düşen çocuğu anası gelse anca nüfus kâğıdından tanır; öyle heybetli bir ağaç! “Bu kadar mı olur Şerif’im!” manasında ağaca bakakaldım. Yiğidim de, fidanını kendi elleriyle dikmiş kadar gurur dolu bakışlarla hafif mahcup dudaklarını büzdü. Huşu içinde bir süre ağaca baktıktan sonra Şerif’ime dönüp, “Abi, geçen sefer nasıl tırmanmıştın bu ağaca ayıptır sorması?” manasına gelebilecek cümleler kurdum. En alttaki dalı, bizim bir metre yukarımızdan geçiyor. Doğrudan sorulmaz. Hem ev sahibi hem de civanımın heybeti konusunda bir tatsızlık yaratmak âdetim değil.

İşaret parmağıyla kulağını kurcaladı. Ağaç üç günde bu hâle geldiyse bilemem de, belli ki civanım da yol boyunca bunu düşünmüştü. Babam gelse zor çıkar! “Tevekkeli, erikler ceviz kadar olmuş kimse elleyemediğinden” deyip de moralimizi bozmak, gazı vermişken cibilliyetimize yakışmayacağından etrafı kolaçan ettik.

Kireç kovalarının yanında yarıya kadar suyla dolu variller vardı. Yan yatmış eğreti bir tahta merdiveni kanat takıp koç niyetine o an indirseler, kimsenin ne işi var burada demeyeceği kadar ilahi bir an, görünce gözlerim doldu. Merdiveni sırtlayıp devasa eriğin gövdesine dayadık. Tırmanıp sağlamından birer dala tünememiz birkaç dakikamızı aldı. Vay vay hem iri hem tatlı, sulu mu sulu, bu kadar mı olurmuş! Şerif’im ağacı daha önce görüp de tırmanamamış olmanın verdiği hasretle âdeta tırtıl olup dallarda geziyordu.

Yarım saat kadar hem yedik hem de mahalledeki çocukların bu ağacı bilmelerine gerek olmadığı konusunda görüş birliğine vardık. Demek karnımız doydukça zihnimiz de açılıyordu. Hafiften doyar gibi olunca, “Eve de götürecek miyiz?” dedim. Erik ne kadar sulu, iri olsa da Erdoğan Amca’nın anlayacağı, takdir edeceği bir mevzu değil. “Bakarız” dedi yiğidim. Belli, nereden baksanız yarım kilo daha yiyebilecek yeri var. Yoksa bu konuda çok hassastır; çalıp çırpma sonrası meyvenin nakli ve eve getirilmesi konusu çok netamelidir.

Hapır hüpür, şapır şupur derken tahta perdeler aralandı, birkaç inşaat ustası, kalantor görünümde hafif göbekli, gözlüklü bir amca ve tasmasını tuttuğu kurt köpeği in-şaata doğru geldiler. Ağacın yanından geçip inşaata göz attılar. Şu kadar un, bu kadar demir çimento, kömür, başladılar konuşmaya. Ustalardan biri, “İsterseniz in-

şaatı gezelim” dedi. “Olur” dedi adam. “Şu köpeği ağaca bağlayayım, gideriz” diye de devam etti. Ağaç da bizim ağaç.

Neredeyse adamın beline gelen kocaman bir köpek, dili dışarıda, kulakları dik. Ağacın gövdesine bağladılar. Aynen şimdi olduğu gibi o anda böyle bir sessizlik olduydu; çıt çıkmadı bir süre. Ağzımda gevelediğim eriği yutamadığımı fark ederek anlaşılır olmaya çalıştım, “Geçen sefer eriği gördüğünde bu yok muydu etrafta abi?” dedim. “Olsa ne fark eder?” manasında olmasa da boş boş etrafa baktı yiğidim. Boynunu hafif büktü, “Giderler inşallah birazdan” dedi. Erdoğan Amcamın Allah korkusunun civanımdan inanç olarak fışkırdığı anlardandır. “İnşallah”ı duyunca ben de camideki topluluğun anında “Âmin” demesi gibi, “Hadi inşallah” dedim. İşin dua kısmını halletmiştik!

Biz yukarıda inşallah çekiyoruz, köpek çevreden duyduğu havlamalara kızıp öyle bir havlıyor ki, gören, ağaç onun da bizi erik çalarken yakalamış sanır. Yani kazayla aşağı düşsek, diğeri hemen atlar arkadaşını kurtarır ama olur ya biraz kararsız kalırsa diye yazıyorum, köpekten geriye ayakkabılarımızın kalacağı şüpheli. Hayvan öyle cevval bir şey.

“Günahı boynuna, biraz önce yalan söylediğimiz çocuğun bedduası mı tuttu acep!” diye düşünsek de belli etmiyoruz. Yalnız bir şey çok belli; artık erik falan yemiyoruz ve daha önce tuttuğumuz dala da sarılmış durumdayız. Allah’tan ağaç devasa irilikte, sık dallı, yoksa çoktan ipliğimiz pazara çıkardı. Ya da Erdoğan Amcam duymasın, sanki ilahi bir güç bu talan işinde bizi koruyordu. Şerif’im birkaç dua ezbere bilirdi. Bir ara dudakları kıpır kıpırdı. “Abi, bilsen sen de ederdin” bakışlarıyla bana baktı. Ben de, “İlk işim birkaç tane ezberlemek” manasında sustum.

Bugün bile hatırlarım; köpek arka ayaklarının üstünde ağacın gövdesine doğru yükselip yükselip bize bakıyordu arada sırada. Sanırım çocuk olduğumuzu fark edip işi büyütmedi. Aynı şeyi babamla Erdoğan Amca yapmış olsa, demek ortalığı yıkacaktı. Belki de onun için Erdoğan Amcam, “Bu işlerden uzak duralım”; babam da, “Çocukların göz hakkı Erdoğan’ım” manasında sessiz bir mutabakat içinde gülümseyen gözlerle bize bakıp durdular yıllar boyunca. Kim bilir...

Sonra ne mi oldu? Şerif’im köpek hasretiyle büyüdüğünden, usulca ağaçtan indi, bir urganı köpeğin boynuna doladığı gibi sürüye sürüye eve doğru götürmeye başladı. Tamam yemediniz, anladık! Köpek ve sahibi çekip gidene kadar efendi gibi ağaçta tüneyip saatlerce gıkımızı çıkarmadık.

"Yav, bu çocukların ömrü de talanda geçmiş" diyenlere cevabımdır: Henüz bitmedi, daha diyecek lafımız var elbet dinleyene...

KARDEŞİM OKULA BAŞLIYOR

3. sınıf, üç ayrı okulda okumanın verdiği şaşkınlıkla olsa gerek harala gürele bitti. Normalde ilkokul tek bir okulda biterken, ben bir sınıfı üç ayrı okulda okuma bahtına erişmiş bir öğrenciydim. Okuyacak okul bulamayan yaşıtlarımın olduğu yıllarda, bir sınıf, üç ayrı okul! Karnem, anayı babayı utandırmayacak, konuyu komşuyu sevindirmeyecek bir durumda. Evdekiler de karnemi görünce mutlu mesut oldular. Devamlılık yeter göğüslerinin kabarmasına.

Kıbrıs Savaşı günleri, üç ayrı okul derken okuma yazmayı unutmamak da az buz iş değil tabii. Kardeşim de "Bakacağım" deyip karnemi inceledi. Artık neyi merak ettiyse söktüremedim. Hani okula gitmeden meraktan ya da kendinden önce okula başlamış kardeşten okuma öğrenen çocuklar olur, Aytül'ün zerre kadar harf bilmeden benim karneme bir bakışı var... Gören der ki, "Notları yazarken kesin bu kıza da sormuşlar."

Gerçekten de öyleydi. Ben okula gitmeden sayıları, bir de okuyamasam da harflerin çıkardığı sesleri bilirdim de, kardeşim okul öncesi, karneye derin derin baktığı anlarda da dâhil olmak üzere, harften nasipsizdi.

Ben 4. sınıfa başlarken kardeşimin de 1. sınıfa başlayacağı günler gelmek üzere. Bir öğleden sonraydı, babam, “Kardeşini de senin okula yazdırıyoruz” dedi. “O zaman benim gitmeme gerek kalmaz” manasındaki bakışıma aldırmadan devam etti: “Sen ne dersin?” Hoppala! Babam bana soruyor! Gerçekten de bunu demiş adamdır babam. Ne denir ki bu durumda? Bildiğim, ilköğretim mecburi. Hani köyde falan otursak, inekti tarlaydı derken zaman geçer, insan evlenir, sonra da köy okuluna gönüllü gidip okuma yazmayı da söker, yaşar gider. Ama Bursa’nın göbeğinde mecbur gidecek. Zaten seçenek olsa, ben gitmezdim. Benim ne suçum vardı! “Tabii yazdıralım baba, Aytül de okusun” demeyecek kadar da vicdan sahibi olduğumdan şunu dediğimi hâlâ hatırlarım: “Bence çok başarılı olur!”

Kardeşim her yeni okul başlangıcında kendine ufak tefek kalem, silgi aldırırdı. Oyuncağımsı bir okul çantası bile vardı. Ben de bunu anlamazdım; okulla oyun mu olur! Yok daha okula gitmeden, defterdi, çantaydı diye tutturan çocuklar görünce inanın hayret ederdim. Bu işin ciddi, sevimsiz, nasılsa olacak ve elini versen kolunu alamayacağın bir iş olduğunu kısa zamanda, hatta okumadan da önce söktüydüm.

O yaz, hem Ramazan ayına denk gelen, hem de fırın sıcaklığında geçen bir yazdı. Okul işleri kadar bir de oruç, iftar işleri olurdu. Bursa bu konuda gerçekten de yaşayan bir şehirdir. Oturduğumuz semtte cami, türbe çok. Yolun alt tarafı zaten mezarlık. Evin yüz metre ötesi benim okul. Nasıl ama bizim muhit?

Oruç tutma oranı, okuryazarın iki katı. Benim yaşımdaki pek çok arkadaşım oruç tutuyor. İftar, akşam saat sekiz civarı. Kardeşim o yaz duyguları nasıl kabardıysa, “Arkadaşlarımla ben de kursa gideceğim” dedi. Kurs dediği, Zeyniler Camii’nde verilen Kuran kursu. Babam, “Olur, git kızım” dedi. Ben her zaman olduğu gibi eğitimin her türlüsüne mesafeliyim.

Bir süre gerçekten de apartmandaki ve mahalledeki yaşıtlarıyla kursa gitti. İlk zamanlar işi kolaydı. “Elif, be, te...” diye evde sıralamaya başladı. Sayesinde sadece duyarak harflerin adını ben de kısa zamanda söktüm. Ancak bir şey vardı; baktığı şeklin hangi harf olduğunu sökme konusunda Aytül pek de şanslı değildi. Acaba harf mi ters geldi, sağdan yazıldığı için desem, o da değil, çünkü soldan olanı da henüz bilmiyordu. Velhasıl bir aya yakın süren Arapça kariyerinde, birkaç namaz suresi ezberlemek dışında

kardeşim işi söktüremedi. Ben de kursa gözlemci olarak katılıyorum; Aytül Zeyniler Camii'ne gidip geliyor, ben sokakta oyunun belini kırıyorum.

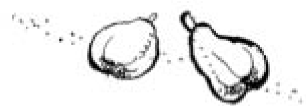
Bir gün nasıl aklıma geldiyse, "Arkadaşlar oruç tutuyor, ben de tutarım" dedim. "Olur" dedi babam. Babam gerçekten de hayat adamıdır. Neye el attıysam, eğer kafamı gözümü yaracak bir iş değilse her zaman olur demiştir. Bu işe de anında olur dedi. Ama bu iş benim kafamı gözümü yarmadıysa da dilimi damağımı bir kuruttu ki, o kadar olur. Tevekkeli, Şerif oruç tuttuğunda evden çıksa da pek koşturmazdı. İkindi zamanı ben neredeyse buhar olmuştum. Oruçlu oruçlu iki mahalle maçı sonrasında, "Ulan, ben ne ettim!" noktasına gelmeniz beş dakikanızı almıyor yaz sıcağında. Akşam sekize doğru, kazandığım sevap nerdeyse bütün günahlarıma denk hâle geldiğinde top patladı. Sonraki günlerde kardeşimin derslerine gözlemci olarak katılmam dışında Allah'ın işine pek karışmadım.

Okul hazırlığı işlerinden bahsederken alışverişti, yeni ayakkabıydı, önlüktü derken bir şeyi anlatmasam kalemim açık gider... Zeyniler'deki kurs devam ederken ara sıra da namaz vakitlerinde kardeşim kızlarla camiye, namaza da giderdi. Bir Cuma kalabalığında okul için yeni alınan ayakkabının cami önünde devletleştirilmesi sonrasında eve yalın ayak gelince evde epeyce laf olmuştu. İzmir'den gelmişiz, camilerin bu işler için de kullanıldığını o zamanlar bilmediğimizden ilk öğrenen kardeşim oldu. Babam, anneme göre hep rahattı. Ayakkabıyı camide çaldırmaktan alınan dersin kıymeti ayakkabıdan katbekat fazla olduğu için babam bu işe gülüp geçti tabii ki. Ama konu akçalı olunca annem az buçuk burulmadı desem yalan olur.

Günler geçti, hazırlıklar tamamlandı. Bana da kardeşimle birlikte yeni çanta alındı. Hep hayret etmişimdir; orta son sınıfa kadar her ders yılı başında bana yeni bir çanta alınırdı. Hevesim kaçmasın diye mi, yoksa çantaların üç ayda tanınmayacak bir hâl almasından mıdır nedir...

Okulun ilk günü kardeşimin kıvırcık saçları taranmaya çalışıldı, ikiye ayrılıp kurdeleler takıldı. Siyah önlük, beyaz yaka, ayaklarında parlak kırmızı ayakkabıları; kızlarda âdettir, üç kuruş fazla olsun kırmızı olsun denir. Annem ikimizi de önüne kattı, hadi Emirbuhari İlkokulu'na...

Sen misin yıllardır ben okula giderken camdan kapıdan bakan! Aha yaşadın, çok şükür, gördün okulun yolunu. Bak bakalım elini verince kol geri alınıyor mu! 1975 senesi. Aytül 1. sınıfa, ben 4. sınıfa başlıyoruz, durmak yok, devam…

İPEK YOLU -BİR NEVİ-

Babam elindeki küçücük poşeti uzattı, “Al bunlar senin Şerif” dedi. Küçük bir torba içinde bir avuca sığacak kadar siyah küçük kurtçuk.

— Bunlar ne baba?

Babam hayatın sırrını veriyormuş gibi eğildi:

— İpek böcekleri.

— Ne yapacağım bunları?

— Besleyeceğiz yavrum. Bunlar ileride koza yapacaklar, ipek üretecekler; satarız çok para kazanırız. Dünyanın en değerli böceği!

Şimdi, bana daha önce sokak köpeğini, “Bu, dünyanın en değerli köpek cinsi: Tazı” diye yutturduğu için, ya da “Dünyanın en büyük balığı levrektir yavrum” dediği ve mahallede “Oğluuum dünyanın en büyük balığı levrek bi kerem” diye herkesle iddiaya girdiğim için çok inanasım gelmedi ama ucunda da büyük para var... Elimdeki bir avuç siyah küçücük tırtılcığa baktım.

— Ne yiyecekler baba?

— Oğlum, bunlar sadece dut yaprağı yer.

Bir anda tüm Kutluevler, Mutluevler, Hüsnügüzel çevresini, hani böyle filmlerde, bilgisayarda dijital olarak gözden geçiriyorlar ya, tıpkı öyle taradım kafamın içinde. Hani Google Maps'in aynısı. Tabii o zaman ne yaptığımı bilmiyorum, şimdi bilgisayarları görünce "Oğlum, benim beyin böyle çalışıyordu zaten!" diye sonradan çözdüm olayı. (Yalnız battım muhabbettin içine çıkamıyorum fark ettiniz siz de, beynim şöyle süper böyle süper derken. Çıkayım ben artık... Anladınız siz beni, akıllıyım yani o anlamda...)

— Tamam, baba. Ben bulurum yaprak, dedim. Ne olacak, bir avuç tırtıl!

Kutluevler'in alt tarafında bir yerde bir adamın üç tane dut ağacı var. Önce, küçük bir kutucuk ayarladım bunlara, sonra salçalı ekmeğimi yiyip çıktım dışarı, indim amcanın bahçesine. Bildiğin bahçe sahibi bir Türk; yani Allah önce bıyığı yapıyor sonra arkasına adamı takıp dünyaya yolluyor bunları. Adamın bahçesinde görmek isteyeceği son kişi, benim yaş grubumda bir erkek çocuk tabii ki.

"Ne var ulen, ne arıyon bahçenin civarında?" diye sordu adam beni görünce. "Amca, benim ipek böceklerim var, bir dut yaprağı alabilir miyim?" dedim.

Birinin bahçesinden bir şey alacağım da, izin isteyeceğim! Görülmüş şey değil ama artık ipek işine girdim, ticaret yapıyoruz, ağır olmak lazım.

Amcanın normalde bana söyleyeceği şey, "La git buradan, yürü leen!" falan gibi bir şey ama ağaçların üzerleri silme dut yaprağı, dut falan da istemiyorum, bir tane yaprak vermese harbi ayıp olacak, ben de Shrek'deki kedinin çizmesizi, gözbebekleri aynen büyük, gülümsüyorum falan...

"Al bağalım bi tane" dedi. Hemen kibarca bir tane kopardım, aynen Ömercik edasıyla teşekkür ettim.

Verdim tırtışlara yaprağı. Okula gidiyorum geliyorum, tır tır yiyorlar yaprağı. İki günde zor bitirdiler, fakat bitti bir gün işte. Ben yine gittim:

— Amca, merhaba!

Ses yok...

— Ben bir dut yaprağı daha alabilir miyim?

Sessizlik... Belli ki amca bahçeden bir şey vermeye alışık değil, fakat ben de hiç onun alışık olduğu gibi davranmıyorum; çok insani yaklaşıyorum. Kafasıyla bana bakmadan onayladı. Kaptım yaprağı.

— Teşekkür ederim amca!

Çıt yok amcadan. Verdim benim hayvanlara yaprağı. Yalnız en ufak bir sevgi ilişkisi yok böceklerle aramda. Simsiyahlar, gözler falan görünmüyor, küçücükler zaten. Bu sefer yaprak yarım günde bitti, kafayı kaldırıp bakmaya başladılar böcükler. Ben yine gittim ertesi gün, tören aynı ama bu gidişimde iki yaprak istedim (homur homur homur) aldım.

Yalnız benim ipek böcekleri -sermayem oluyorlar- büyümeye, beyazlaşmaya başladılar. Artık kafalar tepede bana bakıp yaprak bekliyorlar. Bizim bir yaprak iki oldu, üç, dört, beş, en son torbayla gittim bahçeye. Amcanın da evi orada, devamlı bahçede mübarek.

En son beni torbayla görünce, "Bu ne leyn?" dedi. Ben böceklerin büyüdüklerini, daha çok yediklerini falan söylediğimde, "Bana mı sorup aldın len böceklerini! Git başka bahçeye dadan!" dedi.

Haklı! I. Murat Camii'nin karşısındaki Kuran kursunun bahçesinde kırmızı dut ağacı var, fakat caminin imamı adamı yakalarsa ipek imal eder, o kadar yani!

— Bu sefer de alsam ama sizi bir daha rahatsız etmesem?

— La git bela mısın! Yok sana yaprak maprak, dedi.

Allah'tan küfretmedi. Bak içten söylüyorum çok gururluyumdur!

"Peki" dedim ve eve doğru yollandım. Evde bebeler aç beni bekliyorlar. Zamanla da aramızda harbiden sevgi oldu hayvanlarla, çok tatlişler! Bembeyaz oldular, büyüdüler. Yalnız acayip yiyorlar, domuzlar gibi.

Ben aslında "Alabilir miyim?" derken, "Sen mi verirsin, yoksa ben mi alayım?" anlamında söylemiştim. Şöyle açıklayayım size: Eşim Meltem'e "İkinci çocuğun zamanı geldi değil mi?" dedim, "Ben düşünmüyorum ikinciyi" dedi, "Ben ikinciyi yapacağım da, senden mi olur başkasından mı karar ver" dedim, "Olur yapalım" dedi Meltem.

Hayvanlar aç... Akşam operasyona çıktım dolayısıyla, daldım karanlıkta bahçeye, topladım iki günlük yaprak. Yediler, bitti. Ben artık akşamları çalışmaya başladım. Baban nasıl izin veriyor diyorsunuz ya, mahallenin

bütün çocukları akşamları dışarıda; herkes birbirine güveniyor. Ülke cidden tertemiz, hırsız uğursuz yok, var da parmakla gösterilecek kadar az, şimdiki gibi yüzdesi bu kadar yüksek değil. En azından, “Yiyor ama çalışıyor” diye bir laf henüz duyulmamış. “Ben arkadaşlarla oynamaya çıkıyorum” diyerek çıkıp dut yapraklarını topluyorum. Fakat nasıl stres içindeyim... Adam bahçeye çıksa bittim ki kimi akşam dışarıda çay içiyor, kös kös dönüyorum.

Bu arada bizim bir yaprak, oldu sana koca torba çuval yaprak. Taşıması, bahçeden çıkarması harbiden zor. Onca yaprağı nasıl yiyorlar ama anlatamam. O günlerde stresten gözlerimin altı morardı.

Babam rahat, “Oğlum, peh peh, büyüyorlar bunlar, paraya para demeyeceğiz” falan diyor. Büyüyorlar da nasıl büyüyorlar sen bana sor...

Bir gün eve geldim, Sanem mız mız ağlıyor. O da 2. sınıfa gidiyor, sekiz yaşında, nasıl tatlı bir şey. Ben de on yaşındayım, bildiğin abiyim yani. “Ne oldu Saminem?” dedim. Yeri gösterdi; tırtıllardan biri düşmüş, ölmüş. Benim de gözler doldu.

Beraber cenaze töreni yaptık; gömdük saksıya, Fatihalarımızı okuduk mevtanın arkasından. Herkesin arkasından o kadar ağlanmaz emin olun.

Yalnız bu arada, gündüz bir ara baktım bizim dut ağaçları belirgin bir biçimde bayağı kelleşmiş; benim tırtıllar topladığım yapraklarla ağacı bayağı bitirmişler. Amca da ağaca odun dayamış bir tane, mesaj net! Ama beni hiç görmüyor, gece çalışıyorum. Nasıl stresli bir iş... Küçücük boyunla gece karanlıkta ağaç tepelerindesin. Adam o bir yaprağı verdiğine pişman, ben izin isteyip kimliğimi açık ettiğime pişman. Beni bir yerde kıstırsa kesin dövecek.

Babam bir akşam mesaiden döndü, “Oğlum, bunların koza zamanı geldi ama bunlar sadece bilmem ne çalısına koza yaparlar, o çalıdan bulmamız lazım seninle” dedi. “Nasıl yani, herhangi bir çalı olsa olmaz mı?” dedim. “Yok, bunlar hassas hayvanlar, sadece bilmem ne çalısına yaparlarmış kozalarını. Yarın seninle Uludağ’ın eteklerine yürüyelim, çalıyı bulur geliriz” dedi.

Ertesi sabah kahvaltıdan sonra babamla ormanın içine yürüdük. Yabani meyveler toplayıp yedik; hepsi birbirinden ekşi gürenler, küçük elmalar, dağ çilekleri. Uzun kuyruklu kıpkızıl bir de tilkicik gördük. Gizli bir

pınardan su içtik. Çalıdan da bulup kestik üç dört dal kocaman, sürükleye sürükleye eve getirdik, salona koyduk.

Benim yaşıtlarım bilirler; misafir odası evin en güzel odasıdır. En güzel eşyalar, çeyizler, şu bu misafir odasında olur. Kullanılmazdı evlerde, misafire aitti orası. Çoğu zaman kapalı olurdu zaten, ancak misafir geldiğinde odayı onlarla beraber görme şansına sahip olurdun. Normal zamanda çoluğu çocuğu salsan oraya, pırlanta dükkânına tavuk salmışsın gibi olur; anladınız siz onu! Ben anlatamamış olabilirim tamam, ama siz anladınız işte uzatmayın.

Çalıların sıcakta durmaları gerektiği ve evde sıcak başka bir yer olmadığı için misafir odasına koyduk onları. Ha bir de ortamın sessiz olması gerekiyormuş, yoksa stresten koza yapamıyorlarmış böcekler. Normalde o salona çalı konması olacak bir şey değil ama babamların sülalede en akıllıları ağaca bağlı olduğu için ve annem de benim bu ipek böceklerine olan sevgimi bildiği için müsaade etti. Salonun ortasında çalılar, etrafında benim böcükler, evde çıt çıkarana “Sessiz olun hışşşt!” diyen ben.

Hayvancıklar sarardı soldu... Onlar sarardıkça benim yüzüme renk geldi, çünkü yaprak yemeyi bıraktılar. Çalılara yavaş yavaş tırmandılar.

Salona girip bazen sessizce onları izledim. Salonda Çin tapınaklarının havası var bu arada; perdeler kapalı, güneşten de rahatsız oluyorlarmış çünkü. Yavaş yavaş kozalarını ördüler, bembeyaz yumurtalar yaptılar kendilerine.

O sahneyi görmek bile mucizeydi benim için. Babamla memnun, birbirimize baktık.

Bir hafta sonu kozaları topladık, küçük bir sepete koyduk, otobüse binip doğru Koza Han’a -ipek ticaretinin merkezi- gittik. Bir sepet dolusu ipek kozası elimde...

“Ne yapacaksın parayla?” dedi babam yolda. “Bisiklet alırım” dedim.

Bir tüccara gösterdi babam sepeti, “Oğlum yetiştirdi” dedi. Adam baktı bana, “Para etmez bu, etse etse şu kadar eder” dedi. O dediği parayı ben zaten çiklet satıp kazanabiliyorum. “Satmam o paraya” dedim.

Birkaç dükkân daha dolaştık, hep aynı para. Ahmet olsa rakamı hatırlar, ben şehri zor hatırlıyorum. “Satmayalım” dedim babama, “o kadar emek verdik.” “Doğru” dedi babam.

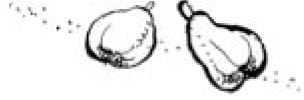
Bindik otobüse dönüyoruz. “Zaten ipek yapmak için kaynar kazana atıyorlar kozaları, sonra yapıyorlar ipeği” dedi babam. Yalnız o ana kadar hiç söylemiyor bana bu durumu; para iyi olursa caymayayım diye... Ölen bir tanesinin arkasından Sanem’le nasıl ağladığımızı biliyor. Ben bir sevindim.

Getirdik salona koyduk kozaları. Her gün gidip gidip baktım. Gün geldi, kozalar yerlerinde hafif hafif kıpırdadılar, sonra pıtır pıtır açıldılar. İçinden çıkan kelebekler bana ve Sanem’e minnettar minnettar baktılar. Bursa’daki ilk Çin tapınağının penceresinden kanat çırparak -kesinlikle bana da kanat sallayarak- uçup gittiler.

Onlarla birlikte benim de tüm ticari yatırımım, emeklerim, gece fazla mesailerim de uçup gitti. Eminim aralarında daha tırtılken birbirini sevenler varsa çıkışta buluşup yuva kurmuşlardır.

Şimdi Bursa civarında gökyüzünde, çiçeklerin üstünde eğer uçan bir kelebek görürseniz, bilin ki onun onlarca kuşak önceki atalarını ben yetiştirdim, arkalarından küçücük kalbimle el salladım.

Eminim mutludurlar. Ve inşallah o adamın bahçesindeki dut ağaçlarına dadanmışlardır.

FELAKET YILI

Ben 4., kız kardeşim 1. sınıfa başladık, Bursa Emirbuhari İlkokulu. Babam da Işıklar Askerî Lisesi'nde edebiyat öğretmeni. Yaz tatilinde kardeşimin devam ettiği Kuran kursunu da dikkate alırsanız, ev tam ilim irfan yuvası hâlini almış durumda.

Baştan söyleyeyim; 4. sınıf, ilkokulun ergenliğe geçmiş hâlidir. İlk üç yıldaki "Ali top at" ve "Veli bari sen de topa bak", "beş kere beş, aferin koca keleş" hâllerinden bir anda sıyrılıp dünyanın yuvarlak olduğu bilgisine doğru gitmektesinizdir. Matematikte kesir konusu ufaktan başlar ki çok can sıkıcıdır, üçün ikisi, benim üçün birini sen al falan derken anlaması iki yılınızı alır. Türkçedeki sıfatı, zamiri saymıyorum bile. Normalde hayatının en güzel oyun yıllarındaki o kadar çocuğu sınıflara doldurup da bunları kafalarına sokmaya çalışmaksa, artık âdetten olmuş. Bu kadar tıkma bilgiyle de okul ne kadar sevilir, ben okuyanların vicdanına bırakıyorum.

Okuluma, arkadaşlarıma alışmam üç beş ayı buldu. Şerif'imle ara sıra konuyu, sohbeti kovalarken laf kızlara, futbola mutlaka gelirdi. Bu okulda

da sınıf arkadaşlarımdan ayağı yatkın olanlarla takımı kurmuş, yan sınıflara tebelleş olmuştuk. Yalnız 4A sınıfına dişimiz geçmiyordu. Nedeni de o sınıfın öğrenci kadrosuydu; yetmişli yıllarda Bulgaristan’dan gelen çocukların ağırlıklı olduğu bir sınıftı. Çoğu orada okudukları sınıfların bir altına yazdırılmıştı. Bizim sınıfta da göçmen çocuklarından epeyce vardı ama iki tanesi erkekti. Biri Gürsel, biri de Serçe lakabını taktığımız İsmail. “Serçe” deyince üff, nasıl da uçup sekip oynuyordur, sormayın. Nerdeyse bel hizamızı biraz geçiyordu boyu. Diğer sınıftakilerin boylarına uygun lakabı burada yazmam doğru olmaz. Çünkü biz de onların bellerine falan geliyorduk. Kulaklarına gider, yanlış anlarlar, neme lazım! Maç sonuçlarımız tam felaketti.

Anlatmıştım hani; önceki okulda tahtada yazılanı okuyamayıp kurda kuşa muhtaç, bilgiye susamış bir hâlde nasıl çırpındığımı... Bu hâl evde televizyona bakarken de devam edince babamın dikkatini çekti. Gözümü kısıp kısıp görmeye çalışmam bir süre sonra, “Yav, bizim oğlan ister misiniz çürüğe ayrılsın” gibi bir hava doğunca bu konuya eğilmek gerekti. Sağlık ve Bursa’daki her türlü zevat konusunda babamın akıl arkadaşı da Turan Amcamdı. O da askerdi. Ama ne asker! Pazara domates almaya giderken resmî kıyafetini çıkarmazdı, o kadar titiz. Babamsa daha servisten inerken “Pantolonumun altında şort olsa da direkt top sahasına insem” diyenlerden.

Babamla Turan Amca’nın dostlukları, askerî öğrenci olarak okudukları yıllara dayanıyor. Babam konuyu Turan Amca’ya açtı, “Torik, bizim oğlan görmüyor galiba” dedi. Turan Amca da, “Hemen Hikmet Akman’a götürelim Ali’m” dedi. “Torik”, Turan Amcamın iki lakabından biridir; diğeri “Albay”dı. Daha öğrenciyken takmışlar.

Setbaşı’nı bilen bilir; köprüsünün yanından Devlet Su İşleri’ne çıkan yokuştaki bir apartmanın birinci katında muayenehane. “Hikmet Akman” tabelası ve kapıdan girince sekreter masası. Doktor amca bizi çok güzel karşıladı.

Muayene etmeden önce damla damlattı gözlerime. Bir saat sonra iyice kontrol etti. Duvardaki harfleri okuttu, ben bir güzel okuyamadım. Babam hayretler içinde, “Bunu da mı görmedin?” falan diyor,Turan Amca, “Ali’m, okusa burada işi ne!” diyor. Neyse, vur tut, benim gözler için üç numarada anlaştılar. “O da bize olur, başkasına dörtten aşağı olmaz” denecek bir durum değildir bu. Reçeteyi aldık, doktor beye ücreti takdim etti babam.

Turan Amcamla tanışıklığından dolayı büyük kolaylık gösterdi. “Aslında iş, güzel iş” dedim içimden. “Ver kâğıdı, al parayı! Düşünmeli bu işi!”

İş burada bitmedi tabii. Bu kâğıdın gözlüğe dönüştürüldüğü bir yere gittik. Oradaki amca da gözlüklü, ayrıca göbekli, orta yaşlarda, kel bir amcaydı. Kâğıdı evirdi çevirdi, bir reçeteye, bir bana baktı, “Bu numaraların hepsi bu çocuğun mu?” gibisinden yanağını, çenesini sıvazladı. Bu hareketi eczacı yapsa, “Yaşayacak mıyım?” diye anında sorar insan.

“Birkaç günü bulur camların gelmesi, çerçeve bakalım” dedi göbekli ve kel amca. Bana siyah, dört köşe, kalın kenarlı, plastik bir çerçeve baktılar. İlerde sunucu falan olur, şimdiden alışsın diye mi düşündü bilemiyorum. Camlar da hafif koyu olsun, güneşe de bakamıyor zaten, fikri de tuttu.

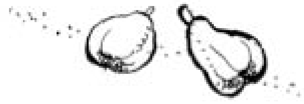
Gerçekten de üç beş gün sonra gözlüğü alıp ilk kez taktığımda, “Yav, etrafta bunca şey var, bana neden söylemediniz!” gibi bir his uyandı içimde. Aynadaki gözlüklü hâlime baktım önce... Anam! Beyaz Kelebekler’in rahmetli gitaristi gibi olmuşum. Camlar biraz koyu, çerçeve dibin koyu bir durumdayım. Bu hâlimi de mi görecektim, eyvahlar olsun!

Benim görmem neyse de, Buket de görecek. Görmem netleşmese hayatta takılacak şey değil aslında. Ama körlük canıma ne kadar tak ettiyse artık eve kadar gözlüğü çıkarmadım. Tam felaket bir görüntüdeyim. Boynuma bir papyon uydurup sahneye koyun beni, arkama bir saz, bir klarnet, kırk yıllık işim hazır. Bir de buna, benim taranmayan sarı kıvırcık saçları ekleyin. Durum içler acısı. Gözünüzün önüne getirin. Getirin getirin, bulaşıcı değil. Ve bu durumda okula gidilecek. Bu da felaket, iki. Üçüncü mü? Olmaz mı hiç!

Efendim, bizim Emirsultan’ın daha önce oturduğumuz Çekirge’ye göre oyun alanları daha fazlaydı. Civardaki arsalarda çok sağlam maçlar yapar, ara sıra da meyveye dalardık. Bir gün mahalleden çocuklarla arsada oyun peşindeyiz. İnşaat alanı gibi bir yerin civarına el arabası, kalas, kürek falan koymuşlar. Biz de kalasların arasındaki el arabalarında birbirimizi taşıyoruz. Araba olur da kaza olmaz mı! Olur tabii... Kalaslardan biri arabanın dengesini bozunca bir araba ve üç çocuk, bir metre yükseklikten toprağa çakıldık. İlk sersemlik sonrası, ki bu süre sessizlik dönemidir, Allah’ın çocuklara bir lütfüdür, o arada sağ kalınır, ufak tefek hasar tespiti yapılır ve arkasından yaşa uygun feryat dönemi başlar. “Şükür yaşıyoruz” anlamına gelir. Ancak bu feryat figan arasında sol kolum dikkatimi çekti;

bilek kısmı çökmüştü. Parmaklar kıpırdıyor da bilek biraz biçimsiz miydi ne... Ben de koroyla karışık bağırıyorum ama benimki tam ağıt değil de şaşkın bir zırıltı; “Ulan bu böyle kalırsa gözlük işinden sonra tam maluliyet olur” vaziyetini anlatan manasız bir zırıltı. Göz ucuyla da sağ elimle desteklediğim sol koluma bakıyorum. Eve doğru giderken bizi gören kadınlardan biri kolumun kırıldığını söyledi yanındakine. Eve vardık. Annem beni görünce dili tutuldu neredeyse. Sağ olsun ev sahibimiz Güler Teyze ve Emir Abi -karşılıklı dairelerde oturuyoruz- duruma el koydular hemen; ben, annem ve Emir Abi taksiye atladığımız gibi yola çıktık. Emir Abi, “Gölcüklü’nün oraya” dedi şoföre. Onlar eski Bursalı. Meğer adam kırık çıkık işlerine bakıyormuş. Vardık mekâna. Girişte kolunu kanadını kırmış üç beş kişi daha oturuyor. Sıramız geldi. Şişmanca, ellili yaşlarda biri, halıda oturuyor, koluma zeytinyağı, yumurta falan sürüp sırt üstü uzanmamı söyledi. Anneme, “Kırılmış” dedi. Ben de “Ne! Kırılmış mı?” diye tekrarladım. Hani, “Ben gelirken sağlamdı, olduysa burada olmuştur” cinsinden itirazlı cümleler olur, onlara benzedi. Neyse, lafı uzatmayayım. Kolum yağdan yumurtadan yumuşadı sanırım. Gölcüklü, diziyle benim kırık bileğe bastırıp eliyle de terse doğru çekti. Sağlam, tahta bir çubuk iki elle dize bastırılıp kırılır ya, onun tam tersi. Çıkan çatırtı ve feryat, bu işte mutlaka olması gerekenlerden. Benzeri durum kovboy filmlerinde oluyor. Hani danayı yere yatırıp kıçına kızgın demirle harf basıyorlar. Hayvan “casss” diye bir sesten sonra böğürerek kaçıyor. Benim durumda kaçmak da yok ama çıkan ses hemen hemen aynı. Kol kartonla iki yerden sarılıp tülbentle boyuna asılıyor.

Bir bölümde üç felaket... Bu bölüm için gökten üç elma düşerse az olur, kasayla başınıza dökseler azdır.

RAMAZAN AMA BİZ SEFERÎYİZ

Bursa’nın türbesi kadar yeşili de meşhurdur. Ramazan ayındayız, Yeşil Bursa’da.

En yeşilinden meyve bahçeleri de civanımın muhitinde, ondan soruluyor. Mahalle muhtarı evlere, Şerif’im bahçelere evrak veriyor.

Evdeyiz. Okul cinsinden zararsız ama keyfi de pek olmayan konular havada uçuşuyor. Babam öğretmen olmasına rağmen annem kadar okul işini kurcalamazdı evde. “Elbet bir diploma da bizim oğlana verirler” der, bu işlere fazla kafa yormazdı. Ya da akşama kadar okulda burnuma kadar ilim irfan dolup evde kafa dinlediğimi sanıyordu. Annem her Allah’ın günü, “Oğlum, bugün de mi ödev yok? Bu nasıl okul?” diye diye ömrünü eğitime vakfetmiştir sayemde.

Gene sıradan günlerden biri; vur tut on beş dakika defter kitap kurcaladım, baktım ev çevremde dönmeye başladı yaz gününde. Yaz tatilinde yapılsın diye verilen ödevler de bir başka olur ki başa gelmeyince tadı bilinmez.

Erdoğan Amcam âdetten olduğu üzere, “İftara gelin Ali’m” diye davet etmiş. Babam da kabul etmiş. Bu davet haberi yayılınca Ramazan’da seferî olmanın keyfi içime yayıldı. Bir keyif ki sormayın. O zamanlar yapılacaklar sınırlı; duvara tırmanmanın kırk çeşidi dışında genelde bahçe talanı ve mahalle maçlarından ibarettir. Maçın ve talanın hası da civanımın muhitinde döner ki...

Hafta sonu falan yok, çocuğa her gün bayramdır temmuz sıcağında. Oruca başlanıyor, Allah ömür verirse akşamın ortasında iftar. Bir kere tuttum oradan biliyorum, top sesini duyduğumda buharlaşmak üzereydim, yalak görmüş buzağı gibi sürahiye saldırdığımı hâlâ hatırlarım. O zamanlarda ben evde bile seferîydim.

Nacar ailesi olarak davete icabet hâlindeyiz. Belediye otobüsü tıklım tıkış, millet birbirine iftardı, sahurdu, seferler hâlinde. Çekirge’de indik. Dizildik tespih gibi peş peşe. Vardık sokağın başına. Mehteran dönemi olsaydı yiğidim başında, durakta karşılardı bizi.

Birbirini gören yiğitlerin karşılaşmalarında olduğu gibi sarmaş dolaş hâlde iki çift lafın belini kırdık ayaküstü. Babam, beş kez geldiğimiz için artık bu sefer yolu bulabildi. Şerif’le ben sokakta kaldık; babam, annemi ve Aytül’ü alıp emin adımlarla civanımın evine doğru yürüyüşe geçti.

Şerif’im fena hâlde oruçlu. Ben de malum o kadar yol gelmişim, seferîyim. Erdoğan Amcamlar Ramazan’da silme oruçlu olur genelde. Bizde de annem tek başına silme oruçlu olurdu. Babam da, “Bugün ben de oruçluyum!” diye çıktıydı evden. Babam başında, ortasında -belirli günlerde- tutardı da bugün o gün mü bilemeyip,”Allah’ın lütfü” deyip sustum duyunca.

Şerif’imle mahalleyi şöyle bir harmanladık. Çocukların bir kısmı aynı cevvallikte, kalanı oruç nedeniyle hafif su kaynatmaya başlamış, gölgeliklerde tünemiş durumdalar. Söz döndü dolaştı, “Yav, Şerif’im ne iyi ettiler de zamanında atomu parçaladılar! Bize de konuşacak konu çıktı”ya gelecek değil, hâliyle biz de bahçe talanı ve meyve hasadı konusuna geldik ister istemez. Ama malum civanım oruçlu; talan, bir yerde iftariyelik olacak.

Şöyle bir sustu, sonra saçını başını kaşıdı civanım. Talandan gelecek günahın oruçtan gelecek sevapla ne kadarının temizleneceğini mi, yoksa bu konu Erdoğan Amcamın kulağına gider diye mi düşündü çıkartamadım. Konu hassas olduğundan Şerif’imin ferasetine bıraktım. Sonra anlaşıldı

suskunluğun hikmeti; “Doburca’nın aşağısında erik, kiraz var” dedi, “Erikler kırmızı olmuş, kirazlar da felaket, aha ceviz kadar!” diye lafı bağladı. “Ayva da var ama hafif kelek hâlâ” manasındaki bakışını da ben gözlerinden belli belirsiz anladım. Yeşil erik ve ayva... Şerif, hayatta on paralık günah topladıysa bunun dokuz parası bu iki nebatın başınadır.

Ben seferî durumda olduğumdan misafire söz düştüğü kadarıyla bulduğumu yemeye hazırlanıyorum da civanımın “iftariyelikleri napsak” derdi ister istemez beni de gerdi. Civanım su kaybından bazı detayları göremeyebilir diye de bunu civanıma söyledim.

Plan belli; her ne kadar hava normal bir çocuğun dışarıda güneşe karşı bu kadar dik durumda gezmesine elvermese de bahçeye gidilecek. Tam sefere çıkan askerlerin haklı gurur ve metaneti bakışlarımıza oturmuştu ki babamla Erdoğan Amcamın emin adımlarla bize doğru gelmekte olduklarını gördük. İkimiz de ufaktan yutkunduk, planımızı bağrımıza bastık. Erdoğan Amca hatırımı sordu, bakışlarımdaki ve sesimdeki canlılıktan seferî olduğumu anladı, saçımı başımı okşadı. Her geçen gün biraz daha büyüdüğümüz konusu bir kere daha işlendi.

Babam, “Ali’m” dedi, “napalım, şöyle bir yürüyelim mi bahçelere? Hem zaman da geçer, iftara doğru geliriz.” Şöyle bir gezelim lafıyla iftara doğru döneriz arası nerden baksan dört saat. Güneş tam tepede. Neyse, Erdoğan Amca ve babam önde, biz iki adım arkada, düştük yola; istikamet bahçeler. Babam da bugün oruçlu olduğu beyanında bulunduğundan Erdoğan Amcamın içi rahat, çünkü bağ bahçe işinde babam da göz hakkına sonuna kadar inananlardandır, söylemiştim. Toprak hafif rüzgârda tozuyor. Patikalar kıvrım kıvrım. Sağımız solumuz ufaktan ağaçlanmaya, ağaçlar meyvelenmeye başladı. Şerif göz ucuyla dallardaki emanetlere, ben de Şerif’ime bakıyorum. “Napalım?” manasında bakıştık. Allah kerimdir şeklinde bir sessizlik oldu.

Böyle durumlarda, hele iki adım önde Erdoğan Amca yürüyorsa mübarek Ramazan ayında, metaneti elden bırakmamak gerekir. Doğruluk, helal ve haram konularına girip de dinlemek zorunda kalınırsa bu sıcakta ayrı bir etki yapar ki akıldan gayrı müsella olmanın bir başka şeklidir. Biz de artık on bir yaşındayız ki, bizi de bağlayan konular bunlar.

Bir bahçe çıktı önümüze, sanki dünyaya cennetten emanet... Breh breh... İncirden ayvaya, üzümden elmaya, ne kadar yasak meyve varsa dallarda.

Anında kulaklarımız dikildi. Babamın gözleri ışıldadı. Erdoğan Amcam rehber edasıyla, “Falancalardan falanın bahçesi” dedi. Söylerken sanki göğsü kabardı gibi geldi bize. Bahçe talanını, çalıp çırpmayı sevmediğinden yüzündeki manevi hazzı gördük ve bahçenin yalnızca bakmalık bir bahçe olduğunu anladık.

Bahçe büyük, mecburen bir tarafından girdik diğer tarafından çıkacağız. Sağımız solumuz meyveye kesmiş, her adımda amel defterimiz kabarıyor ki... Hava otuz beş derece, cırcır böceklerinin sesleri... Biz adımları ağırdan almaya başladık. Bir baktık babam da ufak adımlar atıyor. Erdoğan Amcam önde, biz on adım kadar geride, gene uygun adım gidiyoruz.

Ufaktan dalların hatırını sormaya başladım ben. Şerif de inceden iftarlıkları tişörtün içine doldurmaya başladı. İncirleri bir tarafa doldurmak olmaz, anında yemek lazım; Şerif katı olanları seçiyor mecburen. Erdoğan Amcam bahçenin tarihini de anlatmaya başladı; geçen yıl bazı ağaçları budamışlar, birkaç da fidan ekmişler, falanca amca gözü gibi bakıyormuş... Allah var, biz de gözümüz gibi bakıyoruz dallara.

Yalnız Şerif’le bir şey dikkatimizi çekiyor; babamın da ağzı burnu oynamaya başladı. Allah Allah! “Seferî de değilim Erdoğan’ım, bugün tutmayacağım da ne zaman tutacağım” falan da dediydi gezintiye çıkmadan önce. Unuttu zahir dedik. Şerif de anladı, babam bahçe turuna çıkabilmek için işi baştan sıkı tutmuş. Ben de şaşırdıydım zaten, babamın seferîlik konusunda ne kadar hassas olduğunu bildiğimden... Bir yandan incir soyuyor bir yandan bağ bahçe sahiplerine hayır duası edip takdirlerini söylüyor. Ancak bunları söylerken inciri yutmadan konuşmuyor. Öyle de hassas davranıyor. Yani bahçe sahibinin aldığı dua değil kendini, yedi sülalesini o gün cennetlik etmediyse daha önce işledikleri günahların çokluğundandır.

Bir nevi bağ bahçe, oruç bozumunun ortasındayken Erdoğan Amcam aniden durdu, şöyle bir geriye dönünce de ne görsün! Civanım ve ben birer dalın boynuna çökmüş hasattayız, babam da yeni soyduğu inciri ağzına tıkmakta. In ın ın nıın! Durumun sıvanır bir tarafı yok, her şey gün gibi ortada. En masum benim. Zaten “Ben yerim arkadaş” diye biliniyorum da, civanım ve babamın talan hâli pek bir dokundu amcama. “E be Ali’m!” diyor Erdoğan Amcam, “Yahu nedir bu ettiğin?” Kıh kıh ağzı dolu gülüyor

babam. “Unutmuşumdur Erdoğan’ım” diyor babam. Gülüşüyorlar. Kelebek oluyor sesler, saçlarımızda geziyor.

İftarda hep beraberiz. Annem sofradaki tek oruçlu temsilcimiz. Oruçlar açıldı, yemekler yendi, sıra çaylara geldiğinde Erdoğan Amcam, “Ali’m” dedi, “Ramazan bitene kadar bağ bahçe gezmek yok seninle!” Gülten Teyzem, annem, Aytül, Bengül Ablam, Sanem… Herkes gülüşüyor.

FRANÇOIS VE PAPA

(“Fransuva” okunur. Fransuva! Tövbe tövbe. Papa: Baba demek.)

Mahallede yüzme havuzu var inanır mısınız, bayağı büyük. Ahmet Ağa işletiyor, 5 lira verip yüzebiliyorsun. Yalnız, adamın bahçede meyve ağaçları var, ikisi bir arada olmuyor. Yani bir gün önce seni ağacın üstünde yakalayan adama, ertesi gün müşteri olarak gidiyorsun, bir garip oluyor ortam. Müşterisin, para veriyorsun, veli nimetsin; bir yandan da beni dövmesi gerekiyor, çok acayip iniş çıkış oluyor aramızda.

Şimdi, 1975 yılında yüzme havuzlu bir mahallede yaşadığımıza inandınız, ama bakalım buna ne diyeceksiniz: Mahalle Fransız kaynıyor! Eveeet... Yalanım varsa ne olayım.

Peki, Ahmet Ağa’yla Fransızların ne alakası var? Hiç, yine de ben ondan da bahsedeyim dedim.

Fransızlar Bursa’ya otomobil fabrikası kurmuşlar o dönem, Fiat. Biliyoruz herhalde Renault olduğunu, dikkatli okuyor musun diye kontrol ediyorum.

Aferin yalnız, tetiktesin, yanlış yapsam dalacak gibi duruyorsun. Ben de bundan sonrasını dikkatli yazıyorum o zaman.

Bir de Saffet Amca var, emekli. Apartmanın ön bahçesine -onca çocuğun önüne- ayva ağacı dikmiş, olacak şey mi bu? Tabii normal olarak işi gücü olmayan Saffet Amca ve yine aynı konumdaki çocukların ve hayattaki tek ortak tutkuları olan ayvaların çıkaracağı problemler olacaktı, oldu da. En son mahallenin tüm veletleri olarak nasıl yaralanma ve berelenmeler olduysa, kendimizi Saffet Amca'nın evinin önünde protesto gösterisi yaparken bulduk. Hep beraber toplu şarkı söylüyoruz apartmanın önünde. Millet balkonlarda gülüşüyor, onlar da Saffet Amca'dan çekiyorlar çünkü.

Saffeet beni affeet

Yollarımı gözleet

Nerde verdiğim gofreet

Niçin neden yemeedin? diye bir beste.

Saffet Amca balkondan bağırıyor: "Ben size gösteririm, görürsünüüz sizz..."

Peki, Saffet Amca'nın Fransızlar ve Ahmet Ağa'yla ne alakası var? Hiç, ben ondan da bahsedeyim istedim.

Neyse, asıl konu Fransızlar. Biz bunlara kılız. Mahallede yaşıyorlar ama suratımıza bakmıyorlar, sanki biz yokuz. Normalde bunlar çok alçakgönüllü, yayılmacılığı falan olmayan tevazu içinde bir millettir bilirsiniz, bize denk gelenler ukala çıktı. Biz de dedik: "Oğlum, bunlarla mücadele edelim." Çete kurduk; Kara Oklar Çetesi! (Evet, aynı isimde kitabım var eveet... Var ya çok dikkatlisin dostum sen, diğer okurlar malak sen çok akıllısın eveeet. Ya bırak, kitaba konsantre ol bir şey anlatıyorum, bırak sen başka kitabımı Allah Allah...)

Çetenin kuralları var; ağaca nasıl dalınır, çeteden biri diğerlerini ispiyonlarsa nasıl ceza alır, her şeyin kırbaç cezası falan da belli. En kötü şey, çeteden atılmak. Onun için cezaya razı oluyorsun zaten. Başkan iki ayda bir değişiyor. Beni başkan seçtiler, "Olmaz" dedim, "benim adayım Yekta" dedim... Bak sen bana! Herkes çok takdir etti.

Neyse, çetenin ana amacı, Fransızlara hadlerini bildirmek, "Biz buradayız oğlum, niye hiç bize merhaba bile demiyorsunuz?" demek. Bir nevi Çekirge yöresi Fransız Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'yiz yani.

Beyin fırtınası yaptık, omurilik soğanı rüzgârı oldu. En çok "Onları dövelim oğluum" önerisi geldi. Sonunda adamların çocukları da dâhil bizden iri oldukları kararına varıldı, "gene döveriz de, bir de zayiat veririz, değmez"e geldi olay. Daha operasyonel işlere girdik, çeşitli sabotaj planları yaptık.

Neler yaptık? Acayip miktarda salyangoz toplayıp lüks apartmanlarına girip kapılarına bıraktık, aşağıdan zilleri çalıp kaçtık. (Sonradan öğrendim adamların salyangoz yediğini. Biz salyangoz bırakıyoruz zannediyoruz, düşünsene yurtdışındasın, kapın çalınıyor, açıyorsun, kapının önü midye dolma dolu.)

Tam top oynadığımız yerde ahşaptan otoparkları var; kapılarında asma kilitler, her yeri kapalı -sanki yiyeceğiz arabalarını! Arabalarını oraya bırakıyorlar, özenle kilitleyip gidiyorlar. Baştan kabul ediyorum; bu, en pis operasyon oldu... Bir taşla iki kuş vurma misali... Hiç suratımıza bakmayan bir kadın var, çok lanet; top oynuyoruz, arabayı neredeyse üzerimize sürerek park ediyor her seferinde, oysa orası bizim top oynama yerimizken sonradan yaptılar barakayı, bize de bir şey sormadılar. Bu kadın yine geldi, "vaannk" diye oyunun ortasına daldı. Azıcık gülümsese eşyalarını taşır, dostu oluruz ama... Açtı garajın kapısını, girdi arabasıyla içeri. Çete içinde işaretleştik... Bize hep ters gelen bir de abimiz var, devamlı pis pis şaka yapıyor, bir türlü durduramıyoruz adamı (ama bu olaydan sonra duruldu); kadın arabasıyla barakaya girince -işaretleşmiştik ya- toplu olarak şakacı abiyi içeri ittik, barakanın kapısını da çektik, asma kilidi kapatıp uzaklaştık. Biz kaçarken -yani geri çekilirken- içeriden kadının ve şakacı abimizin çığlıkları geliyordu. Düşün, açık havada tahammül edemediğin Türklerle, hem de en kılıyla barakada baş başasın.

En önemli eylemimizse şu oldu: Dedik ki, "Bunlar işyerinde Türklerle çalışmıyorlar mı? Evet, çalışıyorlar. O zaman bunların işe geç kalmalarını sağlarsak bizimkiler rahat ederler, hem de daha iyi olurlar. Nasıl yaparız?" "Lastiklerini indirelim arabalarının" dedi biri, süper fikir! Akşamları çıkıyoruz ekipçe, zaten arabası olan Türk sayısı çok az, bir bunların arabaları var neredeyse, bir de işte Uludağ gazozlarının sahibinin falan. Siboptan bir lastiği söndürüyoruz. Bir lastik yetiyor. Sabah okula giderken bir bakıyoruz, daha doğrusu pek de bakmıyoruz dikkat çekmeyelim diye. Normalde işte olması gereken o havalı arkadaşlar ellerinde pompa, fıs fıs araba lastiği şişiriyorlar.

Adamlar kıllanıyorlar ama hiç kanıt yok. Ülkemizi fedakârca savunuyoruz. “Kahramanca” diyemem, çok kaçak güreşiyoruz ve harbiden kalbimiz küt küt atıyor. Bakın, babam rahmetli olmadan bile yazamadım bunları, o kadar.

Yalnız bir François var -evet, Fransuva! Biliyorum ben senin nasıl öğrendiğini onu, bana hava yapma sen- çok efendi bir çocuk. Yaşıtız ve her yaşıtım gibi o da benden uzun. Bu, bana bazen sırıtıyor, el falan sallıyor. Bir gün oturmuşum ağacın altına, geldi bir şeyler söyledi Fransızca, ben anlamadım, Türkçe bir şeyler söyledim, biz başladık iki farklı dilde konuşmaya ama anlaştık sonunda. En azından ikimiz de arkadaş olmak istediğimizi biliyoruz. Yalnız ben vatana ihanetten yargılanabilirim; bildiğin düşman saflarından biriyle sohbet ediyorum! Neyse, kimseye görünmeden oynadık biz. Eliyle “yarın görüşürüz” işareti yaptı bana. Tam anlatamıyorum nasıl gösterdiğini ama gösterdi işte. Fransızca ve İtalyanca nasıl el hareketi çekiliri de gösterdi, ben de ona Türkçesini gösterdim, hatta bir diğer bileği tutarak nasıl şaklatılırı da öğrettim, “Akşam yap senin Papa’ya” dedim. (Vatikan’daki Papa değil, arkadaşım başlığı dikkatli okumazsan böyle olur! “Fransuva” diye hava atıyordun demin ama... Bu arada bildiğim birçok küfrü ve cinsel bilgiyi de Ahmet’ten almışımdır, tahmin edeceğiniz gibi yarım yamalak, yani küfürler tam da, diğeri yarım.)

Akşam eve gidince, “Baba (Baba, bildiğiniz baba anlamında; Vatikan’dakinden değil) Fransızca biliyor musun?” diye sordum. Ya, bir şeyi de bilme değil mi? “Biliyorum tabii” dedi babam. Anlattım durumu. “Şimdi ben sana hemen öğretemem ama sana cümleleri yazayım, onlarla konuşursun” dedi. “Ne yazayım?” diye sordu? “Topun var mı?” dedim ben, ilk cümleyi yazdı babam: Avez vous la balle? “Avevulabal” şeklinde okunuyor. Kuleli’de öğrendiğim, J’ai allumé le feu dans la maison cümlesinden sonra en gereksiz cümledir. Kaç defa kullanabilirsin ki hayatta? Ne demek mi? “Evin içindeki ateşi yaktım.” Evet, yuh! Adın ne, falan gibi cümleler de yazdı babam. Ertesi gün ben çatır çatır konuştum. Tıkandım mı “Adın ne?” diyorum, o da uzun bir cümle sonunda “François” diyor. Herhalde “Adımı bildiğin hâlde öküz gibi niye sorup duruyorsun? Fronçois dedik ya” diyordur.

Neyse, biz bununla arkadaş olduk ama evlerinin alt tarafında sote bir yerde buluşuyoruz; bizimkilerin hayatta gelmeyecekleri bir bölge, görürlerse şok olurlar. Köpeği var Fransuva’nın, adı Yak. Lessi türü (Collie demeyi ben de

biliyorum ama Lessi denir ona halk arasında, sen ben de halkız bildiğin). Yani sırf o köpek için arkadaş olursun adamla.

Bu arada Ahmet'e de eylemlerimizi anlatıyorum, çok takdir ediyor, "Aferin size, böyle olmalı, Emirsultan'da olacaklar ki ben neler yapmam onlara" diyor. Yalnız ona da, "Biriyle arkadaş oldum" diyemiyorum; diyetle turşu arasındaki bağlantıyı anlatan deyimi bilmiyoruz o zaman. Dayar yoksa bana tak diye. (Bulamadın değil mi? Tabii başlıkta yazmıyor, bulamazsın. "Bu ne perhiz bu ne lahana turşusu". Edebiyatta bu yaptığıma bir şey denmiyor rahat ol.)

Neyse, bir akşam operasyona çıktık Kara Oklar Çetesi olarak. Bizimkiler Fransuva'nın babasının arabasına yanaşırlarken, "Ona dokunmuyoruz" dedim. "Niye ki?" diye hepsi hayretle bana baktı. "Dokunmayın, yarın anlatırım" dedim. Anlatmam harbiden zor oldu ertesi gün. Adım adım hepsiyle arkadaş oldu Fransuva; top bile oynuyoruz onunla. Bir gün hava acayip sıcak, greyder park etmişler top sahasına, gitmişler. Gölgesine sığınalım dedik, baktık greyderin kepçesi boş, yerleştik kepçenin içine... Elimizde Tom Miks, Teksas, Zagor dergileri. Hepsi Türkçe, Fransuva resimlerine bakıyor, soruyor bazen bana resimlerini gösterip, "Türk Büyükleri" diyorum. Neyse, uyuyup kalmışız kepçenin içinde. Öğlen olmuş, hava iyice ısınmış. Bir gürültüyle uyandık; kepçe havada, dozer gidiyor bir yerlere... Biz bir panik, hön hüün bağırmaya başladık. Kepçe aşağı yukarı oynuyor. Meğerse kepçe operatörü gelip bizi uyurken görmüş, dalgasını geçiyormuş. Biz de sonradan çok güldük.

Bu arada Fransuva'nın babası mesaiye rahat gidiyor; lastikler sağlam. Mahallede bir uğultu dolaşıyor ama işi kimin yaptığı belli değil. Akşamları Fransızları karanlıkta dışarıda çok görmeye başladık; onlar da işi nöbete bindirmişler, dolaşıyorlar. Mahalle bizim olduğu için erketeye yatıp onları takip ediyoruz, yine lastiği söndürüp dönüyoruz. Fakat sıklığı azalttık.

Bir akşam tam Fransızların çoğunluğunun oturduğu apartmanın önündeyiz, kalpler pır pır lastik söndürüyoruz, apartmanın girişinden bir gürültü patırtı geldi, baktık, Atilla kapının önünden bağırıyor: "Kaçıın kaçıııın!" Biz -yedi sekiz çocuk- bir anda fırladık mahallede koşuyoruz. Arkama bir baktım, bizim Fransuva'nın babasıyla göz göze geldim; o kovalıyor, biz önde toplu hâlde koşuyoruz... "Oğlum, dağılın!" dedi birisi; birimiz sağa atladık, birimiz apartmanların arasına, ben Atilla'yla çalılığın arkasına saklandım

ama her tarafımız çizildi. “Allah Allah, biz onun lastiğini söndürmüyoruz ki!” diye birbirimize baktık. “Önümüzdeki birkaç akşam çıkmıyoruz, ona göre!” dedim.

Eve geldim ama kalbim küt küt. En çok da anneme ve babama ne diyeceğim, onu düşünüyorum. O üç dört gün geçmek bilmedi. Aramızda konuştuk; yakalanan yok, herkes bir tarafa kaçmış ama babası beni gördü, tanıyor da... Konuşursa yandık ama hiçbir şey çıkmadı bir süre. Yine de ben, bugün yarın eve gelirler diye korku içindeyim.

Bir süre sonra çıktık dışarı Fransuva’yla buluştuk. Öğrendim ki bunlar, annesi, Fransuva ve Yak misafirliğe gidiyorlar, Yak hastalanıyor -bayılıyor mu ne-, bunlar da babalarını arıyorlar köpeğin öleceğini zannedip, adam da bu durumu duyunca panik içinde apartmandan fırlıyor, Atilla da onu koşarak çıkarken görünce bize “Kaçın” diye bağırıyor. Adamın bizi gördüğü yok ama sahneyi düşünün; bir yere aceleyle koşuyorsun, önünden de onlarca çocuk koşuyor... Anlam verememiştir herhalde.

Neyse, sorun çıkmadı, biz de sıyırmış olduk. Sonrasında aramızda bir şey konuşmadık olayla ilgili ama Fransız ulusuyla olan mücadelemiz o akşam otomatik olarak sona erdi.

Fransuva Türkiye’den giderken ikimiz de ağladık. O kadar zaman aramızda ne konuştuğumuzu o da ben de bilmiyoruzdur; sadece arkadaş olduğumuzu biliyordur ve emin olun Türk dostudur.

Saffet Amca ve Ahmet Ağa o zaman 60’lı yaşlarındaydılar; hâlâ yaşıyorlarsa gereğinden fazla yaşamışlar demektir. Olur da vefat etmişlerse Allah gani gani rahmet eylesin. Bu arada Saffet Amca da beni affetsin ama yollarımı gözetmesin.

Bir de bugün Oyak Renault’da genel müdür ve yöneticiler Türkler ise, mühendisler belli noktalara gelmişlerse, o dönem Fransızların sabahları işe geç gelmesiyle direkt bir bağlantısı vardır ona göre.

OSMAN HOCA VE ADAKLAR

Emirsultan Camii, Bursa'nın Eyüp Sultan'ıdır. Cami ve hemen bitişiğinde türbesiyle bütün Bursalıların, hatta başka şehirlerde yaşayanların uğrak yeridir. Yüzlerce yıllık taş bir yapı, duvarlarında güvercinler yuva yapsın diye küçük oyukları, bahçesinde ve civarında devasa üç dört çınar var. Bizim oturduğumuz ev de caminin önünden geçen sokakta, camiye elli metre mesafedeydi. Caminin önünde bir meydan, meydanın bir yanında hamam, diğer yanında bizim Emirbuhari İlkokulu bulunur. Ben de bu okulun öğrencisiyim bildiğiniz üzere. Caminin hemen arkasında adakların kesildiği bir yer var, o yerin on metre aşağısından da mezarlıklar başlar. Bazı günler okuldan çıkınca mezarlıkların arasındaki servi ağaçlarının altında saatler boyu saklambaç oynar, uçurtma uçururduk.

Televizyonun evimize girdiği yıllar eskidikçe seyrettiğimiz filmler de arttı. Bazı filmler mezarlıklarda geçer, hatta kazık kadar adamlar korkudan tir tir titrer, kaşları gözleri seğirir, biz de hayretle bunlar ne demeye korkuyor falan diye şaşar kalırdık. Caminin civarındaki mezarlıklar, inşaatlar, bahçeler, oyun alanlarıydı o zaman. Hâliyle korkulacak şey, sınıfta kalmak

ya da sopa yemekti en fazla. İnsanlar aç kalmaktan bile korkmazlardı. İş elbette vardı, az ya da çok kazanç Kaf Dağı'nın önünde bir yerlerdeydi, alınıp satılacak çok fazla da şey yoktu zaten. Parası olanların olmayanlara göre sahip olduğu şeyler de fazla değildi hâliyle.

Adaklık kurban keseceklerin ilk gelecekleri yer de tabii ki bizim muhit olurdu. Caminin hemen arkasında burası için ayrılmış bir yer vardı. Yakınında da bir çeşme, çeşmeye bağlanmış kısa bir plastik hortum ki akan kokan bir şey kalmasın civarda.

Arkadaşlarla adak haberini aldık mı soluğu doğru orada alırdık. Adaklık koyundan bize de et ya da kürk düşer de tabaklatır omzumuza atar, eşkıyalığa çıkarız diye değil; maksat, sıradan geçen günlere bir hareket gelsin de, biz de oyalanalım diye.

Emirsultan'a taşındıktan sonra adak işine ilk şahit olduğum gündü, o günü size anlatayım. Bu işi orada halleden kişi Osman Hoca'ydı. Osman Hoca'yı ilk görüşüm; kırk küsur yaşlarında, tepesi tamamen kel, yanlarda bir samuraya yetecek kadar saçı olan, bıyıklı, kesinlikle şişman olmayan, orta boylu bile sayılmayacak biri. O gün üç metre kadar ötede, kıvrık boynuzlarıyla üç memurun ancak birleşip alabilecekleri irilikte bir de koç vardı.

Arkadaşlardan birine baktım: "Ne olacak şimdi?" Çocuk tecrübeli tabii, "Osman Hoca kesecek koçu!" dedi. Duyunca dudak büküp, "Bu koçu mu?" dediğimde arkadaşım bana boş boş bakmıştı.

Koç, Osman Hocamın beline yakın, cebbar, boynuzları nerdeyse üç tur kıvrımlı, melemeyip de böğürse kimsenin itiraz etmeyeceği bir görünümdeydi. Osman Hocam da küçük boy kıvamında, gömleğinin kollarını sıvamış, çeşmede abdest alıyordu. Bilmeyen biri görse, hocamıza, "Son abdestini al da duanı et" denmiş sanırdı. Dinamitle adak işi kabul olsa ilk bu hayvanda denenirdi. Maşallah Bursa'da bunun gibi bir tane daha koç varsa üçüncüsü yoktur. Allah var, koç ipi koparıp hocama beklenmedik bir tos vursa onu direkt cennetlik edecek durumda. Ben de diğer çocuklar gibi seyirciyim, Allah vere de şahit yazmasalar.

Adak sahibi yaşlı bir karı koca. Belli; yememiş içmemişler, emekli ikramiyelerini bu koça yatırmışlar. Artık ne adadılarsa belli ki kararlılar. Sırat köprüsünden kendileri gibi emekli bir çifti de aynı seferde geçirecek bir hayvanı bulup getirmişler. Koç, bu hanım teyzeyle bey amcayı sırattan

geçirip geri gelse bir Allah'ın kulu, "Yav, senin ne işin var burada, seni kesmemişler miydi?" demez, ben kefilim. Maşallah öyle cevval, öyle yiğit ki, breh breh... Her bayram bir boynuzunu kessen, konu komşulara bir hafta şanın olur.

Osman Hocam çeşme başında abdest almayı bitirdi, boynundaki Bursa işi havluyla kollarını, elini, yüzünü kuruladı. Ayaklarındaki naylon terlikleriyle bir duruşu var ki, köşedeki süpürgeyi alıp bütün bahçeyi süpürecek sanırsınız. Adak sahibi teyzeyle amcaya doğru geldi, hâl hatır sordu, sohbet ettiler. Önceden de tanışıklıkları var ki laf lafı açtı. Bu arada koç da onlara bakıyor. Sohbet sırasında Osman Hoca da koça baktı. Belli ki gözüyle tarttı. "Aslında bu hayvanı almak bile büyük sevap, ben de kesmiş kadar oldum, haydi atlayın koçun üstüne, sizi eve kadar bırakıversin, ben de işime bakayım" demediyse muhtemelen abdesti aldık, dönmek olmaz diye düşündüğündendir.

Adak sahipleriyle sohbet bitince bıçakların olduğu yere geldi. Bıçaklar da havlu gibi Bursa işi. O zaman da şimdiki gibi, havlu, bıçak, şeftali dendi mi akla Bursa gelirdi. Bursa'da olup da başka memleketin bıçağıyla adak kesilir mi hiç! Bir arkadaşın amcası memleketin birinden kırmızı bir çakı getirdi diye mahallede konuşacak oldu da, en gariban arkadaşımız bile elindeki çakıya bakıp acımıştı.

Osman Hocam bir yandan koça bakıyor, bir yandan da elindeki bıçağı ince bir demire sürüp biliyor. Koç da ön ayaklarından birini yere vurmaya başladı. "Yiğitsen gel, elindeki kılıç olsa ne yazar" manasında bir de böğürdü ki, adak sahibi teyzenin de yüzü, "İster misin hayvan bizi köprüde sırtından atsın!" manasında buruştu.

Daha önce kurban bayramında kurban edilen birkaç koyun görmüşlüğüm var, sonuç az çok belli olurdu. Hatta bir keresinde seyrettikten sonra yemeden içmeden kesilmiştim. Bu seferki adak infazı, Bursa'da ilk kez şahit olduğum bir durumdu. Hayvanın cesametine bakınca, sonuç beraberlik kokuyor gibiydi. Beni heyecanlandıran biraz da buydu zaten. Hocam, kaybederse koça ne yapacaklarını düşünürken bir metre kadar urganla koça doğru yaklaştı. Boynuzlarından bağlı olan cengâver, hocama tüm heybetiyle bakarken vakit ikindi vaktiydi. Hocam koçu boynuzundan bağlı olan iple çeşmeye yakın bir yere getirdi, aralarında bir maraza çıkmadı. Bir yandan koçun sırtını sıvazlıyor, bir yandan da omzuna attığı urganı alıyordu. O

zaman TV’de bile tekrar sistemi yok. Ne olduysa üç bacağından bağlı koç yan yatmış vaziyette hocamın ayakları dibinde meliyordu. Evet, böğürmenin yerini efendiden bir meleme almıştı. Durum o kadar hızlı oldu ki, “baştan tekrarlasak, göremedik!” falan yok, hâliyle gördüğümüz yanımıza kâr.

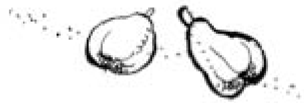
Hoca tülbentle gözünü bağladı hayvanın. O cebbar koç gitti, yerine kuzu yattı sanki. Hocamın dua okumasıyla koçun ayaklarıyla boşluğu dövmesi bir oldu. Çeşmenin yanındaki oyuktan başlayan suyolu kırmızı bir hâl aldı. Oradaki suyun rengi beyaza henüz dönmüştü ki hocamın yanakları körük gibi şişip inmeye başladı; koçun bacağına üfledikçe hayvanın kürkü kabarıyordu. Üç dakika civarında kürkü yarıya kadar soyulmuştu.

Adağın sahibi teyze kocaman gözlerle hocaya bakıyordu. Ben de bir yandan yarı hayret, yarı takdir duygularıyla, burada illa koç ya da hoca arasında bir tercih yapılacaksa mümkünse Osman Hoca’nın yanında olmakta fayda var diye düşünüyordum. Bir yandan da, acaba şike falan mı var diye arkadaşa bakıyordum. Gerçi Osman Hoca’nın koyun kesme olayını ilk kez gören bir tek bendim.

On dakika kadar geçmişti ki, koç her ne için adandıysa adak konusu muhtemelen yukarıdaki yerine ulaşmış, değerlendirmeye alınıyordu. Gerideyse çocukların bir kısmının boynuzlarından tuttuğu kocaman bir koçbaşı kalmıştı ki, buraya gelecek olan adaklıklara gözdağı olsa yeridir.

Osman Hocam koçun heybetinde olsa demek ki, ver eline kılıcı, sal düşmanın üstüne, akşama Bağdat tamamdır.

Koçtu, adaktı, kurbandı, Bursa’dayız artık. Bu konu burada kapanır mı! Civanımın Kurban Bayramı’nda beslediği Karagöz anlatılmadan bu konuyu kapamak olur mu! Ben unutsam zaten siz unutmazsınız. Erdoğan Amcam Ramazan kadar kurbana da titizdi. Ne yapar ne eder kesecek bir şey bulurdu. Anlatalım mı? Konudan dönenin kalemi kırılsın.

AYVAYI YEDİK

Zaman zaman nefsimize uyup, bağ bahçe talan ettiğimizi okudunuz. İzmir'deyken onca cenge katılan bu yiğitlerin "Bursa'da daha bir tane kahramanlıklarını okumadık" diye aklından geçirenleriniz olabilir.

Bursa, Osmanlı'nın ilk başkentidir. Bir ay kadar kuşatma sonrasında Osman Gazi'nin vefat ettiği gece Orhan Gazi tarafından teslim alınmış. Şimdiki Tophane semtine çıkarken o zamandan kalan surlardan bazılarını görmek mümkün. Bazı taşlarının heybetini görenler, "Yav, bu şehri alanlara helal olsun!" derler. O surlara tırmanmak her askerin yapacağı iş değildir. Serdengeçti denen, en gözü kara yiğitlerin ön safta, günler geceler boyunca cenk etmeleriyle alındı Bursa.

Konu surlar ve serdengeçtilik olunca şimdilerde kim gelir akla? Değil mi ya! Yiğitler yiğidi, cengâverlerin önde gideni, gölgesi heybetli civanım Şerif'im!

Bize geldikleri bir gün... Hava ne çok sıcak ne serin, biraz pus varsa da o zamanlar bizim anlayabileceğimiz bir şey değil. "Aile büyükleri baktılar evin altı üstüne geldi, bizi yarı tatlılık, yarı katılıkla, iki yiğide

yapılmayacak muameleyle sokağa attılar" demek de tam doğru değil tabii, sonuçta bu leke ömür boyu yapışır adamın paçasına. Velhasıl, sokağa çıkmak için ikna edildik.

"Yav, Ahmet'im madem sokaktayız, bir duvar bulup tırmansak mı?" manasında bir arayış Şerif'imin gözlerinde peyda oldu. Âdettendir; gelen misafir değerli bir yiğitse mümkün olduğunca toptu tüfekti bir şeyden kaçınmadan ağırlanır.

Şeriflerin muhiti neredeyse ormanın yanı başında, her taraf bağ bahçe. Az buçuk insancıl bir maymunla helal süt emmiş bir kız bulsalar, Şerif'im yarı Tarzan sayılır orada. Bizimse mezarlıklar ve yapılmakta olan inşaatlar oyun alanlarımız.

Evden atılmış olmanın verdiği sıkkınlık var. Aklıma Lazların ayva bahçesi geldi. Şerif de meyve talanına bayılır, artık biliyorsunuz. Karadeniz'den göç eden bazı konu komşu da bizim ev civarlarında otururdu. Çocukları biz yaşlarda ve bizden az büyük, bir bahçede altı yedi kardeş, iki aile, üç beş köpek, ayva ağaçları ve ufak tefek nebat yaşayıp gidiyorlar. Her an evde ya da bahçede birileri olduğundan ayva çalmak için nokta harekât ve vur kaç taktiği, tek seçenek.

Bahçe duvarı var, taşla örülmüş. Ayakla, elle tırmanarak anca çıkılacak durumda olduğundan heveslisi pek olmazdı. Yaklaşık üç metreye yakın yükseklikteki duvarı geçmeden mümkün değil bir ayva koparamazdın. Bilen bilir; ayva denen meyve, erik, armut gibi taşla kolayca dalından düşmez. Zaten taşla düşüp berelenen meyveyi de yemek bize yakışmaz.

Duvarın dibine geldik. Şerif önce duvardan dışarı uzanan ayva dolu dallara baktı, sonra da bana. Can dostuna duyduğu muhabbetten olsa gerek duvarın yüksekliğinden pek dem vurup sitem etmedi Şerif'im, ama belli ki canı sıkkın, dalgın düşünceli, mümkün olsa bir eli çenesinde uzaklara dalıp gidecek. "Bu duvara çıkarken düşsek, bizi anamız babamız tanıyamaz" demediyse efeliğindendir.

"Daha önce daldınız mı bu bahçeye?" dedi. Belli ki yiğidim bahçenin talan edilebilirliğini merak ediyor. Sonraki sorusunu siz sormadan ben yazayım: "Ayvalar nasıl?"

"Bir iki daldık Şerif'im ama yanımızda mahalleden Sırık Osman da vardı" dedim, "onun boynuna çıkıp duvara tırmanıyorduk!" Duvarın yüksekliğini

tarttı, ölçtü, biçti. Taşların arasına elimizi ayağımızı koyaraktan tırmanabileceğimiz konusunda teknik bir anlaşmaya vardık. Bu tip tırmanışlarda önemli olan, oynak bir taşın olmamasıdır. Kafayı gözü yardığınız yetmez, bir de evde devamı gelir. Gerçi bu sefer sokağa neredeyse atılmıştık.

Oflaya puflaya üç beş deneme sonrası duvarın tepesine elimiz erdi. “Şerif’im, cam kırıklarına dikkat et” dememe kalmadı, civanım bir iki sıyrık aldı parmaklarından. O zamanlar duvar örme işi bitince, cam kırıkları çimentoyla karıştırılıp duvarın üst yüzüne sıvanırdı ki caydırıcı olsun. Surlara tırmanan ilk serdengeçtilerde olduğu gibi Şerif’im de birkaç kesikten nasibini aldı. Tırmanmadan önce ayvaları nasıl anlattıysam, yiğidim sıyrıklara aldırmadı bile. Gazilik, zaten ikimizin de kaderinde var.

Demiştim; nokta atışı ve vur kaç yapılır. Çoluğu çocuğu, iti köpeği bol, sahipli bahçe... İstilaya gelmişiz; daha tırmanırken dallardan gözüne kestirdiğin üç beş besili ayvayı aldığın gibi kazağın içine atmak ve en sessiz şekilde kaçmak şarttır. Dalar dalmaz dört beş cevval ayvayı koparıp kazağa attık ki köpekler başladı havlamaya. Ev zaten tedirgin. Çocuklar, “Aha ayva çalıyorlar!” nidalarıyla evden fırladılar. Malum, mesele, namus meselesi olur artık. Biz nasıl fethe geldiysek eloğlu da savunacak toprağını.

Buraya kadar sorun yok, zaten biz alacağımızı almışız. Yapacağımız şey, yakalanıp sopa yemeden ayvalarla duvardan atlamak; yiğitlere yakışmaz belki ama mümkünse kaçmak. Taşlara yalan yanlış bir iki tutunup âdeta uçarcasına surların dibine süzüldük ki duvarın üzerinden taşlar uçuşmaya başladı. Ama çocuklar bizi tutturamayacaklarını anlayınca başladılar sövmeye. Kazak içinde ayvalar, topukları popomuza vuraraktan iki cengâvere yakışır bir telaş hâlinde tüm ağır başlılığımızla uzaklaşırken kulaklarımıza küfürler ulaştı hâliyle.

Bu andan itibaren anlatacaklarım, Şerif civanı şahsen tanımamış kimseye inandırıcı gelmedi bugüne kadar. Ama anlatılan bazı şeyleri menkıbeden çıkarıp gerçek yapan, bazı yiğitleri de cengâver yapan bu tip hadiselerdir. Ayva talanından kaçtığımız o güne kadar yiğidim sayesinde kavgaya karışıp sopa attığımız-yediğimiz çok olmuştur da hepsinin tutulur bir tarafı vardır. Bazısını kavganın içine düşmeden de hissederdim. Bu seferki bambaşkaydı. Küfürler kulağımıza geldi gelmesine de biz durum gereği kaçmak zorundaydık. Ya da en azından siz öyle düşünüyorsunuz. Civanımın

kulağına küfürlerin gelmesiyle zınk deyip durması bir oldu. O sırada çocukların üçü de duvardan inmekteler ki biri hepimizden yaşça daha büyük. “Duydun mu ana avrat gittiler?” dedi Şerif. “Abi, adamları soyup talan etmişiz, olur o kadar” manasında bir sessizlikle koşmaktayım, “Olsun Şerif’im, tenhada daha sonra kıstırırız” dememe kalmadı, olan oldu! Hırsızlığa mı yanayım, yediğimiz küfürlere mi, ya da en kötüsü Şerif’in bunu duyup kızmasına mı! El mahkûm, ben de durdum.

Çocuklar da biz durunca şaşkın bakışlarla mecburen durdular. Şerif’imin kazağının içinde ayvalar tüm heybetiyle belli ama “Nasıl söversiniz!” nidasıyla höykürmeye başladı. Çocuklar hâliyle şaşkın. Yavuz hırsız denen arkadaş bizden önce meşhur oldu mu şimdi hatırlamıyorum. Neyse konu dağılmasın, Şerif’im daldı çocuklara.

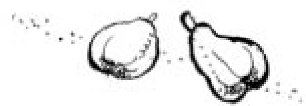
Ayvadan çok, yiyeceğimiz dayak varmış. O iri kardeş olmasa rahat süpürürdük onları da... Temizinden bir arbede yaşandı. İnsan hem küfür hem sopa yerken daha çok kanına dokunduğundan, başlangıçtakine göre daha bir canı gönülden dalıyor harbin içine. Biz kaşındıkça çocuklar daha güzel kaşıyor hâliyle.

Küfür kanımıza nasıl dokunduysa artık, ayvalardan birkaçını düşürme pahasına iyi sayılabilecek orta hasarlı bir kavga yaptık. Gerçi çocuklar da şaşkın; bugüne kadar ayva çalıp da kaçanlardan küfürle duran ilk ekip bizdik sanırım. Arbede sırasında üç beş amca bizi ayırmaya çalışırken Şerif’in sesi mahalleyi alıyordu hâlâ. Amcalar da, “Oğlum, ayıp değil mi küfür edip duruyorsun!” diye civanımı teskin ediyorlardı.

Tamam, belki ayvaların tamamı bize kalmadı, biraz hasar da vardı ama en azından bir daha kimseye sövemezler artık diye ne Şerif beni, ne de ben onu teselli etmedik. Çünkü yiğidimin bu ve benzeri hassasiyetleri yüzünden yediğimiz kaçıncı sopaydı.

“Yav, ayvayı çalmışız, tutulacak yanımız yok, bir de durup dayak yedik!” dedim. “Abi, sövmesinler! Sövmesinler arkamızdan, dururum ben!” dedi civanım. Ayvaları dişlerken ister istemez biraz canımız yanmadı değil ama değdi.

Şeriflerin kurbanlık koçu Karagöz hâlâ aklınızda biliyorum ama istedim ki, bu cenk şehrinde bir serdengeçtiyi tarih bir daha yazsın. Hadi kurbana... Kurbanlıkların şahı Karagöz’ün canı rahmet istedi.

GİYDİM TULUMLARI

Normalde sınıfın en çalışkan ve maddi durumu da yerinde olmayan kızına âşık olurum. Ahmet çakalı da nerede güzel kız var, onu bulur. Bir de bu, daha dört yaşındayken kızların peşinden koşmayı ve öpüşmeyi öğrendi. Ben ise üniversite bitince, kız nasıl güzel oluyor, nasıl flört ediliyor falan anladım. O ana kadar Yalan Dünya'daki Ahmet'ten farkım yok. Bir de nasıl utangacım kızlara karşı, anlatamam. Bu da devamlı, şunu öptüm bunu öptüm diye anlatıyor. (Ha, sonradan o duruldu, ben açıldım o ayrı... Onun kitabını da yazacağız, dur bakalım Ahmet Emmi. Bu arada bizim "Ahmet'im" kız konusu açılınca "Ahmet Emmi" oldu, o da ayrı.)

Sınıfta çalışkan ve memur çocuğu olan bir tane kız yok, hepsi benden tembel. Bir gün okulda bir kız gördüm ve dondum kaldım... Yeşim! Allah boş vaktinde yaratmış! Sapsarı düz uzun saçlar, yeşil gözler. İlik! Özür diliyorum, o dönem "ilik" demeyi bilmiyorum da "hebe hebe" gibi bir ses çıkarıyorum. Hani güzellikten anlamayan ben bile âşık oldum, o denli. Tabii benim, konuşayım, bakayım gibi bir durumum yok, sadece süper etkili utanabiliyorum o kadar. Sen kalk, kız bizim mahallede Atillaların bakkalın

orada otur... Mahalleden de yani... Süper! Bir de ablası var, o da güzel. Bu durumda büyük ihtimalle Allah kızı övüp yaratmamış, benim müstakbel kayınvalideyi övüp yaratmış ki tüm imalat mükemmel. Hani Steven Tyler gibi bir babadan Liv Tyler gibi bir kız çıkmış ya, annenin güzelliğini düşünün, o genleri düzelteceğim diye mahvolmuştur -rahat ol, adam okumaz bu kitabı. (Google'a "Steven Tyler, Liv Tyler" yaz bak, anlarsın ne demek istediğimi.)

Neyse ben bunu pek beğeniyorum, hatta deli gibi âşığım. Teneffüslerde inip uzaktan bakıyorum. Bir de çok efendi davranıyorum; teneffüslerde azan o Şerif gitti, nasıl efendi bir adam geldi anlatamam. Bir gün aradığım fırsat karşıma çıktı; okul çıkışında eve doğru yürüyoruz Sanem'le beraber, Sanem'in haberi yok, "Abi, biz yolu niye değiştirdik?" diye sordu. Normalde okulun altındaki sürüyle dükkânın olduğu cıvıl cıvıl yoldan gider gelirken, bizimkisi üstteki sakin yoldan yürüyor diye biz de oradan gidip gelmeye başladık. "Burası daha güzel" dedim ben. Yeşim, ablasıyla gevrekçinin önünde durdu ("Bursalılar gevreğe simit diyorlar" yazacağım ama sonradan, simide bizim gevrek dediğimizi öğrendim). "Gel" dedim Sanem'e, "gevrek yiyelim." Ben arabaya yanaştım, Sanem, "Abi, annem ne güzel yemek hazırlamıştır şimdi, hem sen gevrek yemezsin ki" diyerek, hani bir delikanlının hele ki âşık bir delikanlının tüm karizmasını çizecek laflar söylüyor. Kız dönüp baktı, "Evde yemek olmasına rağmen simit alan ve onun da adını bilmeyen bu salak da kim?" der gibi... Ben gülümsedim, hem de Selahattin Çakaler gülümsemesi! Neyse önüne döndü bu, gevrekçi adam, "Bir lira vereceksin, elli kuruş olmaz" dedi. O güzelim kız ceplerini ara ara, elli kuruşu yok. "Yarım simit alamaz mıyım?" dedi. "O zengin kızı" diyemiyorum gevrekçiye, Allah açlıkla terbiye etmesin, kız aç işte. "Olmaz" dedi adam. Yeşim de "Peki" dedi. Tam yürümeye başlayacak, "Ben veririm elli kuruşu, ver kıza simidi" dedim. Yani bu kadar delikanlıca ve düzgün bir telaffuzla söyleyemediğimi biliyorum, yamuk yumuk da olsa söyledim. Simit yerine gevrek dedim mesela, yani en azından benim hırıltılardan kız da simitçi de niyetimi anladılar. "Simit oğlum. Simit, simit" dedi acımasız simitçi sırıtarak! Ve ekledi, "Olur, ver bakalım parayı."

Ben çıkarıp elli kuruşu verdim. Sanem alttan bana o şişe dibi güzelim gözlüklerinin içinden hayretle baktı; ona beş kuruşun hesabını tutan ben, tanımadığım kıza elli kuruş hibe yapıyorum. "Saminem, o elli kuruş değil;

o, tavuk tavuk” diyeceğim anlamayacak. (Sen de anlamadın değil mi? Doğru söyle anlamadın, anlamadın işte... Bak, kaz olsa anlardı ama gelmedi kaz işte...)

Yeşim gevreği aldı, bana bakmadı bile, yürüye yürüye gitti. “Sen almayacan mı?” dedi adam. Bende elli kuruş kaldı, adamın da yarım ürünler konusundaki politikasını biliyorum, “Annem yemek yaptı bize” dedim. Adam da Sanem de hayretle bana bakıyorlar, “Ee, ne dileniyon tezgâhın başında, milletin simit parasını mı ödemeye geldin?” dedi. Muhatap olunacak bir adam değil; keskin bir zekâsı ayrıca da muhakeme yeteneği var, insana kendini öküz gibi hissettirmeyi biliyor doğrusu. Normalde dalarım ama yavuklum önden yürüyor ve kızın yakınlarında beni Fransız mürebbiyeler büyütmüş havası veriyorum hep. “Gel kardeşim” dedim, Sanem’le yürümeye başladık. “Abi, ne yaptın sen! Bak teşekkür bile etmedi kız. Hem sen o parayı zorlukla kazanıyorsun...” Bir tanem, zengin çocukları böyle olur falan diye anlatacağım ama o ortamları bilmediği için anlama ihtimali yok. “Sen o ortamları nereden biliyorsun?” diyeceksiniz...

Pazar sabahları kızın ailesi balkonda kahvaltı yapıyor, ben de o saatte oradan geçiyorum, bir saniye gidişte, bir saniye de dönüşte kafamı kaldırıp bakıyorum. Yalnız toplam iki saniye için bu salaklık... (Kusura bakmayın bu bölümde bazı yerlerde kendim için bu ifadeyi kullanacağım, cevap hakkım doğarsa ben kendimi cevaplarım, siz sadece acımayın, okuyup ibret alın yeter, bu benim kendimle aramda olan bir şey. Ee, bize ne, kitapta yazıyorsun diyorsun ya, Ahmet istedi, “Oğlum, yazalım ibret olsun, kimse senin benim gibi olmasın” dedi.) Ben bu arada lafın başını unuttum, müsaadenizle Hasan’ı anlatayım.

Hasan da kim? Ya böyle merak edersiniz tabii. Hasan’ı mahalleye yeni geldiğimde tanıdım. Uzaktan izliyorum, tehlikeli sayılabilecek bir tip. Kapıcının oğlu ama babası çok büyük ve zengin iki apartmanın birden kapıcısı, o yüzden de ağırlığı var. Şöyle söyleyeyim; bizim apartmanda ev sahibi memur olacağına, orada kapıcı olmayı tercih edersin. Bunu köyden gelen bazlama, pestil, pekmezle falan büyütmüşler; ailede herkesten iri. Bir de böyle, aslında hem çok akıllı, hem de hafiften bazen deliriyorum havası veriyor. Mahalleliyi de sindirmiş; hem iri hem deli ya, herkes sinmiş durumda.

Mahallede en popüler oyun cilli oynamak. Misket, meşe, zıpzıp, bilye gibi isimlerle anılan malzemeye Bursa'da cilli diyorlar. Süper bir oyuncak. İki türlü oynanıyor; Mors ve Baş. Mors'da bir üçgen çiziyorsun yere, çizgilerin üstüne de cillileri koyuyorsun, kendi cillinle onları vurarak çizgiden çıkarıyorsun. Çıkardığın her cilliyi de "ütmüş" oluyorsun. Bu da, cilli senin oluyor demek. Herkesin bir torbası var ve o torbanın içinde de cillileri var. İflas edenler oluyor, üttürüyorlar tüm cillilerini, onlara destek oluyoruz, birleşip üçer beşer cilli veriyoruz. O da durumu kurtarıp bizleri ütüyor, oyun hayatını sürdürüyor. Dışarıda kalan kimse yok yani. Baş oyununda da, oyuna katılanlar üçer beşer tek bir çizgiye diziyorlar cillileri. Çizginin başındaki cilli Baş oluyor, onu vurursan hepsini alıyorsun. Çizgiden herhangi bir cilliyi vurursan, onun Baş'tan uzak olan bölümdeki cillileri alıyorsun.

Önceleri oyunlara girmeyip izliyordum öğrenmek için. Daha önce İzmir'de Ahmet'le lojmandaydık, nereden baksan korunaklı bir alan, çocukların hepsinin babası da arkadaş, aileler de tanışıyorlar. Burası açık bir mahalle, herkesi anlamaya, kuralları çözmeye ve raconu da anlamaya çalışıyorum. Bir de Çiğli'de hep Ahmet yanımdaydı; yol gösteriyordu (gösterdiği yol da "Salaksın oğlum sen, senin yüzünden dayak yiyip duruyoruz, yiyeceğim senin gururunu" falan, başka bir numarası da yok ama arkadaş işte). Burada ise tek başımayım.

Çocuklar oyun oynuyorlar, kaybeden efendi efendi cillilerini veriyor. Bir de, kaybeden "Yeter" demedikçe kazanan devam ediyor ki haksızlık olmasın. "Ben bırakıyorum" demiyor kazanan ki kaybedene kurtarma şansı versin ütüldüğü misketlerini. Yalnız bu Hasan normal normal oynarken son derece akıllı bir şekilde, kaybettiği an birden "Vörmmeem cillileri sizin taa sülalenizii, şununuzu, bununuzu" falan deyip yumruğunu yukarıdan kaldırıp üstlerine yürüyor, alıyor cillileri gidiyor. Kimse de dayak yemek istemediği için sesini çıkarmıyor. Kendi kazandığında da, "Ben artık oynamayacağım" deyip bırakıyor, ses eden olursa elini kaldırıp gözlerini bir belertiyor (Google'a bak, yalnız Ege Google'ı olacak, sağdıç). Ben mahalleye yeterince katılmamışım, lakabım henüz Pilli, et miyim tavuk mu belli değil, uzaktan izliyorum oyunları. Adam herkesi sindirmiş durumda.

Neyse, ben de oyunlara girmeye başladım. Bir gün Baş oynuyoruz, Hasan da gelmiş seyrediyor, baktı cilli sayısı arttı, "Ben de oynayacağım lan!"

dedi. Herkes yine ne olacağının farkında, “Biz artık bırakıyoruz” falan dediler ama bu arada yeni oyun için cilliler dizilmiş, herkes beşer tane koymuş, ortada 30-40 tane falan cilli var. “Oynayacağım ....na goyuyum, bırakanı da ...rim” dedi Hasan. Henüz onun nasıl yapıldığını bilmiyoruz ama sevilmeyen insanlara yapılan bir şey olduğunu, kavgalarda biraz sonra dövülecek adama söylenmesinden anlıyoruz. Ayrıca dövmekten kötü bir şey olmalı ki adamlar dövmekle doymayıp bir sonraki safhada o eylemi de yapacağını belirtiyorlar. Bir tek Ahmet’im biliyor olmalı ama konuşmuyoruz o konuları pek. Geldi dizdi cillilerini. Geçti yanımıza, sıralama turları belli olacak. Oyun başladı ve bu kaybetti. Gözlerini büyütüp “Hepinizin ...nu, sülalenizi...” dedi.

Bu yazıyı kırk yedi yaşımda yazıyorum, hâlâ biri rest çektiğinde görmediğim olmadı. Abi, ne salak bir kişiliktir bu! Ne küfrettirdim kendime, etrafıma, ne de biri rest çektiğinde geri adım attım. Bunu, kahramanlıkmış gibi anlatmıyorum ama öyle işte. Geçen sefer de küfrediyordu ama ben oyunda yoktum, bu sefer bana da sövüyor. “Dokunma lan o cillilere” diye çıktım önüne. Bu, gözlerini devirdi, yumruğunu tepeye kaldırdı ki ben omzuna gelmiyorum -Hasan’ı yontsan iki Şerif çıkar, artanla da bir pencere pervazı yaparsın-, orta parmağını da yumruğun içinden sivri bir şekilde çıkartıyor ki en caydırıcı bölüm o. Yumruğu yiyen yok ama dosta güven, düşmana korku salıyor; bunun dostu yok, herkese korku salıyor. “Senin sülaleni ...rim” dedi ama ağzından da salya fışkırtabiliyor.

Herkes hayretle izliyor; mahalleye yeni gelen Pilli, deli Hasan’ı tanımıyor, dayağı yiyecek diye de inceden acıyanı da vardır, dayağı görmek için hevesle bekleyeni de. O sıralarda daha çete falan da yok ortada (sonradan adım adım oldu). “Laan! Asıl ben senin sülaleni şarap şişesine koyarım, çalkalar çalkalar üstte kalanları şu şekilde, altta kalanları şu şekilde ...rim” dedim. Ortalık dondu, ben de yumruğumu sıktım, “Lan! Bir vur bak ne oluyor şerefsiz...” Bu kısmın devamında da süper bir isim tamlamalı küfür var ama yazmıyorum. Hasan dondu, durdu durdu, “Alacam ben cillilerimi” dedi ama bir kibarlaşma geldi. Normalde herkesin cillisini alır gider, şimdi ise sadece kendi misketlerine talip oluyor. “Alamazsın, oyunun kuralı var, oynamasaydın! Alırsan sabaha kadar döverim lan seni” dedim ki beni limon gibi sıkar, bayılana kadar dayağımı yerim o da ayrı. Herkes hayretle bizi

izliyor. Bir daha deli gibi bakıp yumruğunu kaldırdı, ben de deli gibi baktım yumruğumu gerdim. Baktı baktı, “Oynanmaz lan sizle bilmem ne ettiklerim” dedi. “Küfretme lan! Bilmem ne yapacağım!” cevabını aldı benden, döndü, yürüdü gitti.

Tam, “deli deliyi görünce çomağını saklar” vakası. Bu gitti, herkeste bir sevinç tufanı. Hasan birkaç gün görünmedi ortada ama benim forsum oldu, mahallede tepeye yerleştim. Abiler “Hasan’ı sindirmişsin ha! Aferin lan! Ufacık bir şeysin, sıksa elinde kalırdın” diyorlar ama sıkmadı işte. İki anlamda da sıkmadı yani.

Bu arada ben Yeşim’e nasıl sırılsıklam âşığım... “Ben de seni seviyorum” dese sonrası ile ilgili en ufak bir fikrim yok. Zaten bir şey söyleme cesaretim de yok, sadece okulda uzaktan hiç çaktırmadan, nehir kıyısında somonlara bakan yavru ayıcık gibi bakıyorum. (Belgesel seyrediyorum, oradan biliyorum. Bana laf yetiştirme... Nereden biliyormuşum somon seyreden ayıyı...)

Pazar günleri sabah erken kalkıyorum; o bakkala gönderemedikleri ben, bir süsleniyorum... Saçları oraya yatır, efendim o arka üst köşede, dikelen bölümü yatır falan cılkım çıkıyor. “Yok şort giymem ben”ler falan... Annem de, “Oğlum, sen gider pijamalı bile alırdın ekmeği, ne oldu?” diyor ama neyse, o lüks apartmana yaklaşırken kalbim küt küt atıyor, balkonun önünden geçerken sadece bir saniye rahatsız etmeyecek şekilde bakıyorum, kıpkırmızı oluyorum, başımı çeviriyorum. Onlar, ablası, annesi, babası kahvaltılarını ediyor oluyorlar. Bir de dönerken son anda bakıyorum, kesinlikle farkımda bile olmuyorlar. Yalnız, bu atların engel yarışları var ya, oradaki İngiliz atları benim kadar terbiyeli değildir; yürürken, geçerken kesinlikle “ben it kopuk değilim” havası veriyorum. Kendim bile ikna oldum buna.

Neyse arkadaş, sabah giyindim, süslendim, saçın tellerini bile belirli yerlere yerleştirdim, çok beğendim kendimi. “Senin burnun çok güzel” diyenler olmuştu, keşke burnumu fark etse diyorum içimden. Çıktım dışarı, nasıl güzel bir hava... Apartmana yaklaştım, kalbim küt küt... Tam apartmanın önüne geldim -Barın Apartmanı, Kutluevler girişinin bir üstünde oturuyorlar- hayatta en olmaması gereken şey oldu! (Düşünün ne olmuş olabilir diye bakalım. Yok değil, düşmedim. Hayır, fermuar da açık değil,

iki kere kontrol etmiştim çıkmadan.) Hasan karşıma çıktı. Buradan itibaren müsaade ederseniz ben Hasan'a "ayı" diye hitap etmek istiyorum.

Öyle durduk, bakıştık. Burası, bir ayıyla karşılaşmak isteyeceğim Türkiye Cumhuriyeti'ndeki, hatta evrendeki son yer. Bana dik dik bakıyor, tam karşımda duruyor, otomatikman ben de durdum. Diklenmemi bekliyor ya da küfretmemi, yani bir dayılık durumu bekliyor. Benden çok ince bir ses çıktı: "Nasılsın Hasan?"

Hasan şokta, çünkü hiç böyle bir şey beklemiyor. Sesimdeki kibarlığı, göz kaçırmamı görünce -bunun kulağının biri de az duyuyor söylemesi ayıptır, o yüzden bağırarak konuşuyor- buna bir hava geldi, her zamanki yiğit Hasan'a dönüştü, "Sen bağa ne dayılandın laan o güün?" dedi.

Balkonda bütün kafalar bize döndü. Ben oradan yirmi defa Lord Kinross gibi geçeyim, sen beni bir kere fark etme, böyle bir sahnede beni gör! Allah'ım reva mı bu?

Ben en ince sesimle, "Hasan, sonra konuşsak bunu?" dedim. Hasan'ın yiğitliği üstünde, "Layyn! Ben senin ta sülalenii, ebeyni, dedeynii..." diyor. Sesi de bir gür camızın, mahalle inliyor. Hasan'a son bir çabayla kaş göz ederek balkonu işaret ettim, belki o da o nezih aileyi görür ve vazgeçer diye. Ama Hasan'ın cesareti bir arttı, "Ne kaşını gözünü oynatıyon leen dümbük! Ben senin taa..." Bu bölümlere Ahmet'imi inandıramadım, "Dalmışındır oğlum sen, sövdürmezsin sen kendine" diyor, "Aşk oğlum bu!" diyorum.

Hasan beni bir itti... Baktı ben Kofi Annan gibi ara bulmaya çalışıyorum. Ayı işte! Bana bir girdi, Filistinlilere saldıran İsrail gibi. Balkondaki dünürler de ellerinde ince belli çay bardakları, kavgayı seyrediyorlar. Ben, bildiğin dayak yiyorum ama elimi kaldırıp vurmuyorum. En azından "Bak bu çocuk onunla bir olmuyor, ne efendi" falan diyecekler Türk filmindekiler gibi. Hasan ise Amerikan ekşın filmi çeviriyor. Benim saçlar falan zaten gitti de, yüzü koruyorum. Bu, beni tozun içinde evirdi dövdü, çevirdi dövdü. Sonunda Yeşim'in babası baktı artık olayın bir zevki yok, hep tekrar, kalktı ayağa, Hasan'a artık kızması lazım, "Çingene çocukları sizi! Ne kavga ediyorsunuz mahallemizde! Gidin buradan!" demesin mi! (Yaa olayın neresini kaçırdın seen? "Ben çok efendi davrandım ama" falan desen zaten dinleyecek kimse yok.) "Bakmayın lan! Gidin mahallenizde tepişin ahlaksızlar!" son cümlesi oldu.

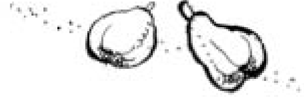
Döndüm eve doğru ekmeksiz, hayalleri yıkılmış... Yürüdüm gittim. Kulağımda bir şarkı:

İşçisin sen işçi kaaal

Giy dedi tuluumları

İşçisin sen işçii kaal

Giy dedi tulumlarııı...

KARAGÖZ

Erdoğan Amcam çelebi adamdı. Gerçekten öyleydi; zamanında bin tane kitap aldık, okuduk, artık çelebi olmak lazım diye değil. İmkân bulamayıp okuyamasaydı, çobanlık da yapsaydı memleketi Demirci'de, gene de öyle olurdu; dört dörtlük bir çelebi olurdu Erdoğan Amcam.

Bir gün ağzından ters bir laf, bir küfür çıktığını duymadım. Küfür bilmediğinden, hâliyle bizimle futbol da oynayamazdı. Şerif ise çok iyi futbol oynardı. Arkadaşımdır diye söylemiyorum o da çok efendiydi, o da küfre karşıydı, mecbur kalmadan asla ana avrat gitmezdi. Küfre karşı olduğundan ayva çaldığımız bahçeden kaçarken bir araba sopa yedik, ayvaları da kaptırdık ya. Titizlenip kitabı okurken ders çıkaranlar bu mevzuları da unutmazlar.

Erdoğan Amcam, her Ramazan'da sırat köprüsünde lazım olur diye, ne yapar ne eder bir kurbanlık alırdı. Biz de dost ve akrabalara bayram ziyaretleri yapardık. Şeker Bayramında lokum kesenlere, Kurban Bayramında da kurban işine girenlere uğrardık mutlaka.

Bayramdan üç beş gün kadar önceydi. Gene bir ziyaret sırasında civanımın mahallesindeyiz. Kardeşim Aytül, Şerif'im civanım, bir de bacısı Sanem, oturdukları evin arka tarafında dört çocuk bahçedeyiz. "Babam kurbanlığı aldı" dedi civanım, "Biz besleyeceğiz!" "Her gün ot yediriyoruz" diye söze girdi Sanem. Ben de, "İyi olur, bu mevsimde ot daha iyi gider" sessizliğinde dinliyorum.

"Koçun adı Karagöz" dedi Şerif'im. "Kocaman siyah lekeler var gözlerinin etrafında" diye tarif etti, "Çok sevimli" diye de bağladı. Her Kurban Bayramında böyle olur; sever, besler, sonunda da keserler, gözünün karasına bakmazdı kimse. "Haydi, gel koçu gezdirelim" dedi yiğidim.

Yaşımız on bir civarı, belki çeyrek geçiyor, belki buçuktayız. Hilkatten de çok iri yapılı olmadığımızdan, bu koç gezdirme işi biraz tedirgin ediyor insanı. Neyse ki civanım hem cesur hem de gözü karadır. "Nerede koç?" dedim. "Aha ya" dedi. On metre kadar ilerimizde bir ağacın altında otlayan, kuzuya çalan dört ayaklı bir şey gösterdi. Belli ki civanım geleceği görmüş, üç beş yıla kalmaz bu hayvanın boynu bükülmez bir koç olacağını anlamıştı.

Hayvanın yanına gittik. Kaldırıp başını, yalan yanlış bize doğru baktı, sonra önündeki otlardan yemeye devam etti. Yerden yüksekliği benim diz kapağıma ancak geliyordu. Gözlerinin civarı gerçekten karaydı. Oluruna bıraksalar gerçekten de üç beş yıla kalmaz babayiğit bir şey olurdu.

"Bu mu?" dedim elimde olmadan. Bizde koyun kuzu kurban işleri pek olmadığından çok anlamam ama koç diye anlatılınca, hayvanı nereye bağladılar, zaptı çok mu güç acaba diye insan hâliyle merak ediyor. Hani başkasının kuzusuna gidip de tanıdık muamelesi yapıp, komik duruma düşmek de var.

Civanım önce Karagöz'e baktı, sonra Sanem'e. "Biz mi sevgiden abartıyoruz acaba" düşüncesi ortada şöyle bir dolaştı. "Şerif'im, bu hayvan Karagöz'den çok Hacivat Çelebi gibi naif, şirin, uysal maşallah!" demediysem durumun hassaslığındandır. "Her gün gezdirip besliyoruz" dedi Sanem.

Bu, beslenmiş ve gezmiş hâli belli ki. Gerçekten de gezmiş, görmüş birinin olgunluğu ve mutluluğunda bir kuzu. Civarda bağ bahçe çok, meleşen bir sürü hayvan var ama Karagöz bir kez bile melememişti. Meleyip

melemediğini sordum. “Geçen meledi” dedi civanım. “Ben de duydum” dedi Sanem.

Çok sevimli, kendi hâlinde, uysal, horozun iki katı cesametinde bir kuzucuk. Belli ki kesmeyip besledikleri için hayır duaları alacaklar bu bayram. Zaten Karagöz ara sıra öyle masum bakıyordu ki, duası iki aileye yeter.

“Seneye tamamdır!” dedim. “Maşallah üzerine biner gezersiniz bağı bahçeyi” diye de lafı bağladım. Biraz buruldu yiğidim. Canı sıkıldı. O dalgınlıkla geriye doğru iki adım atarken nerdeyse Karagöz’ü eziyordu. Eyvah, aman, duman deyip yiğidimi dengeledik de koçu vakitsiz kurban etmesini engelledik.

Civanım biraz ensesini kaşıdı, düşündü, taşındı, “Ablama dediydim ben, biraz küçük bu!” dedi. Demek Bengül Abla’yla bu kurbanlık meselesinde civanım münakaşa etmiş. “Bu” dediği, bana yarım saat önce anlattığı koç.

Osman Hoca’yı anlatmıştım. Adak diye kestiği her neyse ona da koç diyorlardı. O koça on dakikada sırat köprüsünü gösteren hocam, Şeriflerin Karagöz’e neler yapar, diye düşündüm. Muhtemelen tarif eder, Karagöz kendi giderdi.

“Şerif’im” dedim, “sizin buranın otu bahçesi çok. Bence kesmeyin bunu, duası üç yıl hepinize yeter” demek var da, dinî konularda açıkçası çok da bilgili değilim, ayaküstü günaha girmek de var. Kardeşim Aytül de, “Ayyy canıım, Sanem bak ne güzel Karagöz elimden ot yiyor” diyor bir yandan. “Geçen kurban bayramında kestiğiniz de bu kadardı ama hiç değilse arada bir meliyordu” dedim. Önce sustu. “Elimden bir şey gelirse kestirmem” manasında bir sessizlik ve koçun kuzu çıkmasından doğan dudak büzmesi oturdu yüzüne. Sonra derin bir nefes aldı. Sanem ve Aytül’e de göz ucuyla baktıktan sonra, “Sevabı büyük ama” dedi. Bu sefer de ben enseyi kaşıyıp sustum. Bilen bilir; ben yaz günü tuttuğum son oruçtan beri Allah’ın işine pek karışmam. O nedenle de bu koç küçüldükçe sevabın artması konusuna hemen yorum yapmadım; kuzuyu kurtaracağız derken durduk yere günaha girmenin de manası yok. Hani civanımın dediği doğruysa, Osman Hoca’nın kestiği hayvandan sevaba girme konusunda yedikleri kazık çok büyük oldu adak sahiplerinin. Bir yandan bunları düşünüyorum, bir yandan günahkâr olmadan bu işten kurtulmanın hesaplarını yapıyorum. Hesap günü

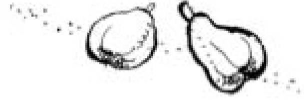
geldiğinde durduk yere kabak benim başıma patlayacak, karışmamak daha iyi belli ki.

“Allah kabul etsin, fakir fukara sevinir, kalanını kavurma yapar altı ay yersiniz” demem mümkün değil. Kesmeseler kuzudan alacakları dua da bence az buz değildir ama konuya da çok hâkim olmayınca mecburen aradan çekilmek düştü bana. Yiğidim olaya girerken ettiği bu koç lafından huzursuz oldu. Ben hayvanın şeklinden şemailinden ve kesilecek olmasından mutsuz bir hâlde, şöyle bir bakıştık. Kardeşim de Sanem de arada bir taze otlardan yediriyorlar hayvana, iyi yerse kurbana yetişir gibisinden.

Velhasıl, birkaç hafta sonra bayramda Erdoğan Amcamlardayız. Kavurma yapmak âdettendir. İkram, zaten bilinen özelliği Şeriflerin. Birer tabak aldı herkes, kalanını da küplere basıp kaldırmışlardır.

“Allah kabul etsin Erdoğan’ım” dedi babam. Aminler sofrada gezindi, üstüne çaylar içildi, sevabı için dualar okundu. Bu Kurban Bayramı’nda da Karagöz’ün hikâyesi de böyle bilindi.

Kurban dedik, kitabın sonuna geldik. Aklınız fikriniz benim sünnette, anlamıyorum sanmayın. Konu hassas olunca mecburen anlatmak var, kaçmak yok! O işi de anlatalım, bu kitabı da noktalayalım ister misiniz? İstersiniz istersiniz... Bilirim, seversiniz heyecanlı mevzuları…

SÜNNET ARTIK FARZ

Sünnet artık farz oldu. Civanımın İzmir'deki şanlı direnişinin üzerinden iki yıl geçmiş, daha kanı kurumamışken babamın da aklına düştü sünnet işi.

Emirbuhari İlkokulu'nda okuyorum. 4. sınıfta bir ben varım kaçak durumunda olan. Yaz ayları başlamadan bu işin kokusu çıkardı o zamanlar. Deprem, sel ya da ailevi büyük bir felaket dışında buna engel olacak başka durum da olmaz. Babam civardan kiminle konuşsa, söz, dönüp dolaşıp benim sünnet işine gelip dayanmaya başlayınca ben de iyice inanır oldum.

Bir aile ziyareti sırasında konuyu Şerif'ime de açtım. Hâl böyle böyle, vaktiyle tuvaletin penceresinden firar edebilseydin bu işler buralara kadar gelmezdi! "Kaçabilseydin" diye özellikle söylemiyorum ki birilerinin kulağına gider de yanlış anlama olabilir diye. Firarı daha dün yaşamış gibi dalıp gitti gözleri "Unutmamışlar mı mevzuyu?" dedi. "Valla Şerif'im, unutsalar iyiydi de Erdoğan Amcam da babam kadar dillendiriyor" dedim. "Deme ya!" manasında kaşları çatıldı. Gerçekten de Erdoğan Amcam millî

manevi ne kadar âdet, kutlama ve bayram varsa hepsini aynı değerde ifa eder ve ettirirdi. Şerif'in sünnet işinin öncesinde, "Üzülme, kendiliğinden düşer, kesmelerine gerek kalmaz bakarsın" demiştim, birkaç gün o umutla gezmişti. Civanım bana sormadan, "Yerinde duruyor" diye ima ettim. "Genelde düşmez" gibisinden derin bir mana gelip gözlerine yerleşirken mangal gibi yüreğiyle de bir nefes koydu ki, duyanın saçları savrulur da, bana faydası yok tabii.

Birkaç gün geçti, babamla çarşıya çıktık. Bursa Ulu Camii karşısında merkez postanesi vardır. Girdik postaneye. O zamanlar telefon her mahallede bir ya da iki tane bulunurdu. Okullar kapanalı üç beş gün ya oldu ya olmadı. Sevinç henüz taze. Belli ki mutluluktan istifade durumları söz konusu. Babam ceplerini karıştırdı, buruşuk bir kâğıt çıkardı. "Mehmet Kök" diye mırıldandı. "Kim bu Mehmet Kök?" dedim. "Senin sünnetçi" dedi. Adını muhtemelen Erdoğan ya da Turan Amcamdan öğrenmiştir. "Adı bu mu sünnetçinin?" dedim. "Hı hı" manasında başını salladı babam.

Telefonda babam aklındaki tarihi söyledi. Malum, bir nevi ailesel, toplumsal cinnet hâlidir sünnet. Katılım ve eğlenmenin mecburi olduğu konulardandır. Urfa'dan Almanya'ya kadar haberler gidecek. Herkese uyan bir zaman olmalı ki kimse gönül koymasın.

Sünnetçinin adını kime söylesem, ya ben oldum diyor ya da ben daha düşünmüyorum. Serde erkeklik var, seneye kalsın da denmeyecek yaşa gelmişim. Bir akşam Remzi Amcamlar geldi. Amcam bozuk çakmak sattığından, en fazla zarara uğrayanlardan biri de oydu. Babamın en yakın arkadaşlarından. "Kirve ben olacağım" dedi. Remzi Amcamı çok severdim. Küçükken bana ne zaman istesem erikle kiraz alırdı. Kirve olacağını duyunca çok sevindim. Bir de yerime sünnet olacak birini bulduk mu tamamdır manasına ağzını yokladım. Kirvelikten beni kast ettiği yetmediği gibi vazgeçmeyeceği de belli oldu. Anadolu'da kirvelik konusunu anlattı. Bizans tarafına düşsek belli ki bu işler başa gelmeyecekmiş. "Ahmet'im koçum, he heyyt" diye nara atarak tek kolla da boynumu, sırtımı şöyle bir sıvazlayınca anladım ki konu millî mesele. Sırtımı en son böyle sıvazladıklarında Bursa'da okula yazdırmışlardı.

En küçük amcam, Urfa'dan bozuk çakmakları getirip İzmir'de satan, dolap kapağından pinpon masası yapan, hani ben okumayı sökeyim diye kırmızı çakısını ödül diye ortaya koyan, adı Vehbi olan. En son ona da böyle el ense

çekip he heyt dediklerinde askere göndermişlerdi, yıl 1976. Kıbrıs Savaşı biteli iki yıl olmuş ama destansı hikâyeleri hâlâ anlatılıyor. Yeni bir savaş çıksa benim iş kalır mı yoksa sünneti aradan çıkarıp mı savaşa giderdi millet bilemiyorum.

Konu, mahallede de dilleniyor. Çocuklar o seneki celp döneminde kimlerin kesileceğini kulaktan kulağa yayarlardı. “Ağlarsın sen kesin!” dedi birisi. “Şeklini beğenmezsem ağlarım” diyecek hâlim yok. Konu artık dönülmez noktaya gelmiş. “Ağlarsam da duygulandığımdan ağlarım” demek vardı da o an aklıma gelmedi.

Günler yaklaştıkça bizim evdeki hareket de artmaya başladı. Uzaktan yakından ne kadar akraba varsa ağzı kulaklarında gelmeye başladılar. Daha içeri girer girmez “Allah askerliğini, evliliğini de göstersin” diye başlıyorlardı konuşmaya. Bir Allah’ın akrabası da demedi ki, “Yav, bir yıl daha bekleyelim, belki kendi bildiği bir sünnetçi vardır!” Herkes, madem geldik kesilecek elbet noktasında. Allah var, hangisinin evine gittiysem yakıp yıkmadığım eşyaları kalmamıştı. O günleri hatırlayanlar ayrı bir keyifle konuya giriyorlardı.

Bir gün Erdoğan Amcam geldi. Şerif’im civanım Demirci’de. Okullar kapalı, belli ki son anda bir baskınla bu işten beni sıyırmanın yollarını aramaya gitmiş. “Ali’m” dedi, “sünnette limonatayı ben yapacağım!” Erdoğan Amcamı ilk kitaptan beri bilen bilir. Şimdiki projesi, limonata. Babam da “Hay hay Erdoğan’ım” dedi. “Yav, nasıl, niye, ne gerek var, biliyor musun yapmayı?” falan, tek laf yok. “Hay hay”, “tamam”, konu bitti.

Sünnetçi, limonatacı işleri hallolunca, geriye o gün sünnet öncesi şeref turunu kim yaptıracak konusu kaldı. At da olur araba da. Almanya’dan Yusuf Amcam arabasıyla gelmişti. Bir de ev sahibimiz Ahmet Amca vardı. İkisinin de arabalarıyla tur işini üstlenmeleriyle bu konu da halloldu. Son bir konu kaldı; kıyafet.

Annem ve Remzi Amcamın hanımı Müberra Teyzem beni de aldılar, doğru Kapalı Çarşı’ya... Sünnet olayının vazgeçilmez adresi. Birkaç dükkâna girdik. Ne sorsak ateş pahası. Malum, serde memurluk var. Yırttık duygusu bende ağır basmaya başladı ama kadın kısmı azimli olur. Şapkaydı, maşallah yazısıydı, asa falan zaruri olan üç beş şeyi alıp biraz süs, bir iki

metre saten aldılar. İki üç günde Müberra Teyzem bana vişneçürüğü renginde pelerin dikti, bir de süsledi ki o kadar olur.

Sünnet sabahı herkeste bir coşku, sormayın gitsin. Benim içim rahat. Son anda Demirci bölgesinden efelerle civanım baskın verip nasıl olsa zamanında gelir. Dağa çekilip üç beş ay kalınca da bu konu zamanla çözülür diye düşünüyorum. Allah vere de sünnetten sonra gelmese. Dağ bayır yaralı dolaşmak da var çünkü.

Neyse, sabah dedik, beni bir güzel giydirip süslediler. Yusuf Amcamın bana sünnet hediyesi diye aldığı saati de koluma taktılar. İlk saatim! O zamanın en önemli sünnet hediyesidir saat. Bisiklet falan erkek çocuk için saatin yanında hiç sayılır. Yürüyüşüm değişti. “Bırakın ben kendim köklerim” demediysem efendiliğimdendir. Köklerim deyince, Mehmet Kök de geldi. Elinde irisinden siyah bir çanta var. Büyüklüğüne bakınca ister istemez göğsüm kabardı.

Şerif’in son anda gelme durumundan kimsenin haberi yok, ben de rahatım o yüzden. Öncesinden model de bakmadım, şöyle kesin, burası kalsın falan diye. Zaman biraz daha geçti, bindik arabalara. Mahalleden bir sürü çocuk. Öndeki arabanın ön koltuğundayım. Arabaların aynasına Bursa işi havlular bağlandı. Hat bellidir; Muradiye’deki tepeye çıkılır, tepeden Bursa izlenir, millet hava alır. Türbeler vardır; Osmangazi, Orhangazi, dualar edilir. Turun bittiği yerdeyiz biz zaten, Emirsultan’dayız. Demiştim; Bursa’nın Eyüp Sultan’ı diye. En son geldik, bir de orada dua ettik. Bu kadar duaya da kendiliğinden düşmediyse artık ne yapsak boş diye düşünüyorum.

Tur bitti eve geldik. Şerif ve efelerinden daha haber yok. Salona girdim. Divanda açılan genişçe bir gazlı bez üzerinde sünnet için kullanılacak bilumum alet, edevat yan yana dizilmiş, ben de yana yana bakıyorum. Berberden hatırladığım usturayı görünce, ulen sünnetten vazgeçtiler, direkt damat traşına mı bağladılar konuyu diye hâliyle sevindim. Ben turdayken helal süt emmiş bir kız falan denk geldiyse direkt düğün dernek olur, sünnet mevzusu da arada kaynar mı acaba demeye kalmadan beni oradan uzaklaştırdılar. Annemin sonradan dediğine göre bembeyaz olmuşum. “Zaten beyazımdır ben” dedim, “Düşün artık ne kadar beyazladığını” dediler.

Bana geceliğe benzeyen beyaz, sıyrılması kolay cinsinden bir elbise giydirdiler. İçerden de tekbir provaları gelmeye başladı. Bu sesleri bir

yerlerden hatırlamaya başladım. En sonunda Şerif ana avrat dümdüz gittiydi. Ben önce mi sövsem sonraya mı bıraksam diye kararsızım.

Zaman geldi. Remzi Amcam kirvelikten doğan hakkıyla bana hem moral verdi hem de sımsıkı tuttu. Tüm hayatımın gözlerimin önünden geçmesine fırsat kalmadan ağzıma kocaman bir lokum tıktılar. Allah çocukları korumasa, erkeklerin yarısı sünnet boğulmasından ölür bizim memlekette. Civanım da bu lokum işinden zor sıyırıp bağırıp çağırmıştı. Yalnız benim lokum nasıl bir meretse, ağzım dilim damağım birbirine yapıştı. İnceden bir sızı geldi ki sesim çıksa, “Taş yok mu taş!” diye soracağım da yutayım mı, kalayım mı, nefes mi alayım, tekbirler benim için mi, falan demeye kalmadı, oldu da bitti maşallah diye bir baktım kucaklardayım, yatağa gidiyorum. İşin korku kısmı dağılıp da yatağa uzanınca anlıyorsun ki artık iş tamam. Bağırmadığın çağırmadığın yanına kâr kalıyor.

Mahallede ne kadar çocuk varsa evde. Lokum olmasa kepaze olmuştum. Gıkım çıkamadıysa o lokuma şeker diye kattıkları her neyse onun hayrınadır.

Haa unutmadan sünnet olacaklara: Sakın pansuman yaptırmayın, bu bir. İkincisi de, benim yaşta sünnet olacaksanız, sonra birkaç gün olur olmaz şeyler düşünmeyin. O bir hafta boyunca gözümün önünden bayrak töreni, kulağımdan İstiklal Marşı gitmedi.

Merak edenlere… Şerif’im efeleriyle at üstünde Demirci’den çıkıp yola düştüklerinde Kütahya civarında yolu kaybetmişler. Yolda üç beş köy basıp dört beş çocuk kurtardıkları, bugün bile hâlâ oralarda dolaşıp duran bir mertlik destanıdır ki duyanın göğsü kabarıp gözü yaşarır.

SONSÖZ

Allah hep iyilerle karşılaştırsın.

Bu, çok sevdiğim dileklerden biridir.

Güneydoğu'da asker, polis lojmanlarını taşlıyorlar. Suriye'yle başkaları istiyor diye savaşa girmek için ne gerekiyorsa yapıyoruz. Bir avukat dostum geçen gün, "Türkiye'deki yargının yönetimi eskiden bir inanç grubunun elindeydi, şimdi de bir cemaat ele geçirdi, istediklerini hapse atıyorlar, istediklerini yıllarca süründürüyorlar" dedi. Çin'den sonra dünyada en çok gazetecinin hapiste olduğu ülkeymişiz.

Yine bir dostum, polis teşkilatının bir cemaatin emrinde olduğunu anlattı. Güneydoğu'da muhtarlar, halkı 19 çocuktan aşağı yapmayacaksınız diye tehdit ediyorlar. Trafik kazalarında Güneydoğu'daki savaştan daha fazla insan ölüyor.

Yapılan asfaltlar bir yıl sonra yine yapılıyor. Marmara, Karadeniz feci kirlendi. Orman arazilerine evler yapılıyor, muhalefetteki adamlara bakıyorsun gelirlerse aynı şeyi yapacaklar. ÖYS'deki tüm soruların çalındığı, üniversite, polis koleji, hakimlik sınavlarının sorularının önceden dağıtıldığı ortaya çıktı, sorumlular bulunmuyor. Öte yandan öyle bir devlet ki, bir partinin 12 genel başkan yardımcısından 6'sının yatak odasına kamera koyup seçimden önce yayınlayacak kadar güçlü bir teşkilat var.

Gazeteci Mustafa Balbay çocuğunu 4-5 yıldır görmüyor, hakkında hapis kararı yok, yargılanması devam ediyor. Teröristlerle bayramlaşan Milletvekili Gülten Kışanak dışarıda, Genelkurmay Başkanı, terörle savaşan Milletvekili Engin Alan terör örgütü kurma suçuyla içeride.

Siz televizyonda dizi, şarkı yarışması, futbol programları izliyorsunuz.

"Yazarların siyasi görüşü var" diyorsanız o yukarıdaki cümleyi tekrar okuyun: Muhalefetteki gelse yine aynısı olacak. Sorun onlar değil; sizsiniz, benim… Okumayan, bu ülkeyi gerçekten sevmeyen cahil cühela bizler...

Ahmet’le iyi bir şey yaptık, sizi alıp bu kirli pasaklı ülkeden daha temiz bir geçmişe götürmeye çalıştık.

İyi insanlar var kitapta masal gibi.

Gerçekten hepsi iyi insanlardı.

Çok az kaldılar.

Ali Amca, Güler Teyze, Gülten Annem...

Ülke, onların yüzü suyu hürmetine ayakta duruyor.

Felsefecisi Nihat Doğan olan ülkenin okumayan insanlarına buradan sesleneyim: “O yiyo ama çalışıyo” dediğiniz insanlar bitirdi bizi.

Allah hep iyilerle karşılaştırsın olur mu…

Ahmeüt Şerif İzgören

Türkiye'nin İyiliği

Biz gönüllü uğur böcekleri; çocuk esirgeme kurumları,
cezaevleri ve okullarda eğitimler veriyoruz.
Bu seminerlerde girişimcilik, iş kalitesi ve dürüstlük
değerlerini canlandırmayı hedefliyoruz.
İki tane ilkemiz var: Yurt Sevgisi ve Hoşgörü.

Siz de bize katılmak isterseniz...

Merkez / Angora Bulvarı 2010 Sok. No: 68 Mutlukent Mahallesi
Beysukent - Ankara / Türkiye • Tel: +90 312 419 80 88
Antalya / CDR Eğitim ve Danışmanlık • Tel: + 90 242 247 72 72
Kayseri / OAG Eğitim Danışmanlık • Tel: + 90 352 234 17 18
Bursa / MGK Eğitim Hizmetleri • Tel: + 90 224 243 99 15
Kocaeli / Batı Karadeniz Bölge Müdürlüğü • Tel: + 90 262 319 02 00